

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

מזרח חדש (אוי קלט)
 נתון יומי בלתי משלוחי בשבת והחגים
 העורך: ד"ר מ. מרסון תל-אביב: דרך שש
 חמ"ל: מזרח חדש בע"מ. ת"א. רח' הנגה 11
 שנה ל"ט. עמ' 11.
 מוצקעזשטער: Dr. MARTON BRNO.
 A szerkesztést és kiadását felelős:
 SCHÖN URSZO. — Kiadó: Mizrach
 Ohada Ltd. Tel-Aviv, Rechov Hanegev
 (volt Schlesinger) 11. m. Telefon 6767.

Ben Gurion másfélórás „szigoruan zártkörű” kihallgatáson fogadta Hammarskjöld főtitkárt

Az esti órákban két és fél óra hosszát tartó kibővített megbeszélés volt — Ma kerül sor a „kézzelfogható” részletekre

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ben Gurion miniszterelnök tegnap másfélórás „szigoruan zártkörű” kihallgatáson fogadta Dag Hammarskjöld UNO-főtitkárt, akivel

teljesen egyedül, a legkiszáradtabb tanácsadókkal

A Függetlenségi Nap Budapesten

A Függetlenségi Nap alkalmával Mór Weltmann-Turval, Izrael budapesti követe fogadást rendezett, amelyen Horvát Imre külügyminiszter képviselte a magyar kormányt. A fogadáson kétszáz meghívott jelelt meg, közöttük a diplomáciai kar összes tagjai, valamint a magyar közélet és a művészeti világ vezetői.

A Függetlenségi Napot megelőző este ünnepi imát mondtak a követségen az esteett hősök emlékezetére. Az istentisztelet után a követ felolvasta Ben Gvi álmelének üdvözlőlevelét.

ANGLIA NEM VONJA KI CSAPATAIT A RAJNA VIDÉKÉRŐL

Macmillan befejezte tárgyalásait Adenauerrel és hasznatosot

London. (AFP). — Harold Macmillan miniszterelnök és dr. Konrad Adenauer német kancellár befejezték tanácskozásaikat. A két miniszterelnök tegnap közös nyilatkozatot adott ki, amely hangsúlyozza a két politikus közötti véleményazonosságot politikai kérdésekben és kihangsúlyozza, hogy Anglia és Nyugat-Németország között megszilárdultak a baráti kapcsolatok a közvetlen és őszinte együttműködés alapján. Anglia és Nyugat-Németország támogatják az UNO leszerelési erőfeszítéseit, amelynek alkalmas ellenőrzés alatt kell végbemennie, a továbbiakban pedig hangsúlyozzák, hogy meg kell erősíteni a fennálló védelmi szervezeteket mindaddig, amíg a szovjet blokk nem hajlandó aláírni a szükséges általános egyezményeket. A NATO-t el kell látni azokkal az eszközökkel, amelyek visszarúgják a támadót, tehát erős szárazföldi, tengeri és légi haderővel, hogy megvédhessék a tagállamok területi épségét.

Londonba való visszautazása előtt Macmillan a sajtó munkatársainak kijelentette, hogy Adenauer kancellár megértette az angol költségvetési korlátozások szükség-

kizárásával tárgyalt a közelkeleti helyzetről. Ezután az esti órákban két és fél órás „kibővített” tárgyalás volt, amelyen a miniszterelnökön és a főtitkáron kívül Izraeli részről Golda Meír külügyminiszter, Arthur Lurie helyettes külügyi államtitkár, Jakov Herzog, az UNO-val kapcsolatos politikai ügyek előadója, Gideon Rafael és Joszef Tekoa külügyminisztériumi tanácsosok, valamint Sábátj Rozen, a külügyminisztérium jogügyi szakértője és Pinchász Elilav vett részt.

Hammarskjöld kíséretében dr. Ralph Bunche helyettes UNO-főtitkár, Henri Vigier, az UNO politikai tanácsadója, Leary ezredes, az UNO megfigyelők parancsnoka és Kimoliara, a főtitkár személyes adjutánsa jelent meg.

A tárgyalások után kiadott közös nyilatkozat szerint a miniszterelnök és a főtitkár általános

összmecserét folytattak a közelkeleti helyzetről és számbavették azokat a lehetőségeket, amelyek békés kapcsolatok kialakítását teszik lehetővé a körzetben az UNO alapokmányának szellemében.

Mit kíván Ben Gurion?
 A miniszterelnök, mint értesültünk, elsősorban azt kívánta tudni, vajon Hammarskjöld hajlandó-e újabb kísérletet tenni az Egyiptom részéről hirdetett háborus állapot megszüntetésére. Ennek keretében Ben Gurion miniszterelnök azt kívánta Hammarskjöldtől, hogy bírja rá az egyiptomi diktátort a Szezi csatornán keresztüli haladó izraeli hajók bojkottjának és a fidein-támadások megszüntetésére. Csak ezekkel a lépésekkel lehet kézzelfoghatóan bizonyítani, magyarázta a miniszterelnök — hogy nem áll fenn háborus állapot Izrael és Egyiptom között.

Ma reggel „kézzelfogható” jellegű megbeszélésekre került sor — mondták tegnap este politikai körökben és rámutattak arra, hogy a csütörtöki tárgyalásokon

Ben Gurion miniszterelnök elutasította Hammarskjöld javaslatát, aki a fegyveres erők egymények rendezésének „feltételeként” kívánt összmecserét folytatni.

Tegnap este egyébként a főtitkár Golda Meír külügy-

Zuhogó esőben tartották meg a negevi aratőnnepet

A déli órákra derült idő várható

A meteorológiai intézet jósolata szerint ma reggel még borús lesz az ország nagyrésztében és helyi esők is várhatók. Délfelé fokozatosan ki fog derülni. Tegnap országos esőzések voltak. A Negev különböző pontjairól is esőt jelentettek és a nyugati Negeven egyes helyeken záporok voltak. A mezőgazdákat gondja ejtette a téli vetések sor- sa. A Negev különböző részein kétezer szék árpa fekszik beszedetlenül és ha az esőzések folytatódnak, ez a termés tönkremegy.

A negevi aratás kezdetének ünnepségeit tegnap zuhogó esőben rendezték meg Pátis mosáv közelében. A kombájnos szertartásos megindítása az idén az eső miatt elmaradt.

Az aratás megkezdése alkalmával Kádís Luz földművelésügyi miniszter elmondta, hogy az országban az

idén közel félmillió dunám gabonát és 625 ezer dunám árpát vetettek. Az össztermelés 180 ezer tonna gabonát tett ki a tavalyi 160 ezer és a tavalyelőtti 80 ezer helyett. „Lassu, de biztos lépésekkel haladunk az önellátás utján a takarmánytermelésben és ugyanakkor csökkentjük a behozatalt” — mondotta a miniszter és hozzáfűzte, hogy néhány év alatt teljesen önellátók lehetünk a takarmánytermelés terén és buzaszükségletünknek jelentős részét is biztosíthatjuk.

Az aratási ünnepséget a negevi Deganim vállalat, a fejlesztésügyi hivatal és a negevi kibucok rendezték.

NIXON AMERIKAI ALELNÖK FOGADTA A HAPOEL LABDARUGÓIT

„Olyan kis állam, mint Izrael, csak úgy tud létezni, ha békében él a szomszédaival”

Washington, (STA). — Richard Nixon, az Egyesült Államok alelnöke tegnap kihallgatáson fogadta a Hapoel válogatottjának 14 játékost, akik látogatást tettek a Capitol épületében. Nixon üdvözölte az izraeli sportolókat és azt mondotta nekik, hogy olyan kis állam, mint Izrael, csak úgy tud létezni, ha szomszédaival békés kapcsolatban él. Az alelnök annak a reményének adott kifejezést, hogy a jelenlegi erőfeszítések békéhez vezetnek majd és akkor Izrael is megerősödik. Végül kijelentette, hogy mindig őszinte híve volt a baráti látoga-

miniszter vacsoravendégekülügyminisztérium vezető volt. A vacsora helyét és időpontját a külügyminisztérium szigoruan titokban tartotta, mint ahogy szigorú titoktartás kísérte Hammarskjöld minden izraeli lépését. A főtitkár, aki tegnap délelőtt 11 óra után érkezett a fővárosba erős rendőri fedezet mellett, azzal a kéréssel fordult a biztonsági hatóságokhoz, hogy ne közöljék előre a nyilvánossággal izraeli programját, mert „kizárólag a hivatalos személyiségekkel kíván kapcsolatba kerülni”.

Nem engedték hozzá az újságírókat

Dag Hammarskjöld és kísérete tegnap délelőtt 10 órákor az UNO kétmotoros különrepülőgépén Genéből Beiruton keresztül érkezett Luddra. A repülőtéren a

Hétfőn ül össze a külügyi bizottság az Eisenhower-doktrina kérdésében

James Richards visszaérkezett Amerikába

A kormány sajtóirodájának közlése szerint a Knezet külügyi és hadügyi bizottsága hétfőn délelőtt tartja meg a szerdáról elhalasztott ülését. Mint ismeretes, ezen az ülésen kellett volna beszámolnia a kormány a James Richards-szal folytatott tárgyalásokról az Eisenhower-doktrínához való csatlakozás illetve dönteni kellett volna az ebben az ügyben Amerikával közösen kiadandó nyilatkozat szövegéről, amely körül a kormánykoalíció baloldali pártjai, a Mápám és az Achdut Ávodá válsághangulatot keltettek elvi ellenkezésükkel. Ezért is halasztották el a külügyi bizottság ülését néhány nappal, amely idő alatt Aba Even washingtoni nagykövet a külügyminisztérium utasításai alapján igyekszik olyan szövegben meggyezni Amerikával, amely ne okozzon belpolitikai megzúdulásokat Izraelben.

Washington, (Reuter). — James Richards, Eisenhower elnök különmegbízottja tegnap visszaérkezett a Közelkeletről, ahol az Eisenhower-doktrínát ismertette a kormányok számára. Az újságírók előtt Richards a következő nyilatkozatot tette:

SZTALINISTA ERŐK BEVONASÁVAL ÁTSZERVEZTEK A MAGYAR KORMANYT

Dobi elnök éles kirohanást intézett Nagy Imre, Maléter tábornok és Mindszenty hercegprímás ellen

Budapest. (Sima és KJ). — Tegnap, az októberi forradalom óta első alkalommal ült össze a magyar nemzetgyűlés. Dobi István köztársasági elnök megnyitóbeszédében éles kirohanást inté-

zett Nagy Imre és kormánya ellen, amelynek tagjait azzal vádolta, hogy „együttműködtek az ellenforradalmi erőkkel”. Különösen támadta Nagy Imrét, Maléter Pál tábornokot és Mindszenty hercegprímást.

A nemzetgyűlés ezután egyhangulag tudomásul vette a kormány átszervezését. Az új kormánynak 22 minisztere van, akik valamennyien a kommunista párt tagjai. Kádár János első helyettesévé Apró Antal eddigi iparügyi minisztert nevezték ki. Nyugati megfigyelők a kormány átszervezésének módjában a sztálinista befolyás növekedését látják.

A Szezi-csatornát használó államok elutasították Nasser feltételeit

London. (Reuter). — A Szezi-csatornát igénybevevő államok tanácsa tegnap elutasította a csatorna működtetésére vonatkozó egyiptomi javaslatokat. A határozat szerint Egyiptom elfogadhatatlan feltételeket támasztott. Ugyanakkor azonban a határozat hozzáfűzi, hogy ha egyes államok mégis megengedik hajóknak a Szezi-csatorna használatát, ez nem jelenti Egyiptom határozatainak elfogadását.

Franciaország különvéleményt jelentett be és közölte, hogy az egyiptomi javaslatok tárgyalási alapot sem képezhetnek, míg a spanyol különvéleményben felszólították a Biztonsági Tanácsot, állapítsa meg, hogy Egyiptom javaslatát egyezik-e a Tanács által elfogadott hat alappal. Az angol szóvivő szerint a konferencia határozata nem jelenti azt, mintha a tanács felhatalmazta volna a résztvevő államokat a Szezi-csatorna igénybevételére.

— Mindazon országok, amelyeket meglátogattam, nagy bizalommal viseltnek az elnök és a külügyminiszter szándékai iránt és nagyra értékelik, amit az Egyesült Államok vezetői tenni akarnak. A rendes diplomáciai úton tovább is fenntartjuk a kapcsolatot mindazon közelkeleti államokkal, amelyek hajlandók folytatni a tárgyalásokat ajánlatainkról. Az általam meglátogatott 15 állam közül egyik sem utasította el az Eisenhower-doktrina keretében felajánlott segélyt. Egyes államok további tanácskozásokat akarnak folytatni a veitünk való együttműködés pontos feltételei-

ről. A legtöbb államban teljes érdeklődésre jutottunk, valamint odáig, hogy kölcsönös együttműködést meghatározó egyezményeket dolgozzunk ki.

Az újságírók kérdésére Richards elmondta, hogy találkozni fog Eisenhower elnökkel, még mielőtt a két párt parlamenti vezetői a Fehér Házban összegyűlenek, hogy tárgyaljanak a kormány jövőévi költségvetéséről. Richards elmondta, hogy ő is jelen lesz ezen az ülésen és támogatni fogja a kormány segélyprogramját a költségvetési csökkentéseket követelő körökkel szemben.

Merénytelen kísérletet meg Szamir Rifai jordán miniszterelnök ellen

Damaszkusz, (AFP). — Az el Gazr című lap közlése szerint Ammanban letartóztattak egy fiatalembert, aki merényletet kísérelt meg Szamir Rifai miniszterelnök és külügyminiszter ellen.

Amman katonai kormányzója, Szulejman Tukan tábornok elrendelte az összes iskolák megnyitását. Az intézkedés öt iskolára nem vonatkozik.

Az El Insa nevű szíriai független lap azzal vádolja a szovjet nagykövetséget, hogy beavatkozott a legutóbbi pótválasztásokba. A szovjet nagykövetség titkára főleg Homsba koncentrált tevékenységét és a követségi minisztérium helyi irodáiban ütötte fel székhelyét. Maga a nagykövet is látogatást tett a választás idején Homsban.

Holnap egyébként Ammanban és a jeruzsálemi óvárosban a hadbírósg megkezdte a tárgyalást azoknak a személyeknek a bűnperében, akiket a Huszszain király elleni összeesküvéssel vádolnak. Meg nem erősített hírek szerint Szolimán Nabulsi volt miniszterelnököt és a külföldre szökött Ali Abu Nauar elmozdított vezérkari főnököt is hadbírósg elé állítják.

Beirut, (AFP). — A libanoni hatóságok kitiltották az egyiptomi lapokat. Megbízható források szerint Camil Chamoun libanoni köztársasági elnök hétfőn Bagdadba utazik, ahol részt vesz Szaudia, Irák és Jordánia uralkodói konferenciáján. Hivatalos helyről a hírt nem erősítették, vagy cáfolták meg.

A Függetlenségi Napon

könnyen szolgálta ki vendégeit, mert kávészervizt kapott ajándékba. Önnök sem lesz szervizre gondja, ha gyűjti az „Aromatic” kávészervizeket. Minden zacskóban szelvényt talál: pirosat, sárgát vagy kéket.

- a) 20 drb. kék szelvényért ajándékot kap.
 - b) 4 drb. kék és 1 darab sárga szelvényért szerviz-részt kap.
 - c) 6 db. kék és 1 db. piros szelvényért gyönyörű, teljes kávészervizt vagy amerikai per kulátort kap.
 - d) 200 drb. szelvényért teljes szervizt kap.
- A szelvények 1958 jan. 1-ig érvényesek. Beválthatja azokat fűszeresénél. (*)

Klein gi (Baba) és Hermann Eljájhu (Emil)
 Tiflis (Dobrocska) Jeruzsálem (Budapest)
JEGYESEK

Jicchák Hirsch Lébnek
 Kfár Gideon — Marosvásárhely
70-ik születésnapjára
 hosszú és boldog öregkort kívánnak gyermekei:
 Erna Rozon és családja, Haifa;
 Médi Tieger és családja, Jeruzsálem;
 Lilly Reiner és családja, Johannesburg;
 Malka Hartmann és családja, Tibériás;
 Zellig Léb és családja, Kfár Biálk;
 Joszef Léb és családja, Merchávia.

FEJFAJÁS és LAZ ELLEN VEGYEN MEG MA:

 Marque de fabrique

Vasárnap este ül össze A HOH ORSZÁGOS KONFERENCIÁJA

A Hitachdut Oléj Hungária központi vezetősége közli, hogy május 12-ikén és 18-ikán ül össze a HOH országos konferenciája Tel-Avivban, a Hájárkon utca 61 szám alatti Social Centerben. Az országos Veida napirendje a következő:

1. Vasárnap este 8 óra-
kor ünnepélyes megnyitá-
s, amelyre az országos
vezetőség ezúton hívja meg
a magyar jisiv összes tag-
jait, az új olékat és mind-
azokat, akik a magyar jiv
közéleti munkáját érdeklő-
déssel kísérik.

2. Dr. Kauders Ben-Cion
elnöki beszámolóival nyit-

ja meg az ülést.

3. Grossmann MÉR a
Szochnut vezetőségi tagjá-
nak előadása.

Felzólalnak:

4. Ziegel Abrahám, a
Szochnut klitaosztályának
igazgatója.

5. Duvdeváni B., a Szochnut
alijaosztályának igaz-
gatója.

6. Dr. Marton Ernő, a
Magyarszarmazású Zsidók
Világszövetségének Izraeli
elnöke.

7. Dr. Heller megemléke-
zése a magyar jisiv ve-
zető egyéniségeinek ezév-
ben elhunyt tagjairól.

8. Üdvözlések.

Klita-irodát nyitott a Mápáj magyar tagozata

A Mápáj magyar tagozatá-
nak klita bizottsága az új
magyar alija problémáinak
és az olék beretégzésének
megtárgyalására a párt tel-
avivi központjában, a Bét
Arlozoroffban ülést tartott.
Az ülésen a párt telavivi
csoporthoz képviselői és a
klita bizottság tagjai vettek
részt. A különböző beszámó-
lók alapján megállapítást
nyert, hogy az olék nagy-
része, különösen a szakmá-
val rendelkezők, gyorsan be-
illeszkedtek az országosítás
munkájába. — mégis sok
fontos és nehéz probléma
vár még megoldásra. — A
szakmanélküliek részére ne-
hezéseket jelent az ország

és a nyelv ismerete hiányá-
ban elhelyezkedést találni,
— nehezen megoldható kér-
dések a megfelelő helyen
való lakás szerzése, a gyer-
kek iskoláztatása, szakma
tanulása, melyek az olék
egy részének beilleszké-
dése terén az illetékesek
különböző nehézségek elé ál-
lítják.

A klita bizottsága elhatá-
rozta, hogy az olék szolgálá-
tára irodát nyit. Az irodá-
ban a klita bizottság tagjai
május 15-iktől kezdve min-
dennap d. e. 9-11-ig és délután
5-7-ig állnak az olék
rendelkezésére. Az iroda a
Mápáj Beilinson utca 9 szám
alatti székházában (Kikár
Dizengoffnál) kezd meg
működését.

A klita bizottság tagjai:
Danzig Hillel, Hazai Smuel,
Jaron Slomo, Krausz Mose,
Rudolf Smuel, Simonyi
Dov, Springman Sama és
dr. Weisz Oszkár.

Szamosi professzor a Technikumon is tanít

Haifa. (Az Új Kelet tu-
dósítójától). — Szamosi Gé-
za professzor, a Magyaror-
szágról nemrég érkezett fi-
zika tanár, a Weizmann-inté-
zet tanára, tagja lett a haifai
Technikum akadémiai
személyzetének is, — közöl-
te tegnap Kurt Sitte pro-
fesszor, a műegyetem tudomá-
nyos fakultásának dékánja.
Szamosi professzor a
„Nukleáris elmélet”-ről tart
előadásokat a fakultás ne-
gyedéves és már diplomás
hallgatóinak.

Mint ismeretes, Szamosi
professzor azelőtt a buda-
pesti egyetem nukleáris-fi-
zika tanára volt és előadá-
sokat tartott a budapesti
Fizikai Kutatóintézetben is.

A dolgozónak! „Express Shavit” (dobozban)

a kávé, amely fáradtság nél-
kül kész.

Egy kávéskanál „Express
Shavit”-öt forró vízzel le-
önteni és kész a csésze ki-
tűnő kávé, mint a külföldi
„Instant”-kávé — csakhogy
hasonlíthatatlanul olcsóbb.

Haifai mozik műsora:

ORION: AFRIKAI KIKÖTŐ

HADAR (Telefon 2509): szombat, vasárnap, hétfő:
OFELSÉGE — Kedd, szerda, csütörtök: KAROLINE
EGYIK SZESZÉLYE. — Csak felnőtteknek.

GAL-OR — Nappal: péntek, vasárnap, hétfő: BUME-
RANG — Kedd, szerda, csütörtök: THE BIG LIFT
Este: THE FLIGHT NURSE.

ARMON (tel. 4848): 4 PAS DANS LES NUAGES

EN-DOR: Szombat, vasárnap, hétfő: LA RISATA
Kedd, szerda, csütörtök: THE LAST COMMAND

PEER (tel. 2232): 20.000 MÉRFOLD A TENGER
ALATT (3-ik hét)

MAY: FELHUZTÁK A HORGONYT

GANIM (tel. 2536): Szombat, vasárnap és hétfő:
A BEFEJEZETLEN TÁNC.
Kedd, szerda, csütörtök: KÖZEL A CÉLPONTHOZ

CARMELE: Szombat, vasárnap, hétfő: A TANITÓNÓ
NAPLÓJA — Kedd, szerda, csütörtök: KÖZEL
A CÉLPONTHOZ.

AMFITEATRUM: — ANASZTÁZIA — (6-ik hét)

ORAH: THE BABY AND THE BATTLESHIP
(2-ik hét)

HIREK

5717 Ijvár hó 9.
1957 május 10., péntek.
Gyertyagyújtás hétfő:
Jeruzsálem 6.47
Tel-Aviv 7.06
Haifa 6.59

5717 Ijvár hó 10.
1957 május 11., szombat.
Heti szidra: Böhár.
Háttára: Jirmijahu 32.
„Vajomer Jirmijahu”.
Szombat kimenetele:
Jeruzsálem 8.06
Tel-Aviv 8.02
Haifa 8.09

Ma bocsátják vízre az
új „Jeruzsálem” hajót. Haifai
tudósítónk jelenti: A
hamburgi Deutsche Werft
hajógyárban ma bocsátják
vízre az új „Jeruzsálem” gő-
zöst, a „Theodor Herzl” tes-
tvehajóját. — Közölte teg-
nap a „CIM” társaság igaz-
gatósága. A 10.000 tonnás
személyszállító hajó, amely
162 kabinnal rendelkezik és
540 utas befogadására alkal-
mas a Földközi-tengeri vonal-
on fog szolgálatot teljesí-
teni.

„HADASH” könyvtár
az országban fogalom! Ven-
ni, eladni, vagy kölcsönözni
akar, „HADASH” a legjobb.
„HADASH” kölcsönkönyvtár
Tel-Aviv, Hájárkon utca
10-ik emelet.

Skandináv cionisták és
finn zarándokok közös repü-
lőgépet béreltek. A „Seba-
na” különrepülőgépén teg-
nap a skandináv országok
cionista szervezeteinek 47
áskánja, valamint 23 finn
zarándok elhagyta az orszá-
got. A cionisták és a keresz-
tény zarándokok együtt bé-
relték a repülőgépet, mert
olcsóbban jöttek ki.

Haifa legjobb kölcsön-
könyvtára „TAREBUT”
Arlozoroff kettő. (Mosa'va
kedvezmények). — Könyve-
ket veszünk.

Gyász a zichroni és ri-
son-lecioni borpincészetek-
ben Rothschild báró halála
miatt. A zichroni jákovi és
rison-lecioni borpincészekben
tegnap James de Rothschild
báró halálának híre be-
szűntették a munkát és a
dolgozók gyászösszejövetelt
rendeztek. Ugyanakkor fél-
árdbóra eresztették a zászlot
a borpince bejáratánál. Mint
ismeretes, a borpincéket
James de Rothschild apja, Ed-
mond báró „az ismert ada-
köző” alapította és a fia
sokban járult hozzá a kifej-
lesztéséhez.

Detektívregényről —
a legkomolyabb irodalomig,
mindent megtalál Sámuel
kölcsönkönyvtárban, Haifa,
Herzlia-u. 7., udvarban.

Kétszáz ezer dollárt ha-
gyott özvegye Al Capone
helyettese. New Yorkból je-
lentik: Johnny Torio, az
egykori gangster, aki a
szeszitalom idején egyke-
re volt a legnagyobb alko-
holcsempészeknek, végren-
deletileg kétszáz ezer dollárt
hagyott Brooklynban lakó
feleségének. Torio, aki három
hételt ezélett 75 éves
korában halt meg, a 30-as
években Amerika második
számú közönsége volt és
Al Capone helyetteseként
működött. Vagyonát értékpá-
pírokban, készpénzben és
ingóságokban fektette.

Letartóztatták a rison-
lecioni „varázslót”. A rend-
őrség letartóztatta és ku-
ruszlás címén vád alá he-
lyezte Jozsef Szalem rison-
lecioni „varázslót”, aki be-
tegy asszonyok gyógyítására
szpecializálta magát. A ku-
ruszló ellen Smuel Arkubi
tett feljelentést Ezrá Uvicá-
ronból, akinek felesége egyke-
re volt Szalem pácienseinek.
A házkutatás során kámé-
kat, titkosírással írt varáz-
leveleket és különböző or-
vosságokat találtak Szalem-
nél.

Belefut a tengerbe. —
Mordechaj Peres 8 éves kisfi-
ja a jaffai régi börtön mö-
gött szerda délután belefut-
ott a tengerbe. A járőre-
k kihúzták a gyermeket a
vízből és a jaffai francia
kórházba szállították, ahol
azonban már csak halálát
tudták megállapítani.

Szopás közben megfult
a csecsemő. MÉR Szaná
két hónapos sarnogai csecse-
mő szopás közben megfult.
Az anyja elmondta a
rendőrségnek, hogy nyugod-
tan szoptatta gyermekét, de
egyszerre csak észre vette,
hogy a csecsemő nem léleg-
zik többé. A holttestet az
ábu-kábiri patológiai inté-
zetbe szállították.

Száz rámát-gáni isko-
lás szerencsés kimenetelű
autóbalesete. A rámát-gáni
iskolák száz diákja tegnap
csodával határos módon me-
nekült meg ép bőrrel az
őket szállító teherautók
összeütökezéséből. A gyer-
kek kiránduláson voltak
Nazáret környékén. A két
diákkal teli teherkocsi
egymás mögött utazott és
amikor az első hirtelen le-
fékezett, a mögötte haladó
autó beleszaladt. A két te-
herautó súlyosan megsér-
ült, de csodálatos módon
egyetlen gyereknek sem
esett baja.

Villon balladái (korláto-
zott példányszámban) 2.800;
Mikes: Igeret földje 2.400;
Anglia papusban IL 2.400.
Három könyv együtt 6.800.
Gondos Sándor könyvkeres-
kedésében, Haifa, Bét Há-
kránót.

Sinatra kétféle 300
ezer dollár kártérítésre per-
li a „Look” című folyóira-
tot. Hollywoodból jelentik:
Frank Sinatra, az ismert
filmszínész és énekes 2 mil-
ió 300 ezer dolláros kártér-
ítési keresetét indította a
„Look” című képeleap, vala-
mint Bill Davidson újság-
író ellen a művész életraj-
zát ismertető cikk miatt.
Sinatra keresete szerint a
cikket a botránylapok stí-
lusában fogalmazták meg,
kipellengerte őt a közvé-
lemény szemében és ellen-
eséges hangulatot teremtett
körülötte, amelynek követ-
keztében az emberek eltá-
volodtak tőle. Az irásmű-
vész a benyomást kelti, hogy
Sinatra ideges, búskomor
ember, akinek hajlama van
az öngyilkosságra. Sinatra
azt állítja, hogy ez a be-
állítás hamis és teljesen
valótlan.

Új nyelvkurzusok. A „KA-
DIMA” nyelviskola, T. A., Ben
Jehuda 74. vezősége bejelent:
a következő új kurzusok indítását:
1. Ivrít, angol, francia, minden
fokon. — 2. Angol ulpan és ulpa-
ni a nyelv gyors elsajátítására.
született angol tanárokkal. Külön
csoportok az elemi iskolák 3-8.
osztály és a középiskolák 6-7.
osztály diákjainak. Felvétel-
és beiratkozás d. e. 9-12. ó. u.
3-9. péntek kivételével.

Mérgezett bűrmogyorót
felejtett az autóbussban. A
rendőrség tegnap a rádióban
figyelmeztetést tett köz-
köz, hogy senki se egyen abból
az amerikai mogyoróból, a-
mit délután 3 és 5 óra kö-
zött egy utas a telavivi Dán
autóbuss 51-es vonalán fe-
lejtett. Egy utas egy kilo-
mérgezt földimogyorót vitt
magával, valójában meg-
szeltek a kocsiban és azt az
autóbussban hagyta. A mo-
gyoró hámzott volt.

IVRIT - ANGOL - FRANCIA

nyelveket jól megtanulja a „KADIMA” nyelviskolában,
Tel-Aviv, Ben Jehuda 74, tel. 20814. — Vasárnap, hétfő és
kedden (május 12., 13. és 14-én) d. e. 9-12 és d. u. 3-9-ig
lehet beiratkozni!

1. IVRIT, ANGOL ES FRANCIA KURZUSOK minden fokon
(mindennapi nyelv, nyelvtan, stílus, írás, újságolvasás és
beszéd).

2. ANGOL ULPAN ES ULPANIT a nyelv intenzív és gyors
megtanulására, kezdőknek és haladóknak és beszélgetés
továbbképzőknek.

3. KÜLÖN ANGOL CSOPORTOK DIÁKOKNAK (alapszintű
iskolák 3, 4, 5, 6, 7, 8 és középiskola 5, 6. osztály).

ÚJ KELET jeruzsálemi fiókiadóhivatala

Ben Jehuda 5. l. em.
William közvetítőirodában.

A fiókiadó vezetője: ERDŐS BÉLA
aki minden

előfizetési és hirdetési
ügyben készséggel áll rendelkezésre.

A kétség árnyéka SEM fér hozzá

legjobb
töltés a

ROLEX

A ROLEX-TÖLTÉS MINDEN
MAS TÖLTÉHOZ IS ALKALMAS.

Radio

Az ismételt rádió magyar adása
20.15 órakor a 33.3, 43.9, 407 és
460 m.-es hullámhosszon hallható.
Péntek: Hírek - Sajtószemle.
Szombat: Hírek — Hétvégi
krónika.

PÉNTEK
6.30: Műh. tova, 6.35: rövid
hírek, 6.37: torna, 6.47: zenélő
óra, 7: hírek, 7.15: hangjegyzék,
12: zenei egyveleg, 12.30: fuvó-
zenekari számok, 12.45: spanyol
zene, 13: énekszámok, 13.30: hí-
rek, 13.30: Kábhálat sabbát mű-
sor, 16: ifjúsági műsor, — 16.30:
Hétfői melódiák, 17: rövid hírek,
17.05: (Beethoven: „Tavaszi” —
szonáta; f-dúr, Misha Elman elő-
adásában; Cherubini: Szimfónia,
d-dúr, Arturo Toscanini vezény-
lével), 18 (párhuzamos műsor):
hangversenyismertető, 18.30: köny-
vüze a Kol Jiszráel zenekar-
nak előadásában — párhuzamos
műsor, 19: hírek, 19.30: péntek-
esti dalok, 20.25: zenei miniatü-
rök, 21: hírek, 21.15: Schuman:
Nyitány és szerző; Berlioz: „Ha-
róld Ónászországból”; Saint-Saens:
III. Henrik — balet-zenét, 22.30:
legjobb hangjegyzék, 23: hí-
rösszefoglalás.

A hadsereg műsora:
18.30: Megnyitó és közlemé-
nyek, 18.35: kedvelt dalok kíván-
ságműsora, 19.10: Sabbát fogá-
nyok, — 19.40: Schubert-szerzemé-
nyek; 1. F. Hátveken, a Kol Cion
Ligórá énekkarának előadásában;
2. Adagio és rondó, zongorán elő-
adja Frank Peleg; 3. Szimfónia
No. 2, b-dúr, 20.30: zenei szin-
darab, 22.10: tánczene.

Ügyeletes gyűjlesztőirodák
Tel-Avivban 19-24 óráig
Melchit, Sheinkin 50, tel. 3502;
Sanitas, Ibn Gabirol 83; Kiteblitz,
Hájárkon 22, tel. 3566; Ben Je-
huda 142, tel. 23535; Hadassza,
Schunat Hatikva, tel. 67884; Et-
Kemel, Jaffa 4/05, telefon 89661
(23 óráig).

SZOMBAT
7.30: Megnyitó, 8: Adon olem
és hangjegyzék, 8.30: hírek, —
8.45: Izraeli dalok, 9: Címarose;
Versey, két fuvóllóra; Couperin:
Concerto, 10: zenei találóverseny,
11: könyvüze a Kol Jiszráel
zenekarának előadásában, — 11.30:
„Hároman egy csónakban”, vidám
tarka műsor, 12.30: színház és
filmzene, 13.30: hírek, 15.15:
chádzalok, — 16: Verdi: „Don
Carlos” opera III-ik felvonása,
17.30: néptáncok, 18 (párhuzamos
műsor): Izraeli táncok, — 18.30:
(párhuzamos műsor): kedvelt me-
lódik, 19: hírek, 19.30: rövid
rendőri jelentés, — 20.05: Mozart:
Zongoraverseny, esz-dúr — Dávid
Singer előadásában a Kol Jiszráel
zenekarának közreműködésével, —
21: hírek, — 21.30: Hámavil és
Melave málik műsor, 22: két-
zongorás műsorok, — 23: két-
Eden és Alexander Vulkovskij elő-
adásában; Brahms: Variációk egy
Haydn-témára, — 22.30: tánczene,
23: hírszösszefoglalás, 23.20: tánc-
zene, 24: Hatikva.

A hadsereg műsora:
18.30: Megnyitó és közlemé-
nyek, 18.35: népdalok, 19.10: a
hadsereg légierőzenekarának hang-
verseny, 18.40: néptáncok, 20.30:
vidám ritmusok, 21.15: tánczene.

Ügyeletes gyűjlesztőirodák
Tel-Avivban 8-19 óráig:
Dr. Kohberg, Allenby 23, tel.
23335; Frenkel, King George 28,
tel. 23721; Jaffe, Ben Jehuda 172,
tel. 24543; Bilu-utca 21, telefon
24063; Tamar, Schunat Hatikva,
Givat Simson; Vitsa, Jaffa 6/01,
tel. 82973.

Tel-Avivban 19-24 óráig
Glád, Dizengoff 192, tel. 24206;
Harpe, Allenby 77, tel. 3487;
Glád, Dizengoff 192, tel. 24204;
Bilu, Bilu-u. 21, tel. 24063; Grin-
berg King George 46, tel. 26208;
Tamar, Schunat Hatikva, Givat
Simson, Vitsa, Jaffa 6/01, tel.
82973 (88 óráig).

Az Új Kelet 220. sz. keresz-
rejtvényének megfejtése
Visszatér: 1. Cirkusz, 6. Aj-
fred Kinsay, 22. Code Civil, 26.
Beite Davis, — 54. Oscar Wilde,
56. Artikulál, 70. Török, —
72. Robert Burns, 79. Leit Motiv,
88. Old Campador.

Függleges: 1. Cecil Rhodes,
2. Rodenbach, 11. Klementis, —
15. Jiszráel Rokach, 18. Tista-
let, 4.3 Karanten, 50. Swamess-
dam, 60. Pinnid.

APRÓHIRDETÉSEK

ADÁS - VÉTEL

RUTOR-HITEL 12 hónapig: ruhaszekrények, duplakamérek, könyvek, székények, asztal, székek, fotók, raktárúró és rendelésre. — Wagenberg, T. A., Ramban-u. 8.

VILLANYBOROTVA

GEPEKET VESZ, JAVÍT RUBIN
T. A., Jeszod Hámáá 8. Tácháná Merkázitná. Magyaru beszelünk.

ELSŐSŐZTALYU MUSTOPPOLAS garancával. Otos árak. „Hana”, Tel-Aviv, Allenby 83., udvarban.

AMERIKAI RUHAK, új színek és modellek. — Krausz, Tel-Aviv, Götlib-u. 3. (Dizengoff-u. 132-nél).

BERENDEZETT

mesek átadó
2 szobas lakással, konyha és mellékhelyiségekkel, a taksvil-utcai épület.
Mauskopf Dávid, Naharia Mosáv Ben Ami

Jömcenellé „KOL-BO” ÜZLET. Arvul vagy áru nélkül, egészégek okokból átadó. Cím: Rosenberger, Chedera, rechov Hagibrom.

Jöbvezetett NÖIKONFERKIO-ÜZLET, betegségek miatt, olcsón átadó Bék-Jámban, Jerusáláim-u. 15. sz.

Uj „ZIK-ZAK”, továbbá Singer-varrógépek, minden fajtaiban, megérkeztek. — Ing. Hirschensohn, Jaffa, Busztrusz-u. 12. Tel. 82563.

Előszótalyu férfi- és női divatáru

beszerzési forrása:
FARKAS
T. A., Nachát Benjámin 36. 10 % engedményben részesül.

ANTI-ARANYAT, ezüstöt, régi pénzeket legmagasabb áron vásárol Wallerstein, Tel-Aviv, Allenby 90/II. — Szönyegszállítás, vétel és eladás.

Három családunk biztos megőrzését nyújtó STRAND, beépített tusolók, egyedül kényelmes, létszer beépített tánc műsorral, az ország központjában, azonnal átadó. Vegel közzétételre, Haifa, Herzl-u. 2. Telefon: 66070.

Megvétele keressük

Hertz-féle Bibliát
1942-es IMIT-kiadás.
Ajánlatokat az Uj Kelet kiadóhivatalába kérünk.

Magyarországi motoros SPERIC-KÉSZÜLEK (gazdasági) 100 l-es tankkal, olcsón átadó. Schwartz, Tel-Aviv, Nuvé Sááná 1/a.

Könyvek - Könyvtárak

JÓ ES UJ KÖNYVEKET olvashat Jambor Eliseva kölcsönkönyvtárból. Tel-Aviv, Allenby 84. sz. udvarban. Könyveket a legmagasabb áron veszék.

Uj MAGYAR KÖLCSÖNKÖNYVTAR RECHOVOTON, Benjámin-u. 10. sz.

Tivonban MAGYAR KÖLCSÖNKÖNYVTAR NYILT, Alonim-u. 8. Steiner elnökség. — Modern- és detektívregények.

Jerusálem LEGJOBB MAGYAR KÖLCSÖNKÖNYVTARA: „Orion” most mellett, Sámáj-u. 6.

Eladó 100 darab DETEKTIV-REGÉNY egy tételben. — Cím: Kádóban.

OKTATÁS

KEDDIG lehet beiratkozni az új szabványú, modellirozó- és varró-kurzusokra. Mérték és konzultáció.

TOYORI

Ismert iskolában T. A., Shomo Hámáteah 78. (Allaktérnél) Beiratkozás: 9-1, 4-8.

Levelezés - Házasság

„EXCLUSIVE”
a magyar nyelvű úri körök házasságközvetítő irodája.
TEL AVIV, BEN JERUDA 11. (10-1, 4-9, szombaton 5-9)
Turisták figyelmét felhívjuk a város központjában lévő, jól bevezetett irodánkra. Keresünk 45-65 év közötti urakat hölgykíséreik részére.

KANADAI HÖLGY keresi 50 év körüli vallásos, intelligens ember ismerettségét. Cím: Eugene Roth, o/e E. A. nő-fodrász, r. Lerner, Atiba.

Uri körökben kitűnő házasságot csak a

„FORTUNA”
HAZASSÁGKÖZVETÍTŐ IRODA úján köthet.
TEL-AVIV, IDELSON-UTCA 20. (Mugrábinál). Dlelöt 10-11-g, d. u. 4-9-ig; szombaton 5-9. Turisták találkozóhelye.

MAGANGAZDASÁG (Naharia mellett) kétszobás, komfortos lakással (Bék Tihum) 3 dűmáron, 300 m-es csúvel (8 m. szobák köztön 10) 2.500.-. Bővebbet: Grünberger, Haifa, Schapira 13.

Könnyen megtalálják östipárját a legújabb színtelével vezetett

»Hácláclá»
házasságközvetítő irodában, Tel-Aviv, Jeszod Hámáá 8. (Tácháná Merkázitná). Meghívásra ml keressük fel Önt.

KANADAI, esinosnak mondott, független fiatalasszony, levelezne komoly, intelligens, jömcgelenésű, 30-45 közötti férfivel, magyar, angol, német vagy eschszlov. nyelven. E. S. Box 21, Postal Station „E”, 772 Dovercourt rd. Toronto, Ont. Canada.

HAIFA és környéke! **„Fortuna”** házasságközvetítő iroda. Összekötések az egész országban. Nemzetközi kapcsolatok. Turisták.
HAIFA, Beclát-u. 6. III. em. d. u. 4-8-ig. Péntek kivételével.

Vöröskeresztje apólonóvér, övezgy, új órá, férjhezmenne jobb emberhez, 65-68-ig. „Máhárá” jellegre a kiadóba.

UJ OLA-LEANYOK! Kihűnő pozícióban lévő, talmud-és világi tudományokban egyaránt jártas 30-es, elvenne kimondottan esinos, szép, jömcgelenésű, magához illő leányt, 28-ig. Részletes ajánlatok „Modern-vallásos” jellegre, Grünbergerhez, Haifa, Schapira 13.

KLEIN EDITH és nővere SARI (Posnerne) keresik WEISZ BELÁT és LACIT, rokonuk Weisz Edith által. Cím: Tel-Chánán 88. Weisz Edith.

MAUTHAUSENBÖL és GUNSKIRCHENBÖL keresek lehetőleg budapestiekét, akik End Schallerbach kórházában fektettek, kölcsönös igazolásra, vagy külső megértéssel. — Póllák Jákóv, Rámle, Rechov Hámómer 21.

SCHIEBER DEZSÖT és családját keresem. Schmidt Várkonyi Katalin, Tel-Aviv, Hotel Járkon.

RINAGI HENRIKET és HAZAI LAJOST keresem. Kálmán, T. A., Hotel Járkon.

36-ik SZEKSZARDI hadiképzésből 1941-ből, Szekszárd-Epest, 1943-1944-ben Szekszárd-Mohácson velem volt bajtársakat keresek kölcsönös igazolásra. — Grossmann László, Akkó, Sikum Amldár 66/4.

1944 márciusától októberig Debreccen, Balmarufyáros, Hajmáskúteren a 101-es mátyásföldi nagyjavító-műhely munkásszadából keresek bajtársakat kölcsönös igazolásra. Kőing Miklós rabbi. Most: Ben-Chájim Menásse, Petácl-Tikva, Mohliver 14.

WEINTRAUB FULÓP VILLANSZERELŐT keresi Koltai Gyula, aki most érkezett. Cím: Kfár-Jibe, Sikum Cholot 15/a.

Kovács Imre felesége BERKES BORISZT keresi Halász Lászlóé szűl. Lávi Józsa. Cím: Kfár-Jibe, Sikum Cholot 17/4.

T Á R S
Fiatal házaspár keres AKTIV TARSAT a város központjában lévő vendéglő átvételéhez: Ringel Irodá, T. A., Nachat Benjámin 31.

TULAJNÉ SZABADSÁGOT A SALAMON penzióban

1000 Tivonban. 1000

LAKÁS - BÉRLET

LAKÁSAT, ÜZLETHELYISÉGET bérbeadjuk, eladjuk gyorsan. Forduljon bizalommal a Weinberger Irodához, Tel-Aviv, Merkáá BÁÁÁ Meláclá-utca 12. — Telefon: 4923. (10-1, 4-7).

LAKÁS, ÜZLETHELYISÉG a közismert „Express” Iroda úján. Tel-Aviv, Merkáá BÁÁÁ Meláclá 5. sz. Tel. 5376. (10-1, 4-6).

JERUZSALEMBEN
1-SZOBAS lakások 600 fontól.
2-SZOBAS komplett lakások 800 fontól, kitűnő TARSULÁSOK, komoly PARNASZAK és luxuslakások.

WILLIAM
LAKÁSKÖZVETÍTŐ IRODA.
Ben Jehuda 5.

FISCH JOZSEF, a telavivi nagytelpon új tókántora (magyar menekült) Tel-Aviv belterületén bérbeadott szobát keres, konyhaszántalatt. Cím: Malon Esel, Allenby-út (d. e. 11 és 12 között)

RINGEL közzétételre. T. A., Nachat Benjámin 39., tel. 5713. engedményel közzétét új óráknak.

ÁLLÁS FOGYALKOZÁS

ÖZERETEK, metápeletek és mindenféle állást... „Express” úján. Tel-Aviv, Merkáá BÁÁÁ-u. 5. sz., tel. 5376 (9-1, 4-6).

ÖZERETET keressük, aki gyermekgondozóhoz is ért, lehetőleg tantervvel. Proskauer, Tel-Aviv, Házottim-u. 39. — Telefon 20663. a déli vagy az esti órákban.

OVERLOCH-VARRÓT keressük egyapjához. — Állandó munka. — „Egés”, T. A., Lilienblum-u. 23.

CSAK ELSŐSŐZTALYU **fodrásznőt** és tanulóját AZONNALRA FELVESZ **»LUCIE-ANNE»** FODRÁSZ-SZALON TEL-AVIV, IDELSON 18. TELEFON 21581.

Állásközvetítő Hámá-Gánban ajánl és keres HÁZVEZETŐNKET, metápeleteket, fizeti szennyezetet. Jahanol-u. 40. ajtó: 9. Autóbusz: 61, 55. (10-12, 4-6).

FODRÁSNŐT, aki manikűrözni is tud, keres: Dov hölgyfodrász, Tel-Aviv, Allenby 99.

HÁZVEZETŐNK keressék két személyhez, megbízható kősert, vidékre. Jelöléseket: „Moeni nem kell” jellegre a kiadóba kérek.

CIPÉSZT KERESKÉK állandó munkára. Neuwirth cipőszűt, T. A., Iba Givrol 24.

Ugyes KISEGÍTŐLANTYU keres „Krisztal” mosóda, Jerusálem, Cefánia 20. Jelentkezés: 5-7-ig.

Amerikai család keres ÖZERETET elváltással, bentlakással, jó fizetés. Ajánlatok: Pardesz Chana, POB. 31.

ESZTERGALYOS, szug bét, keres déltelű munkát. Beck Mose, Rámát-Chájál, Sikum Szclá 114.

AGYNEMÜ- és FEHERNEMÜ-VARRASZT és JAVITASZT házaknál és otthon, vállal új órá. Megkeresések: Tel-Aviv, Dizengoff 93. börtörizlet, tel. 2168.

KOZMETIKA
MARIANNE FÉSTES - DAUF EGYENYI FRIZURA KOSMETIKA • PEDIKÜR T. A., Allenby 87. (udvarban)

KÜLÖNFÉLE
ERDELYI HAZIKOSZT: Tel-Aviv, Allenby 90., I. em. Wallerstein.

LASZLÓ BLUZ — több, mint csak egy búz. Tel-Aviv, Allenby 123. sz.

VEZETÉK-SZERELÉS, javítás garancával. — Háztartási elhők, ajándéktárcák. Gyenes, Tel-Aviv, Shenkin-u. 61. Tel. 67080.

KARPIOS és paplanos szakmába vágó mindenféle új munkát és javítást vállalk. Házhoz is hívők. Grün, Tel-Aviv, Hámélech George 30. sz. Tel. 25882.

BNE-BRAK KÖRNYÉKEN otthonában megcsinálom paplantját, szakutadással. Irjon, Jövők. Bné-Brák, rechov Chevron 40.

SZÖVŐK, modern szővényekben, kedves feltételek mellett, saját-maguknak dolgozhatnak. Arigé Gád Ltd., Petácl Tikva, Bár-Koebá 8.

SANDRA tanácsot ad írás és tenyer alapján

HAIFA Hechaluc 01. c/o dr. Rapaport máj. 17., 11-17. máj. 19., 11-19.

FEMARUGYAR KERES **ügynököt** Tel-Avivban, vagy Haifán, 15.000 font befektetéssel.

„SKÉDA” Tel-Aviv, La Guardia-u. 6.

HÖLGYEIM! UJ ÓLAK és VATICAK! CSINOS, IZLESESES és OLCSO KALAPOT „MIDINETTE”-NÉI VEGYEN „MIDINETTE” TEL-AVIV, HAJARKON 47. (Allenby-sarok)

Uj olék! Elfogadjuk beraktározásra ingóságait, áruit a város legtekélyesebb raktáraiban. Külön helyiségekben is. **„ARI”** beraktározás rt. Telefon 3660. Tel-Aviv, Háchárs u. (A rospiná hídán)

Teltsch Klára PENZIÓ KIRJÁT AMAL, tel. 232. Lábbadozóknak diéta. — Kőser. — Apoit ház, szép és árnyas kerttel.

A Kaiser-Frazer cég visszautasítja a külföldi autógyárak vádjait

Társadalmi bizottságot javasol a vállalat működésének és árainak felülvizsgálására

Efrájim Ilin, a haifai Kaiser-Frazer gyár vezérigazgatója szerdán sajtókonferencia keretében válaszolt azokra a vádakra, amelyek egyes külföldi autógyárak képviselői terjeszték a Kaiser-Frazer üzemi kapcsolatban. Ilin társadalmi bizottság létrehozását követelte, amely vizsgálja a vállalat működését és árait.

A vállalat — mondotta Ilin — hatalmas összegeket fektet különböző alkatrészek itteni előállításába. A radiátorok és a batteriák az országban készülnek. A gyár fejlődése sérti azoknak a képviselőknek, ügynökségeknek az érdekeit, amelyek az elmúlt évek alatt csak közvetettek, de nem használták fel a rendelkezésükre álló összegeket fejlesztési célokra. A „General Motors”-nak érdemesebb százezer fontot kiadni egy hazai üzem tönkretételére, mint egy új vállalatot létesíteni Izraelben ezért az összegért, — mondotta Ilin, aki nyilatkozata végén közölte, hogy vállalata hajlandó együttműködni a hatóságokkal az engedélykelt autóbéhozatal megállítására, amelyeket a „Lilienblum-utca emberei pénzeinek”.

HAIFAI APRÓHIRDETÉSEK

BRIDGE-OKTATASZT, párok és csapatok sportéri képzését, a legmodernebb rendszerekkel vállalom. — Gáspár Mihály, Haifa, Hágánim-u. 20.

SZOBÁ-KONYHAS, kertes lakás, olcsón átadó. Bergner fodrászát. Kirját-Motzin, Hatikva 32.

Kárnell penzió keres elsőrendű, németül beszélő SZAKOSZOT (nő). Ajánlatok: Haifa, POB 5114.

KÉTSZOBÁS-hallos különálló ház, 600 m² telekkel, 6.500.-ért átadó. Colln, Cur-Salom, Joeszét-utca 12. Telefon: Haifa 66561.

NAKOLET KARMELÉN, 400 beírt veível eladó. Közzétét Irodá, Haifa, Jaffa-út 139.

HAROMSZOBAS, komfortos síkmlakás Kirját Hájában, olcsón átadó. — Közzétét Irodá, Haifa, Jaffa-út 139. sz.

ÜZLETHELYISÉG TIVONBAN, minden szakmának megfelel (jelenleg fodrászat) eladó, esztétik kiadó. Avram, Kálánót-u. 2.

SZOBÁ, főszűlűvel, FELSŐ-HADARON átadó. — Bővebbet: Haifa, POB. 5114.

Széptudalmi, tudományos könyveket vásárolok, kölcsönök. Langer Könyvtosok, Haifa, Herzl-u. 13.

FORDITÁS, másolás, sokszorosítás Haifán: Székely, Herzl-u. 16. II. 214.

HÁZVEZETŐNK keressük egész napra, bentlakással. „DONNA”, Haifa, Herzl-u. 21.

KIS ÜZLETHELYISÉG Tivon központjában, átadó. — Blau, Haifa, Szenes Chana-u. 1.

KÉTSZOBÁS-HALLOS luxuslakás, bútorral vagy nélküli, azonnal átadó. Löwy, Haifa, Achuzá, Smolenskin 30. (11-1, 3-5).

Kevés intellektuel LEP A RENDŐRSÉG SZOLGALATÁBA

A Kneszet belügyi bizottságának tagja, Bechor Sitrit rendőrminiszterrel az élükön, látogatást tettek Sjár-Amban a rendőrség központjában. Jéchezkiel Száhár országos rendőrkapitány közölte a látogatásból, hogy a kiképzésben rövid idővel ezelőtt ülpánt nyitottak olyan intellektuel számúra, akik hajlandók a rendőrség köteleibe lépni.

Jehuda Boné, a tábor parancsnoka elmondotta, hogy 1949 óta több, mint hétézer különböző rangokozatu rendőrt képeztek ki ebben a táborban. Szolgálati idejük alatt a rendőrök többször térnek vissza ide különböző kurzusok elvégzésére. — A rendőrségnél a legalacsonyabb rang eléréséhez is népisokolaj végzettségre van szükség, amelyet az utonok ebben a kiképzésben is megszerezhetnek. Az al-tisztai és tisztai tanfolyamokat is itt tartják.

Száhár rendőrpáncsnok többek között kijelentette, hogy különböző hátrányos feltételek miatt kevés intellektuel lép a rendőrség szolgálatába. Rövidesen azonban javulni fog ez a helyzet. — Egyelőre úgy igyekeznek segíteni a dolgon, hogy vizs-szalérik a tandíjat azon rendőrök számára, akik esti tanfolyamon végzik középiskolai tanulmányaikat és leérettésgének.

Sitrit rendőrugyi miniszter beszédében megállapította, hogy az utóbbi időben jelentősen javult a viszony a városi lakosság és a rendőrség között. A rendőrség büszke lehet arra, hogy a

legtöbb nagyobb bűnügyet kiderítette.

Ezután a miniszter és a Kneszet belügyi bizottságának tagjai az akkori rendőrséget látogatták meg, ahol Szela rendőrkapitány ismertette az északi körzet rendőrségének tevékenységét.

Sport

A hétvégi sportmiser kiemelkedő eseménye a francia katonai válogatott sportolók két mérkőzése: szombaton, május 11-én, a labdarúgó csapat Haifán, a vízilabda válogatott csapat ellen, vasárnap, május 12-én a kosárlabda csapat Jeruzsálemben a főváros válogatottja ellen játszik. Mindkét mérkőzés nagyon érdek-s és szép sportot ígér. A francia csapatok első mérkőzésen nem jártak sikerrel rájuk nézve, mindkét esetben azonban kétségtelesen nagy játéktudást és gondos felkészülést árultak el csapataik. Az a törekvés, hogy a következő szereplésükben javítsanak, nagy küzdelemre és erők felvetésére fogja az egyébként is jömcgelenésű csapatokat indítani. Az izraeli csapatok is megfelelően készültek ezekre a találkozókra.

Az I. osztályú labdarúgó bajnokság izgalmas finis előtt áll. A holnapi forduló az utolsó előtti a bajnokság befejezéséig és az első két helyezés kérdése még nem tekinthető véglegesnek. A Hapóel Chedera multheti veresége után némi esélye van a Makkábi Rechovoznak és a Hapóel Jerusálemnek erre a helyre, ami egyben a jövő évi Nemzeti Bajnokság csoportjában részvételi is jelentős számára. A holnapi mérkőzések a következők: Hapóel Kfár Szaba — Hapóel Naharia, Hapóel Machane Jehuda — Hapóel Tel Aviv, Békár Jerusálem — Hapóel Chedera, Makkábi Rechovozt — Makkábi Sáráim, Hapóel Rechovozt — Hapóel Jerusálem, Makkábi Ramat Gan — Hapóel Kirját Chájim.

A II. osztályú bajnokságban is teljes forduló játszanak holnap.

Az országos kosárlabda bajnokság I. osztályában péntek este 7 órakor a Brit Makkábi Atid — Makkábi Haifa, 8.30 órakor a Hapóel Tel Aviv — Hapóel Haifa mérkőzéseket játszzák Tel Avivban. A Makkábi Tel Aviv szombaton délelőtti 11 órakor a Hapóel Asjot Jákov ellen játszik; ugyancsak szombaton kerülnek megrendezésre a Hapóel Mismár Hámek — Makkábi HÁÁÁrom és a Hapóel Cholón — Makkábi Jerusálem, mérkőzések is.

A kézilabda bajnokságban a múlt héten vezetett helyre került Hapóel Rechovozt játszik a Makkábi Cáfonnal, a haifai Füskölások a Makkábi Rechovoval, a Hapóel Petácl Tikva ellenfele a Makkábi Rison lesz, a Makkábi Petácl Tikva a Makkábi Tel-Avivval kerül szembe.

A tenisz csapatbajnokság válamennyi osztályában megindulnak ismét a küzdelmek és a két leg-erősebb együttes találkozája táján már el is dönti a bajnokság sorsát a tenisz NEB-en, mint-hogy a Makkábi Tel-Aviv a Makkábi Cáfonnal kerül szembe.

A külföldi sportja
A múlt héten számos nemzetközi mérkőzés rendeztek amelyek közül meglegő eredményel zárult a Lengyelország — Magyarország válogatott labdarúgó találkozás Varsóban, ahol a lengyelek 1:0 arányban legyőzték a magyar csapatot. A gól a harmadik percben esett. Az 50.000 néző felkesen tapolta a váratlan siker részeseit. — Ugyancsak megjelentetésnek számít a Görögország — Jugoszlávia között Athénben lejárt mérkőzés, amely 0:0 arányú elbontással végződött.

Szép sikert könyvelhetek el Ausztria labdarúgó, akik Bécsben 65.000 néző előtt 1:0 arányban megverték Svédországi csapatát.

A Budapesti megrendezett husvét labdarúgó tornában a Ferencvárosi szerete meg az első helyet az MTK előtt. Az eredmények így alakultak: MTK — Partizán Belgrád 2:2, Ferencváros — Partizán 1:0, Ferencváros — Volvodina 1:0.

Az angol labdarúgó bajnokság 46 ponttal a Manchester United nyerte meg a Tottenham Hotspur és a Preston North End előtt, amelyek 56 pontot szereztek. Kicsétt a Charlton Athletic és a Cardiff City az I. osztályból.

Csak júniusban jön az FC Toulouse

A Hapóel Petácl Tikva megálapodást kötött a Toulouse francia labdarúgó csapatával, amelynek május 20-án kellett volna Izraelbe érkeznie néhány mérkőzésre. A francia csapat értesített küldött a meghívó egyesületnek, hogy kénytelen utazású június elejére elhalasztani, minthogy a francia bajnokságban nem fejezte még be a mérkőzést és csak ezeknek lejátszása után kezdheti meg külföldre tervezett körúrtját. A Toulouse előbb Tü-rkörszágban játszik, majd onnan jön Izraelbe.

1957 V 10 Uj Kelet 11

Éles szóváltás Halévi hadbírósi elnök és a katonai ügyész között a kfar kászemi vérfürdő tárgyalásán

Egy határrendőr-szemtanu vallomása robbantotta ki a kinas incidenst

A kfar kászemi per tegnapi tárgyalásán rendkívül éles szóváltásra került sor dr. Benjamin Halévi hadbírósi elnök és a katonai ügyész, illetve a 11 vádlott védői között. Amikor a vádlott Dahán határrendőrtiszt sófförje, Jákov Chezkiél határrendőr tanuvallomásában elmondta, hogy látta, amint Dahán leszállt néhány arabot egy kocsirol, majd két másik rendőrrrel együtt lelévte őket, — Halévi elnök felelősségrevonó módon megkérdezte a katonai ügyészeket, hogy ezt a tanuvallomást eredetileg miért nem használták fel Dahán ellen. Az elnök rámutatott arra, hogy ez a vallomás egy szemtanú, aki jelen volt, amikor Dahán rálért az arabokra és így a vallomásnak elsőrendű fontosságát kell tulajdonítani, érthetetlen tehát, hogy miért került el

az ügyészség figyelmét. Gilon katonai ügyész azonnal védekezett, hogy az ügyészségnek rendkívül nehéz dolga van, főleg azért, mert a tanuk a vádlottak bajtársai.

Ekkor több védőügyvéd is beleszólt a vitába, akik elpanaszolták, hogy az ügyészség helyett a védőügyvédek azok, akik vádlottakat hoznak a bíróság elé, mert mindegyik ügyvéd a maga védelemét akarja a másik vádlott ellen elhangzott tanuvallomással menteni.

A kérdés körül keletkezett párás vita csak nehezen ült el, majd utána dr. Benjámin Halévi megjegyezte, hogy az ügyészségnek a tanuvallomással kapcsolatban elfoglalt magatartása nem más, mint „a bíróság idejének elpocsékolása”.

A másik tanu Dávid Goldfeld 21 éves jeruzsálemi fiatal

ember volt, aki elmondta, hogy a színáji hadjárat után kilépett a határrendőrség kötelékéből, mert nem bírta el azt a tudatot, hogy bajtársait bíróság elé állították egy határozott parancs végrehajtásáért. Goldfeld kijelentette, hogy ő minden arabban, — legyen az izraeli, vagy sem — ellenséget lát és ha parancsot kap, hogy a kijárási tilalom után löjjen rájuk, gondolkodás nélkül löni fog, még akkor is, ha aszszonnyal, vagy gyerekekkel találja szembe magát. Ő is a kfar kászemi kijárási tilalmat végrehajtó csoporthoz tartozott és világos parancsot kapott Dahántól arra, hogy löjjen, ha valakit öt óra után az utcán talál.

Mint ismeretes, a per tárgyalása során egyes vádlottak arra hivatkoztak, hogy a kijárási tilalommal kapcsolatos utasítás nem volt elég világos. Ezzel szemben az egyik tiszt azt vallotta, hogy megdöbbenéssel fogadta a Malinki őrnagy által vele közölt parancsot és meg is kérte, hogy tisztázza a dolgot Sádmi ezredesnél, a körzet parancsokánál, Malinki azonban azt válaszolta, hogy a parancs világos és végre kell hajtani minden okoskodás nélkül.

Károly román király elsőszülött fia pernyertes lett

Lupescu Helénnel szemben is

az örökségképpen maradt délfrancoországi kastélyt

Az exkirály özvegyének nem volt joga eladni a délfrancoországi kastélyt Cannes, (Reuter). — Mircea Lambrino, Károly volt román király elsőszülött fia, aki nemrégiben megnyerte az örökségképi perét Mihai volt királlyal, Károly törvényes fiával szemben, további sikert ért el, de ezúttal a harmadik pereskedő örökös, Helena Lupescu asszony ellen. A cannesi ítéletábla elutasította Lupescu asszony felfolyamodását az elsőfokú bíróság ítélete ellen, amely kimondta, hogy nem cselekedett törvényesen, amikor eladta a király egyik délfrancoországi kastélyát és köteles annak ellenértékét Károly örökösének átadni. Az ítélet következtében Lambrinonak joga lesz a maga számára követelni ennek az összegnek az egyharmadát is. Mircea Lambrino voltaképpen törvényes gyermeke Károlynak, aki fiatal korában, a királyi család tudta nélkül

ülte ugynevezett morganatikus házasságra lépett Zizi Lambrinoval, egy testőrzéssel feltűnő szépségű lányával, de Ferdinánd király, illetve a Bratianu-kormány erőlyes fellépésére a házasságot megsemmisítették. — Károly később Helena görög hercegnőt vette nőül és ebből a házasságból született Mihai volt király. Lupescu-néval a király Brasiáliában esküdt meg.

Maláira égött egy natanjai kislány

Beór Síván meghalt egy Szochnut tisztviselőnél, aki petróleumos kézzel gyújtott tüzet

A petah-tikvai Hásáron kórházban kététi szenvedés után tegnap behalt égési seibe Mirjam Kachala 11 éves natanjai kislány. A kislány ruhája április 25-ikén tüzet fogott, amikor játszótársaival máglyát akart rakni. Az orvosok erőfeszítései, hogy megmentsék az életnek, esődtök mondták.

Eszter Malkus 41 éves givátimji asszony criffjében tegnap felborult a petróleumfűző és percekben belül az egész barakk lángokban állott. A szomszédok behatoltak az égő barakkba és kimentették az asszonyt, a kinek ruhája már lángot fogott, azután sikerült a tüzet is eloltani. Az asszonyt súlyos égési sebekkel szállították kórházba.

Rivka Cheron, a beér-séval Szochnut iroda 23 éves tisztviselője, aki petróleumos kézzel akart tüzet gyújtani és maga is meg-

Hammar-skjöld látogatása

(Folyt. az első oldalról)

biztonsági intézkedéseket fogantatosítottak és a rendőrség már egy órával Hammar-skjöld érkezése előtt megszállta a repülőteret. Az összegyűlt nagyszámú újságíróval közölték, hogy nem engedik őket Hammar-skjöld közelébe, miután az UNO arról értesítette a külügyminisztériumot, hogy Hammar-skjöldnek nem lesz nyilatkozni valója, 'gy csak a fényképezéket és filmeseket engedik a közelébe.

A bejelentés nagy felzúdulást keltett és a botrányt Jozsef Tekoa külügyminisztériumi főtisztviselő simította el, akinek közbenjárására az újságírók két kollégájukat delegálhatták Hammar-skjöldhöz. Miután az UNO főtájtár leszállt a repülőgépről, a két újságíró megkérdezte tőle, hogy hajlandó-e nyilatkozatot tenni, mire ő egyetlen mondatban válaszolt: „Nincs mit nyilatkoznom. Örülök, hogy az izraeli kormány vendége lehetek”.

Ezután a főtájtár kezelt fogott a külügyminisztériumi főtisztviselővel és beszállt az autóbába, amely a repülőter kifutójánál várakozott rá. Az autókaráván néhány perc múlva erős rendőrségi kíséret mellett elindult Jeruzsálembe.

Elátogat

a gázai övezetbe is Beirut, (AFP). — Dag Hammar-skjöld magántájtárra, aki Beirutban maradt, elmondotta a Francia Távt-

iratí Iroda munkatársának, hogy Hammar-skjöld a legközelebbi időben belül visszatér New-Yorkba. Emellett azonban fennáll annak a lehetősége, hogy a főtájtár arra is fel akarja használni Izráell tartózkodását, hogy rövid látogatást tegyen a gázai övezetben, vagy a Színájról értesítgen az UNO karhatalmi csapatainál. A szóvivő szerint Dag Hammar-skjöld látogatása kiegészítésül szolgál az év során néhány közkeleti államban tett látogatási sorozatának és nincs szándékában most Egyiptomba, vagy bármely más arab államba elátogatni.

Humphrey szenátor visszautazott Amerikába

Tel-Avivban hangfelvételt csinált az Uj Kelet munkatársával a minnesotai rádió részére

Hubert Humphrey szenátor, az amerikai szenátus közkeleti albizottságának elnöke ötnapos izraeli tartózkodás után tegnap elhagyta az országot. A luddi repülőterén kijelentette, hogy véleménye szerint az izraeli hajóknek az éjláti szorosban való átjárása elfogadott tényé fog valni a jövőben. Az amerikai hadititok flottának a közkeleti partokon való megjelenése nem bir agresszív jelleggel — mondotta Humphrey — miután az Egyesült Államoknak nincsenek háborús szándékai.

Ítélte alatt a szenátor Dávid Ben Gurion minisz-

Tric

HAIR COLOUR

- nem hajfesték, hanem eszruzaformájú retusáló eszköz
- különösen alkalmas allergikus egéneknek, akik nem bírják a hajfestéket
- használható száraz és nedves hajra
- EZUST és ARANY árnyalatok, elegáns és excentrikus külsőhöz
- hajfestést takarít meg.

Minden jó állatszeretában és fodrász-szalokban kapható

terelőnkkel és Golda Méirrel a külügyminiszterrel találkozott.

Humphrey szenátor leírására egyébként Lampel Tamás, az Uj Kelet munkatársra kedden este negyedórás angolnyelvű rádió interjú keretében számolt be Minnesota állam rádióhallgatónak Izráell.

Munkatársunk a telavivi Dan-szállodában kereste fel a szenátort, hogy nyilatkozatot kérjen tőle közkeleti körútjáról. Humphrey szenátor, aki Kairóban találkozott Nasser ezredessel, kijelentette, hogy véleménye szerint nincs kilátás közeli békére a Közkeleten és Nasser bukására sem lehet számítani. „A zsidóknak és az araboknak — mondotta — rá kell jönniök, hogy egy közös nagy ellenséggel állanak szemben és kár egymásra fecsérelni az erejüket. A nagy veszély a Szovjetunió és a kommunizmus”.

A nyilatkozat megtétele után Humphrey szenátor megkérte munkatársunkat, hogy cseréljenek szerepet és a szállodában felállított hangfelvétel gépen válasszon a szenátornak Izráellel kapcsolatban feltett kérdéseire. A hangszalagot szerdán repülőgépen az Egyesült Államokba küldték, ahol a minnesotai rádió fogja közvetíteni az intervjút.

Dijmentes lakás-és munkaközvetítés új oléknak

Az Águdát Jisráél központja díjmentesen közvetít új oléknak lakásokat és munkahelyeket.

A lakástulajdonosok és a munkaadók felkéréstnek, hogy írásban, vagy telefonon lépjenek érintkezésbe az Águdát Jisráél központjával, amelynek címe Tel Aviv, Bulvár Rothschild 27., telefon 56-24 és 64-452. Hivatalos órák (péntek kivételével) minden nap 10-12 között.

A Kupát Cholimnál visszaállítják a 8 órai munkát

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Kupát Cholim alkalmazottainak 120 tagot számláló üzemi tanácsa tegnap megtartott ülésén elhatározta, hogy eleget tesz a Híztádrut felszólításának és május 19-ikéig a régi munkarendet állítja vissza, vagyis az alkalmazottak változatlanul napi 8 órát dolgoznak majd. Az alkalmazottak azt remélik, hogy a Híztádrut eleget tesz ígéretének és addig befeszítődnek a tárgyalások a nyári munkarendre vonatkozóan.

Mint jelentettük, a híztádruti intézményeknél az üzemi bizottságok ellensz-

gütek a szakszervezeti központ utasításának, amely szerint az idén nyáron is heti 45 órát kell dolgozni.

SZEMÉLYI HIREK

Emanuel Jedid Halévi bíró, az egyiptomi olék szervezetének elnöke visszatért európai és amerikai utjáról, amelynek során az egyiptomi zsidók alijjáról folytatott tárgyalásokat.

Gideon Margalit ügyvéd visszatért Szalonikiból, ahol résztvett az ott megrendezett nemzetközi törvénykezési és jogakadémia.

William Karmen, a leszerelt amerikai zsidó katonák szövetségének elnöke egyhét látogatás után eltávozott az országból.

Mattwilda Dobbs, a híres néger énekesnő, aki a filmharmónikusok szolistájaként lépett fel az országban, tegnap visszarepült Madridba.

Naponta nyole járat lesz Ludd és Éjlát között

Két új repülőgépet vett az Arkija társaság

J. Hausmann, az Arkija repülővállalat igazgatója a Rotary Club bankettjén elmondotta, hogy a vállalat két új Dakota-típusú repülőgépet vásárolt. A gépek most általános javítás alatt vannak és júliusban, illetve augusztusban állítják őket forgalomba. Ez lehetővé teszi majd a napi nyolcszori oda-vissza közlekedést a Ludd-éjláti vonalon.

Az Arkija még az idén kísérletet tesz arra, hogy az ország északi részét összekapcsolja Éjláttal. A legészakibb állomás a keletgálili Máchánajim volna, ahonnan a repülőgép Haifára, majd Beér sévára folytatná útját, és végül Éjlátban szállna le. Az új repülőgépek üzembe helyezéséig az Arkija részben bérelt külföldi repülőgépeket használ és jelenleg napi 5-6 repülést bonyolít le Éjlátba. A repülőgépek egész személyzete izraeli.

A vállalat 7-8 ülésű kisebb repülőgépeket is akar forgalomba állítani kisebb turistacsoportok számára. Az Arkija 7 éves fennállása alatt 5000 repülőutat

Nyertek és mégis csalódtak

A Solex-cég alkalmazottainak egy csoportja közösen vásárolt egy fél (1/2) sorsjegyet a Mifál Hépa-jisról és így a nyerevénynek csak a felét, 6250 fontot kapták meg. Ha egész sorsjegyet vesznek, az egész nyerevényösszeghez, vagyis 12.500 fonthoz jutottak volna.

HOH országos konferencia

Mapáj-delegátusai

folyó hó 12-én, vasárnap délután 6 órakor találkoznak a Pártközpont Hájárkon-u. 110. sz. alatti helyiségében (ülésterem).

Négyhetes nagy siker! DZSIGAN és SCHUMACHER

BEMUTATJÁK:

Jontev in der-wach'n

HAIFA, „Ora”, május 10., péntek este 8.45 órakor
RAMAT-GAN, „Kessem”, máj. 11., szombat, 2 előadás: 7.15, 9.45
Kfar Szabá, máj. 12., vasárnap este 8.45
TEL-AVIV, „Ohel Sém”, máj. 13., hétfő, 8.45
MIGDAL ASKALON, máj. 14., szerda, 8.45
HAIFA, May-mozi, május 15., szerda este 8.45-kor
BÁT-JAM, május 16., csütörtök este 8.45 órakor
KIRJAT-MOTZKIN, május 17., péntek este 8.45-kor

HABIMAH

Tel-Aviv, május 11., szombat ANNA FRANK NAPLOJA

DZSIGAN

és SCHUMACHER

Haifa, máj. 10., „Ora”, 8.45
JONTEV
IN DER - WACHN
Ramat Gan, máj. 11., szombat, „Kessem” 7.15, 9.45
JONTEV
IN DER - WACHN

Egy államférfi jubileumára

Ha majd megírják egyszer az új zsidó állam kezdeti korszakának történetét, a krónikásnak szükségszerűleg be kell majd számolnia arról is, hogy a nagy és gyors eredmények mellett számos hibát is követünk el, sokat tévelyegtünk és bukdácsolunk, amíg megtaláltuk a helyes utat. A történetíró nem zárkozhat majd el annak megállapítása előtt, hogy a dilettantizmus, osztályon- zés és pártkorrupció sok kárt okozott az államélet számos területén, a belügyi kormányzás síkján éppúgy, mint külpolitikai vonalon, a gazdasági berendezkedés terén nem kevésbé, mint a kulturális és társadalmi életben.

Az objektív történetíró azonban ugyanakkor meg fogja állapítani azt is, hogy volt egy terület az államéletnek, amely — amennyire ez emberi viszonylatban egyáltalán lehetséges — mentes volt ezektől a kezdeti hibáktól, amelyet nem fertőzött meg a kontarkodás és pártelfogultság mérge, ahol mindig tiszta mérleggel mértek és ez a terület Izrael államának igazságszolgáltatása volt. Ez a megvesztegethetetlen, magas erkölcsi színvonalon álló igazságszolgáltatási rendszer, — élén a legfőbb bírósággal, — döntő mértékben járult hozzá ahhoz, hogy fiatal államunk demokratikus rendje megszilárdulhasson, hogy az egyén és társadalom védve legyen az önkénytől és hatóságai túlkapaszkodól, egyzóval, hogy civilizált jogállam- má váljunk.

Annak a férfinak, aki ezt az igazságszolgáltatási rendszert ügyszólván a semmiből teremtettem meg és aki annak az állam megalakítása óta majdnem megszakítás nélkül az élén áll, most ünnepli az ország 70 éves jubileumát. Dr. Pinchász Rosennek, Izrael első igazságügy- miniszterének, megadta a sors, hogy élete főművét abban a korban alkossa meg, amikor mások, belefáradva az élet küzdelmébe, már nyugalomra vágytak. Rosen szellemi és fizikai erőinek teljében érkezett el ehhez a jubileumhoz.

Dr. Pinchász Rosen (korábbi nevén Felix Rosenblüth) 1887-ben született Budapestben. Bár szülei már kisgyerekkorában Berlinbe költöztek, Rosen ma is szívesen emlékezik vissza magyarországi kapcsolataira. De budapesti származása ellenére, Rosen a német zsidóság legmarkánsabb képviselőjévé vált, akinek egységiségében a német nép számos kiváló tulajdonságát vélük felismer- ni.

A szülői házban hat test- vével együtt vallásos nevelésben részesült és az akkor magába szivott tradíció- nális életformákat még ma is hűségesen követi. A cionizmusmal fiatal diákkorában került szoros kapcsolatba és csakhamar egyik vezére lett a Blau-Weiss nevű cionista ifjúsági mozgalomnak. Az első világháború alatt, mint hadnagy szolgált a német hadseregben. 1920-ban, 33 éves korában megválasztották a németországi cionista szervezet elnökévé, amely tisztség kedvéért feladta jól- menő ügyvédi irodáját. Irá- nyítása alatt a német cioniz- mus a világ legelső cionista szervezetévé fejlődött, amely nagyszabású megszervezettség- vel és komoly ideológiai meg- alapozottságával példát mu- tatott a világ többi cionista szervezetei számára.

Rosen ama emberek cso- portjához tartozik, akik el- vetik a gyakorlati életben is alkalmazkodik és azok kon- zervatív elkötelezettségűek, akik számára vonzóak a 1923- ban ő is levonta a cioniz- musból fakadó logikus kö- vetkeztetést és Eric Jiszráél- be alijázott. Tel-Avivban telepedett le és ügyvédi irodát nyitott. Három évi itt-tartó- kodás után azonban a cio-

Irta: Dr. Marton Ernő

nista világszervezet londoni központja meghívta a szer- vezetű igazgatójává, majd nemsokára megválasztották a Cionista Executive tagjának. Ebben a minőségben Weiz- mann elnök legintimebb munkatársai közé tartozott. Öt évet töltött Londonban, míg 1931-ben visszatért az országba és végleg letelepedett Tel-Avivban. Közös ügy- védi irodát nyitott Zmoraival, a későbbi főbíróval és Ben Shira ügyvéddel. 1938- ban tagja lett Tel-Aviv vá- rosi tanácsának, amely akkor az ereci zsidó jisiv legrepresentatívabb politikai szerve volt. Ezt a tisztséget tíz évig töltötte be, amikor is a provizórikus kormány tagja lett.

Dr. Rosen kezdetű fogva- elismert vezére volt a német alijának és amikor meg- alakult a német-zsidók egy- séges politikai szervezete, az úgynevezett „Alija Chádása” természetesen ő lett annak az elnöke. Közvetlenül az állam megalakulása után dr. Rosen arra a meggyőződésre jutott, hogy az új zsidó ál- lamban nincs helye lands- mannschafti alapon szerve- zett politikai pártoknak és ezért az Ovéd Hácionival és a klácionisták A-csoportjá- val együtt megalapította a Progresszív Pártot, amely- nek azóta is változatlanul az élén áll.

PINCHASZ ROZEN igazságügyminiszter

Rosen minden emberi nagy- sága és államférfiúi kvali- tása mellett is csak egy eg- zésen kis pártnak a vezére. Nem állnak mögötte száze- zres tömegek. Ezen a látszó- lagos ellentmondáson azon- ban nem kell csodálkoznunk. A józanságnak és mérsék- letnek ama politikai ideálját, amelyben Rosen hisz, nem lehet a szélsőségekre hajló mai világban olcsó tömeg- cikket tenni. Rosen politikai koncepciója az értelemszerű és nem az beszűkítőhöz apellál, harci eszközök a logikus ér- velés és nem a demagogia. Olyan gátó tényezők ezek, amelyek az eltömegesedés, a szimplifikáció és a radiká- lizálódás mai korszakában rendkívül megnehezítik egy mérsékelt és liberális közép- párt megerősödését, nem- csak Izraelben, de majd min- den más demokratikus or- szágban. A demokráciára le- selkedő veszélyek Izraelben sem kisebbek, mint máshol.

Rosen politikai program- ját nem lehet néhány leegy- szerűsített hangzatos jelszó- val összefoglalni. Ehhez a po- litikai szemlélethez csak ala- pos gondolkodás és belső viaskodás útján lehet eljutni, amintohy nek is hosszú, küzdelmes utat kellett meg- tennie, amit a cionizmus Achád Hám- és Robert Weitsch- koncepciójától, vagyis a kultúr-cionizmustól és a binacionális állami gon- dolatától eljutott a nemzeti

szuverenitáson felépülő zsi- dó állam filozófiájáig. Mi ennek a programnak a lé- nyege? Tartunk tőle, hogy mi is a szimplifikáció hibá- ba esünk, ha Rosen politikai eszméit néhány mondatban akarjuk összefoglalni.

Rosen az európai humaniz- mus eszmekörében nevelke- dett, nyugati kultúrember típusának a megtestesítője. Haladó és liberális polgár. A haladás és liberalizmus fogalmait azonban a húszadik század első és második felé- ben mélyreható átalakuláson mentek keresztül, a kor társ- adalmi és termelési viszony- ainak megfelelően. Itt, Iz- raelben ezeket a fogalmakat hozzá kellett idomítani a sa- játos és egyedülálló izraeli viszonyokhoz. Rosenben mindig meg volt a kellő rug- galmasság és erkölcsi bátór- ság ahhoz, hogy praktikus politikai célkitűzéseit revízi- óra alá vegye, anélkül azon- ban, hogy hűtlenné váljék az alapvető ideálokhoz. Dr. Rosen politikai koncepció- jának egyik főpillére az a posztulátum, hogy az állam és nemzet érdekei fölülte- kell, hogy álljanak a pártok és osztályok érdekeinek. A nemzeti szempont primátu- mának ez a követelménye a klasszikus klácionizmus esz- méi örökségéhez tartozik.

Egy olyan korban, ahol minden osztály és minden párt a maga részére akarja kisajátítani az államot, ahol a politikások nagyrésze ösz- szecszeréli az állam fogalmát a párttal, az a politikai elv rendkívül akadályt jelent az érvényesülés útjában. Már pedig Rosen elsősorban sa- ját pártjától követeli meg ennek az elvnek szigorú be- tartását. A Progresszív Párt nem egyszer követelt el az öngyilkossággal szinte egy- értelmű lépést, amikor úgy- érezték, hogy az állam maga- sabb érdekei ezt így követ- telik.

Am. annak ellenére, hogy az állam és nemzet szem- pontjait mindenek fölé helye- zeli, Rosen mégsem nevez- hető nacionalistának a szó köznapj értelmében, még ke- vésbé sovínisztának. Nincs nálánál élesebb ellentéte a sziklátokörű, önző naciona- lizmusnak és a nemzeti el- fogultságnak. Az ő szemében az állam nem öncél, csak eszköz és keret egy nép éle- tének kiteljesítésére és sza- badság-ideáljainak megvaló- sítására. Egyáltalán nem hí- ve az állami mindenhatóság- nak és megvetéssel utasítja vissza a totalitárius állam gondolatát. Felfogása szerint a minimumra kell redukálni az állam beavatkozását az egyén és a társadalom ér- dekébe. Az állam, főként a zsi- dó állam, nem szabad, hogy polgárainak szarnokává vál- jék. Az izraeli jogrendszer is ebben a szemléletben igye- kezett felépíteni. Sajnos, hogy ebben a törekvésében néha leküzdhetetlen akadá- lyokkal találja magát szem- ben.

Rosen élesen harcba áll a szélső nacionalizmus ama felfogásával is, amely elő- jogokat vindikál a többségi nép fiai számára a kisebbsé- gekkel szemben. Rosen igazságügyminiszter az ál- lam megalakulása óta szívós harcot folytat a kormányon belül és kívül az itt élő arab lakosság egyenlő jogainak kivívásáért és életviszonyai- nak megjavításáért. Ha ezen a téren még mindig vannak fogyatékoságok, ez semmi- képpen sem írható az ő ter- hére. Az ország biztonsági helyzete és az arab államok- ból irányított lázító propa- ganda rendkívül megnehezi- telt Rosen kisebbségi politi- kájának maradéktalan meg- valósítását.

Rosen politikai erődőjének másik vezérlő elvét a követ- kező kérdésben lehet össze- foglalni: hogyan valósítható meg a maximális szociális igazságosság a maximális egyéni szabadság megőrzése

mellett. A kérdésben tulaj- donképpen benne foglalta- tik korunk demokráciájának nagy dilemmája. Ezt a kér- dést nem oldotta meg a francia forradalom, amely felszabadította ugyan az egyént, de nyitva hagyta a szociális problémákat, még- kevésbé oldotta meg az orosz forradalom, amely meg- hirdette ugyan a szociális egyenlőséget, de ugyanakkor oly mértékben nyomta el az egyéni szabadságot, amire nincs példa az egész törté- nelemben. Rosen hisz abban, hogy meg lehet találni a szin- ténízt a szociális igazság és az egyéni szabadság kö- zött és talán éppen az izraeli társadalomra vár a hivatás, hogy ezen a téren példát mutasson a világnak.

Rosen polgári beállítottsá- ga ellenére is elismeri a munkásság döntő szerepét a modern társadalom kialakítá- sában és különösen nagyra értékeli az izraeli munkás- ság teljesítményeit az or- szágépítés terén. De semmi- képpen sem ért egyet a per- manens osztályharc marxí- dogmájával. Szerinte a ma- gánkezdeményezés alapján dolgozó polgárra éppoly szük- ség van egy egészséges tár- sadalomban, mint a szerve- zett munkásságra. A két osz- tálynak békésen együtt kell működnie egymással és Ro- sen rendfőletlenül hisz en- nek az együttműködésnek a lehetőségében, vagyis a mo- kásság és polgárság co-exis- tenciájában. Megalkuvás nél- küli hirdeti, hogy az ország- építés mai korszakában a munkásságnak és polgárságnak ez az együttműködése valóságos előfeltétele Izrael létének.

Valószínűnek látszik, hogy ezen a téren maga Rosen sincs meglegedve az eddig elért eredményekkel. A gy- akorlat azt mutatja, hogy a munkásság és polgárság kö- zötti békés együttműködés csak akkor kecsegtet sikerrel, ha a két partner között bi- ramos egyensúlyi helyzet áll fenn. Ez az egyensúlyi helyzet az izraeli polgárság szétforgácsoltsága és belső meghasonlottsága miatt már rég felbillent. Rosen évek óta egyedül képviseli a kormány- ban a liberális polgári állás- pontot, sőt egymagában védi az egész polgári frontonak. Talán túlságosan is nagy te- her ez egy ember vállain. Ha ebből a perspektívából itéljük meg a helyzetet, ak- kor még az elért sovány eredményeket is rendkívül teljesítménynek kell tekin- tenni, amely elsősorban Ro- sen személyi presztizsének és a progresszív párt erköl- csi hitelének köszönhető.

Rosen nem tartozik az úgynevezett nepszerű politi- kusok közé, akik forró sza- vukkal és jövőt ostromló vi- ziójukkal felgyújtják a tö- megek fantáziáját és gyor- sabb ütemre hevítik szíveit. De alig van politikus az országban, akit jobban tisz- telnének, becsülnének és szer- retnének, mint őt. Mindenki fenntartás nélkül elismeri államférfiúi kiválóságát, elv- hűségét, végtelen korrek- téséget és megingathatatlan igazságszeretetét. Aki csak messziről figyeli tevékeny- ségét, azt hihetné, hogy egy- niségre kissé hideg, porózus. De akik közelebbről ismerik, tudják róla, hogy a megtá- vesztő külső mögött egy me- legen érző szív dobog, amely különös érzékenységgel rea- gál minden emberi szenved-ésre.

Rosen szereti a szépet és lelkeseedik a művészetekért. Az izraeli Filharmoniai Tár- sadalnak tíz év óta ő az el- nöke. Kedélye mindig har- monikus, derűs és humor- érzéke szokatlanul fejlett. Szűkebb körben tartott fel- szólalásait gyakran fűszerezi kedves, száraz, angolos hu- morával. Rosen csak kifelé „joke”. Ennek a megállapí- tásnak adott kifejezést a na- pokban Izráel Hárári, pro- gresszív-párti képviselő, a Rosen tiszteletére rendezett jubileumi ünnepségen. „Ro- sen egy alkalommal — mon- dotta Hárári, aki tudvalevő-

A Hitáhdut Olé Hungária veidája előtt

Irta: Dr. Kauders Ben-Cion, a HOH országos elnöke

E hó 12-13-án tartja a HOH országos veidáját Tel- Avivban és ebből az alkalom- ból kell, hogy az egész ma- gyar jisiv számot adjon ar- ró, vajjon teljesítette-e kö- telességét. A magyar olék beilleszkedésében való segí- tés kötelesség, nemcsak azok- kal szemben, akik az ősi ha- zában új életet kezdenek, de kötelességteljesítés: a hazá- val szemben is, amelynek szüksége van arra, hogy pol- gárai itt jól érezzék magu- kat és tisztában legyenek kötelességeikkel, jogaikkal, felelősségeikkel egyaránt. Ez- ért senki sem vonhatja ki magát a közreműködésből azon a címen, hogy már el- felejtette magyar származá- sát és már tökéletesen be- illeszkedett a jisiv életébe. Az ország hatóságai és szá- mottevő tényezők egyaránt belátták, hogy az olék beol- vasztásának munkájában né- külözhetetlen azoknak az az- onosságuk, akik az olékkal az- onos országból származnak.

Eveken át, amikor az alij- ja szünetelt és a HOH mégis folytatta létezését, hallottuk sokaktól és sokszor, miért van erre szükség. A válasz az volt, hogy várjuk a ma- gyar aliját, amelynek jöve- telében hittünk és bízunk. Ez az idő most elkövetke- zett és a HOH előtt óriási feladatok tornyosulnak. Négy ezerre tehető azoknak a szá- ma, akik már itt vannak az országban és ennek többsö- rőse vár még a hazatérésre. Nyilvánvaló, hogy a HOH nem tud kötelességének meg- felelni, ha csak azoknak a közreműködésére számíthat, akik eddig is rendelkezésre álltak. Ha eddig a távolma- rúadás csak a közöny meg- nyílvánulása volt, ez ma már felelőtlenség. És ezért kell, hogy a veida fordulópont le- gyen a magyar jisiv életé- ben.

A HOH munkája az ország területének különböző ré- szein, 26 helyi csoportban folyik. Míg a három nagyvá- rosban és azokban a kisebb helyeken, ahová új olékat eddig még nem telepítettek, a magyar jisiv túlnyomó ré- sze közönyös maradt, addig azokban a kisebb helyeken, ahová vagy, amelyek környé- kére olék érkeztek, a segítők- észségnek a legmeghatóbb tanujelét és általános meg- mozdulást tapasztaltunk.

A veida előtt azt kérjük a magyar jisiv minden tag- jától, hogy tartson lelkiis- meretvizsgálatot és aszerint határozzon. Mindenki talál közreműködési lehetőséget ereje, tehetsége és képessé- gei szerint. És kérjük, hogy a magyar jisiv minden tag- ja teljesítse is kötelességét. Gondoljunk arra, hogy az olé, aki megérkezik, nem statisztikai adat, hanem em-

ber, aki új életet kezd olyan országban, amely az övé, de amelyről keveset tud. Ugy- a gazdasági, mint a lelki és társadalmi beilleszkedés ezer problémája áll az olé előtt. Vissza kell térnie a zsidó- sághoz, amelyről az utolsó évtizedben alig hallott és meg kell szoknia hazáját, a- melyről az alapvető ismeretei is hiányoznak. Munkát kell találnia és ha figyelembe vesszük, hogy az utóbbi idő- ben érkezett és ezután még érkező olék túlnyomó része nem fiatal, úgy tudjuk, a munkaszerezés mennyi nehé- zséggel van egybekötve. Eh- hez járul, hogy a rendelkezé- sésre álló lakások nincsenek mindig a munkalehetőség helyén és ezért, vagy a la- káshoz kell a munkát talá- ni, vagy a munkához közel- eső lakást.

A Szochnut és a kormány telepítési politikája éveken át olyan alijára volt beál- litva, amely mennyiséget je- lentett és nem volt sérel- mes az olé számára, ha az országfejlesztési terv bármely pontján telepítettek is le. A magyar alijja minőségi alij- ja, ahol egyéni sorsokat kell elbírálni és az egyén szük- ségleteihez kell igazodnia a telepítésnek. Hogy ezen a téren a HOH törekvései si- keresek lehessenek, ehhez az egész magyar jisiv segítsé- gere van szükség.

Ahhoz, hogy az olé itthon érezze magát, céltudatos és tervszerű felvilágosító és tanító munka szükséges. És ahhoz, hogy az olé jól is érezze magát, az kell, hogy megértő barátja és szerető szíve találjon, aki ügyét magáévá teszi és akinek el- sírhatja bánatát és elmond- hatja örömeit. Néhány helyen kísérletet tettünk arra, hogy minden olé kapjon egy párt- fogót, aki egyénileg foglal- kozik az olé minden problé- májával és hogy ezt az akció- t ki lehessen terjeszteni, a pártfogók ezreire van szükség. A már beilleszke- dett magyarszármazásuak- hoz fordulunk kérvő szíval, hogy ebben az akcióban ve- gyenek részt.

Következő cikkünkben rész- letesen be fogunk számolni a HOH munkájáról és a veidán megvalósításra váró fel- adatokról.

A lakása hívós. A terrasz is használható napellenzővel.

„HÁSZOCHECH” cégtől

T.-A. Herzl-u. 89. Tel. 83473

„CILON” készítmények is kaphatók

Küldjön váma- mentos IKKA-csomagot magyarországi rokonainak és barátainak.

A 3-ik csoport átvételi elismervényei megérkeztek.

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEM: WEISS bárdos (Vajda Mose) Szer. Cion Mária (Princess Mary)-u. 15. 8-8 k délután 4-6 óráig.

TEL AVIVBAN: IKKA, Ben Jehuda 27., G. KEMÉNY

I. csoport, délután 10-12, délután 4-7 óráig.

HAIFAN: GUSZKALAT KLARI kölcsönkönyvtárban, Nordau-u. 21. csom.

leg szábre, az ország szülőit- je, — kinevezett engem tisz- teletbeli jekének, túlzott pon- tosággal és talán törvény- tiszteletem miatt. Most én veszem a bátorságot magam- nak és kinevezem Rosent tiszteletbeli szábrának, mert Rosen rendelkezik az igazi szábre minden jó tulajdonsá- gával: bátor, hűséges, derűs és tele van humorral.

Napok óta az ország min- den részéből, a legkülönbö- zőbb pártok tagjaitól özőn- lenek a gratuláló levelek és jókívánások a jubiláló igaz- ságügyminiszterhez. Azt hi- szem, hogy elsősorban ma- gunknak és az országnak kell kívánnunk, adja Isten, hogy Pinchász Rosen még hosszú éveket lehessen az igazság és jog őre Izraelben.

Egy HÉT Izraelben

A FÜGGETLENSÉGI ÜNNEP UTÁN

Ez a hét a Függetlenségi Nap jegyében állott. A tel-avivi nagy katonai díszfelvonulás, amelynek keretében a színjáti hadjáratban ejtett hadiszákmány kis részét is bemutatták, eltörölhetetlen nyomot hagyott a félmilliónyi nézőközönségen. Különösen mély hatást tett az izraeli hadsereg modern fegyverzet és a felvonuló csapatok tisztelettel parancsoló megjelenése az új olékra, akik most ünnepezték először a zsidó állam kikiáltásának évfordulóját. A magyarországi származású új polgárok még álmukban sem tudták elképzelni, hogy Izraelnek ilyen katonái és fegyverei vannak. Sokan elismerték, hogy a Függetlenségi Nap katonai felvonulásából többet tudtak meg az országról, mint minden felvilágosító előadásból, vagy magyarországból, amelyet kérve és kéretlenül kaptak ismerőseik és hozzátartozóik részéről.

Az állam kikiáltásának évfordulója alkalmából a héber sajtó rengeteg emléket elevenített fel, vagy eddig ismeretlen részleteket hozott nyilvánosságra a függetlenségi háború idejéből. Többek között megírták, — ami a régi lakosság számára nem volt ismert, — hogy az angol uralom idején csak földalatti mozgalmakként működő zsidó alakulatok legkomolyabb fegyvere a kézikészítésű „héber szten” (gyorstüzelő géppisztoly) volt, amely arról volt nevezetes, hogy „akkor lőtt, amikor az ember nem akarta és nem lőtt, amikor az ember akarta, hogy lőjön”. A Gilboa-hegység alján fekvő Zeráin arab falu elleni támadás (és sok más akció) ezért hiúsult meg, mert a zsidó katonai egység részére kiosztott 15 vadonatúj géppisztoly közül tíz nem akart működni a kritikus pillanatban.

Az első ágyúk, 20 milliméteres Hispano-Suiza gyártmányok voltak, amelyek a Jaffa elleni ostrom előtt érkeztek az országba. Ezek tulajdonképpen léghárító ágyúk, de kényszerűségből tábori ágyúként használta a fiatal izraeli hadsereg, amely Tel-Avisnál vetette be őket először. Az ágyúk egyébként francia gyártmányúak voltak.

Arra, hogy az izraeli hadsereg milyen távolságot tett meg 1948 óta, mi sem jellemzőbb, mint az, hogy a függetlenségi háború első hónapjaiban a katonai parancsnokoknak még rangjelzésük sem volt. A tisztek és közkapitányok még a földalatti mozgalmakból ismerték egymást. Csak a jeruzsálemi út felszabadítására indított nagyarányú offenzíva idején vezették be a helyzet által diktált kényszerűségből a lát ható rangjelzéseket, mert akkor már sok külföldi önkéntes is részt vett a harcokban. Az egységes jelzés az volt, hogy a tisztek kékszíni posztószövetet varrtak fel a zubbonyuk vállpántjára. Ezt a rangjelzést tréfásan „Blueband”-nak nevezték, mert hasonlított az ismert margarinmárka csomagolásán látható kék keresztásvára.

Érdekes részlete a függetlenségi háborúnak az is, hogy 1947 december 17-én lépett akcióba az első izraeli repülőgép. Ez a Beér Sévától észre fekvő Nevátim falunál történt, amelyet azután magyarajkú telepeseikkel népesítettek be. A „primusz”-nak gyanólt egymotoros felderítő gép Bét Ešelbe ment, hogy orvost vigyen a kibucba és valamilyen okból tovább maradt ott. Közben az arab csap-

atok megtámadták Nevátimot. A pilóta leszerelte a repülőgép ajtáját, maga mellé ültette Bét Ešel egyik telepeseit, akinek egy Bren-típusú géppuskát és néhány kézigrántót nyomott a kezébe, azután a levegőbe emelkedett. A parányi gép bukórepülővel keringett a támadó arabok felett és úgy lötte őket a gépfegyverrel, majd a kézigrántókat is közéjük hajtotta, amitől az arabok úgy megijedtek, hogy hanyat-homlok futásnak eredtek. Amikor másnap az arabok jelentették Beér Séván az angoloknak a zsidó repülőgép támadását, a brit katonai és polgári hatóságok az egész történetet a negevi beduinokban is élő keleti dús fantázia szüleményének tartották.

A DÉLNEGEVI VASÚT

Közvetlenül a pészachi ünnepek elmúltával a vasút vezérigazgatósága hozzáfogott a Beér Séva és Dimona közötti vonal kijelöléséhez. Mielőtt ezzel a munkával elkezdenék, megkezdik a 36 kilométeres pályatest építését. Ugyanakkor a vasútigazgatóság elhatározta, hogy a Beér Séva és Jeruzsálem közötti vonal gazdaságosabb kihasználása érdekében Náán kibucnál kiterőállomást fognak építeni rövidesen. Ezzel egyidejűleg várható az új látba vezető vasútvonal építésére vonatkozó előzetes helyszíni tanulmányok és a végleges tervek kidolgozásának megkezdése is.

TEL-AVIV KÖZTISZTASÁGA

Tel-Aviv városvezetősége újabb tájékoztató füzetet adott ki, amelyben arról számol be, hogy mit csinált az adófizetők pénzével. Az adatokból kiderül, hogy az elmúlt költségvetési évben 5095 kóbor kutyát, 2628 macskát és 38.682 patkányt irtottak ki a város köztisztasági és közegészségügyi szolgálatai. Ugyanazon időszak alatt mintegy 140.000 tonna szemetet gyűjtöttek össze és hordták el a köztisztasági autók, amelyeknek átlag 6 és fél kilométer utat kellett megtenniük egy tonna szemét összedesére s emiatt közel 160.000 gallon benzint fogyasztottak. Külön fejezetet képez a szunyogok elleni harc, amelynek során a város közegei 669 fészket pusztítottak el kerekken egymillióra becsült szunyoggal. Mindamellett maradt még elég sok szunyog az új költségvetési év számára is...

HÁZASSÁGI IDEGENFORGALOM

Nem titok, hogy a külföldi zsidóság körében egyre nagyobb népszerűsége tesz szert az izraeliekkel való házasságkötés. Az ideérkező amerikai és más országokból zsidó turisták jelentős része azért jár Izraelbe, hogy keresse magának feleséget vagy izraeli fiatalemberek menjen feleségül. Sok esetben az izraeli polgárok azért vándorolnak is ki, mert külföldi zsidóval kötöttek, vagy készülnek kötni házasságot és a másik félnek a lakóhelyére költöznek.

Érdekes, hogy ez a jelenség Angliára és a Skandinávia államokra is áttért és ott élő zsidók gyakran ostromolják izraeli ismerőseiket, vagy hozzátartozóikat, hogy keressenek megfelelő fiatalembert a leányaik számára. — Ezekben az északeurópai országokban nemcsak „jó pártit” látnak az izraeli fiatalemberekkel kötött házasságban, hanem valósággal előkelő kitüntetéssel. De ellentétben az amerikai helyzettel, ahová rendszerint kiváznak az izraeli fiatalokat, Angliából és a skandináv országokból a szülők Izraelbe küldik a lányukat, hogy itt is maradjon és elősegítik az új pár elhelyezkedését. Az ér-

dekes jelenséget azzal magyarázzák, hogy a szobanforgó országokban a férfiak többsége, akár a negyvenedik évükig is nőtlen igyekszik maradni, ugyanakkor pedig az egyre szaporodó vegyesházasságok érhető riadalmat keltenek a hagyományhű zsidó szülők körében, akik az izraeli fiatalembereket azért helyezik előnybe, mert legtöbbszörrel feltételezhető, hogy nemcsak a hozomány, vagy más anyagi előnyök kedvéért nőül-

AZ ÚJ ALIJAHULLAM AZ ISKOLÁBAN

Az ország iskoláiban már megkezdődtek a beiratkozások a szeptemberben induló tanévre, holott még két hónap van a jelenlegi tanév befejezéséig. Ezt a külföldön ismeretlen szokást azért ve-

zették be Izraelbe, mert a lakosság és így a tankötelesek száma is állandó hullámzásban van és a tanügyi hatóságok igyekeznek jól előre megadni, hogy hány növendék számára kell tanteremről és iskolafelszerelésekről gondoskodniok. A mostani új alijahullám azonban felborított minden számítást s különösen a nagyvárosok, főként pedig Tel-Aviv vezetői olyan problémák előtt állanak, amelyek megoldása egyre előre teljesen kívül áll a fennálló lehetőségek keretén. — Tel-Avivban legalább 8000 új tanuló számítanak az elemi iskolák első osztályaiban, míg ebben a tanévben legfeljebb 4000 növendék fejezi be az ötödik elemi, ami azt jelenti, hogy négyezer új tanuló számára kell helyet biztosítani az elemi iskolákban, vagyis száz új osztály felállítására lesz szükség. Az ezzel járó költségeket egymillió fontra teszik, vagyis Tel-Aviv tanügyi költségvetése évi 8 millióra fog emelkedni, amit részben az iskolaelő emeléséből akar fedezni a város.

TOVÁBB KUTATNAK VIZ UTÁN AZ ARAVÁBAN

A pénzügyminiszter és a Mekorot víztársaság szakértői az elmúlt héten helyszíni szemlén jártak a Holt-tengerrel délre húzódó Arava völgyében és ennek nyomán elhatározták, hogy a Mekorot folytatja az édesvíz utáni kutatásokat. Ezzel egyidejűleg kísérletek folynak arra is, hogy a sóvízi szachai forrásokat különféle célokra fordítsák. Emlékeztetünk például a lakások hő-tésére.

KANADA ERDEJE

Vasárnap ültették el az első fákat a jeruzsálemi hegyekben, az Ejn Kárem és Nész Hárím közötti aszfaltút mentén létesítendő „kanadai

erdőben”. Az erdőnevelésért Lévi Eskol pénzügyminiszter, a külügyminisztérium képviselői, Jeruzsálem városának küldöttei, a kanadai követség személyzete, a kanadai zsidóság delegátusai, valamint a Keren Kajemet direktóriuma munkáiból Marston Ede vett részt. Az új erdőben másfél millió fa lesz.

LEPKEKIALLÍTÁS GALIL-JÁMBAN

A Herzlia melletti Gáll-Jám községben 15 ezer darabot számláló lepkekiállítás nyílt meg. A kiállított anyag a világ minden részéből származó lepkéket foglal magában, köztük rendkívül értékes ritka példányokat is. Az egész gyűjtemény dr. H. Reich gyermekorvos hosszú éveken át folytatott szünetes munkájának eredménye, aki több, mint ötven éve foglalkozik lepkék gyűjtésével. Ennek érdekében több ízben is bejárta Brazília különböző részei, főleg az Amazon folyam környékét, amely a trópusi pillangók paradicsoma. Az őserdőben sikerült

A HETI SZIDRA

— Behár —

„Es szólt az Örökkévaló Mózeshez a Szináj hegyén, mondván: Szólj Izrael fiainak és mond nekik: Amidőn bementek az országba, amelyet adok nektek, akkor tartson az ország szombatot az Örökkévalónak. Hat éven át vedd be meződet és hat éven át mersed meg szőlődet és gyűjtsd be termésedet, de a hetedik évben szombat nyugalma legyen az országnak, szombat az Örökkévalónak: meződet ne vedd be és szőlődet ne mersed meg.” (Vájkra 25, 1-4.)

A szombat-rendszer, a hetes szám rendszere, dominál a Tórában: a hét végén van szombat; hét hét után következik a Hetek Ünnepe (szvuot); a hetedik hónap (tisri) szent hónap, amelyben sok ünnep van; a rendszer folytatódik a szombati (s'mita) és jövő-év törvényeiben is.

A heti szidra a Tóra mezőgazdasági és szociális törvényeit tartalmazza. „Vháárec ló timácher lic'mitut — és a föld ne adassék el örökre — ki li háárec — mert Enyém a föld.” Ebből az elvből — hogy a föld nem teljesen az ember tulajdona, hanem Istené és az ember csak bérletként használja — született meg a Keren Kajemet Lejiszráel alkotmánya és a nemzeti földbirtok (ádmát há'om) gondolata. Az Irás szellemének megfelelően a KKL a telepésekkel 49 évre szóló bérleti szerződést köt és a bérlo föld használatáért egész idő alatt jelképes bért fizet.

„Ki távou el háárec áser áni notén láchem — amidőn bementek az országba, amelyet adok nektek.” Az Irás jelen időt használ: nem azt mondja, „amelyet adtam”, hanem „amelyet adok”. A brászlávi Rábbi Náchmán áijjázása után a következőket mondotta: „Csak most jöttem rá a vers igazi értelmére. Mert, ha megadatik az embernek, hogy a Szentföldön éljen, a kellemes ízek egész sorozatával ismerkedik meg; egyik nap edesebb és kellemesebb, mint az előző volt. Erec Jiszráelben minden nap új, úgy tűnik, hogy az Örökkévaló most adta ezt a napot újonnan és frissen. Ezért mondja a Tóra „nátan láchem” — ezt az országot minden nap újból adom nektek...

„Tartson az ország szombatot az Örökkévalónak.” A hetedik év a nemzeti nevelés célját is szolgálta: ennek kapcsán gondoskodtak arról, hogy a férfiakat, nőket, gyermekeket és idegeneket, akik az országban laktak, megismertessék a Tóra tanáival és intézkedéseivel.

Josephus helyesen mutat rá, hogy a régi időkben a tudományt általában titkos tanként kezelték és csak nagyon kevés emberrel közölték. Ezzel szemben Mose Rábenu dicsőségére válik, hogy a Tórát igyekezett közkinccsá tenni. Ezzel kapcsolatban E. Verinder, keresztény-angol szociológus a következőket írja: „Ha lehetővé tennék, hogy az angol munkás minden hét évben egyszer egy évet az egyetemen hallgathatna jogot és irodalmat, az körülbelül megfelelne annak, amit a szombati év a régi hébernek nyújtott.”

„Uk'rátem d'ror háárec l'chol josvehá — hirdessetek szabadságot az ország minden lakójának. (25, 10.)

A jövő-évet a harsonafúvásról nevezték el a héber jövel szöszert: „kosszar”, amelyet kihirdetésekor megfújtak. Ugy is szerepel, mint „s'nát d'ror” — a szabadság éve.

Bölcsseink nyomán felteszi Rási a kérdést: Mit jelent az a szó „d'ror”? És Rábbi Jehuda felel rá: „Sedár l'chol mákom shehu roce — az ember ott lakik, ahol akar — v'eno bir'sut ácherim — és senkiszem rendelkezik vele.”

„Uk'rátem d'ror háárec l'chol josvehá — ezt az ötszavas verset választották mottóul az Egyesült Államok alapító, akik 1776 július 4-én Philadelphában proklamálták Amerika függetlenségét.

Ezt a verset vették be héber nyelven és héber betűkkel a szabadság-harangba, amelyet a philadelphiai Függetlenségi Csarnokban helyeztek el.

A világ leghatalmasabb demokratikus országában azóta is Rási szellemének megfelelően értelmezik a Tóra szavait. Mi a szabadság? Az ember ott lakik, ahol akar és senkiszem rendelkezik vele.

Ezen a héten egyébként a függetlenségi nap alkalmából Aba Even nagykövet kilencszer megkondgatta a szabadság-harangot és az ünnepet a Tóra örökérvényű szavaival nyitotta meg.

„V'savtem is el áchuzató v'is el mispácho tásvuvu — hogy visszatérjen mindenki birtokába és mindenki közületek térjen vissza családjához. (25, 10.)

A szentéletű Rájnesz rabbi, a Dávid gáon, aki a század elején a Mizráchi szervezetei Pozsonyban megalakította (mizráchi egyébként összetett szó, azt jelenti, hogy „merkáz rucháni”, szellemi központ) ezt a verset így magyarázta: „A gedlutban fájó szívvel tapasztaljuk, hogy gyermekeink északadnak fölünk és asszimilálódnak. Csak, ha a jószágos ég meg fog segíteni bennünket és visszatérünk birtokunkba, Erec Jiszráelbe, akkor, remélhetjük „v'is el mispácho tásvuvu”, hogy gyermekeink is velünk fognak maradni és nem fogják elszakítani a szabadság évezredes köteleit.

1958. október után érkezett
MAGYARORSZÁGI OLEK
németországi kártérítési követeléseinek regisztrálása végett sürgősen jelentkezzenek a Volk Deportáltak és Munkaszolgálatosok Egyesületénél, Tel-Aviv, Allenby-út 114.

Kiállítások

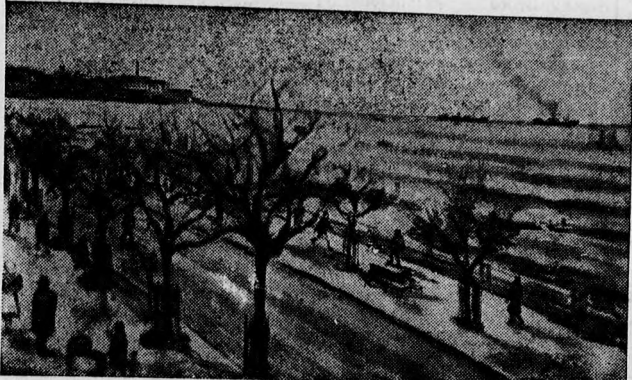
I. TEL-AVIVBAN

Melitta Schiffer a „Foyer Cultural” termében

Nagy élvezettel szemléltük Melitta Schiffer, ismert haifai festőművész kiállítását a „Foyer Culturel”-ben, a francia követség Hájárkon u. 70. szám alatti olvasó és kiállító termében.

A művész az utolsó két év munkájának eredményét mutatja be e kiállításban, mintegy harminc akvarellt

középutat, amely nemcsak a mindennapi életben, de a művészetben is a biztos vezérfonalat jelenti. Anélkül, hogy teljesen letért volna a realizmus jól megalapozott elveiről, a modernebb irányzatokból kiforrótt művészi érzékkel és szerencsés kézzel asszimilálta mindazt, ami egyéniségének és művészi

Melitta Schiffer: TENGERPARTI SÉTÁNY

és olajfestményt. Harmonikus, meleg színek, határozott, de nőiesen finom, hajlékony vonalak és érett kompozíció jellemzik ezeket a képeket, amelyek derűs, kiegyensúlyozott művészlelek alkotásai.

Melitta Schiffer megtalálta művészetében azt az arany

„eredő”-jének megfelel. A kiállított képek részben Páris, Velencét, részben hazai tájakat ábrázolnak, főleg Ejn-Hod művészfalut, Haifát és környékét.

A kiállítás csak néhány napig lesz még nyitva, e hó 15-én Haifán, a Chagal-teremben nyílik meg újra.

Arje Sartani: MÁÁBARA

A Chemerinsky Galériában most zárult kiállításról. Sartani fiatal művész, Merchavia kibuc tagja

Kosso Elul a tel-avivi múzeumban

El Greco és Amedeo Modigliani e késői művészi örököse, fiatal kora ellenére is — 37 éves — komoly alkotó

A fent említett két nagy előd nyomdokain haladva, Kosso Elul magába szívta a primitív művészet leltizált tanításait is, így alakítva ki magában expresszionista, erősen „kossói” egyéni útját.

Első kiállítását Chicagóban rendezte, ahol négy évig mint a művészeti akadémia tanítványa tartózkodott, majd New-Yorkban és Philadelphióban is kiállított. 1948 óta tagja az „Uj Láthatár” (Ofakim Chádásim) nevű modern irányzatú izraeli művészcsoporthoz, 1951-ben elnyerte Tel-Aviv Dizengoff-díját.

Mostani nagyméretű kiállításán Kosso Elul természetesen elsősorban szobrokat (fa, bronz, cement, gipsz, márvány), majd féldomborműveket (fa, bronz, cement), rézlemez faldíszeket és rajzokat állít ki.

Mindenütt az elhosszított és stilizált vonalak, amelyek speciális élt adnak Kosso Elul kifejezőmódjának. Különösen érdekesek elnyújtott, de mégis gömbölyű idomú női alakjai (a „Hálaadás” például), a fehér márványból faragott „Anyaság”, a stílizált profétáfejek.

Domborművei közül igen kifejező a „Léda és a Hattyú”. Kosso Elul az új izraeli szobrászat egyik nagy igérete.

Kosso Elul: MICHAEL

művészegység és igen szép pozíciót teremtett magának az izraeli szobrászok között.

Pinchas Abramovits a tel-avivi múzeumban

Abramovits ismert absztrakt művészeink tagja, az „Uj Láthatár” tagja, aki ennek az egyesületnek minden kiállításán részt vesz képeivel. Angliában, Délafrikában, Braziliában állított eddig ki. A

tel-avivi múzeumban ez az első önálló kiállítása. Abramovits Zoritzyk tanítványa volt; mesterének hatása ma is érződik csaknem minden képén, legyen az teljesen, vagy csak részben absztrakt.

Halványkék színel az egyhangúság benyomását keltik. Csak elvétve látható egy-egy erősebb színtől képeiben.

A tel-avivi Múzeumban most nyílt meg a „Modern izraeli művészet kezdete, 1920—1930” című kiállítás, amelynek méltatására még visszatérünk.

II. NATANJAN

Berecki Margit képkiallítása

Most zárult a natanjai Bialik-gimnáziumban Berecki Margit első képkiallítása, amely szokatlanul nagy érdeklődést keltett művészi szakkörökben és a közönség körében is. A marosvásárhelyi származású művész ugyan csak harminc és egy-néhány éves korában kezdett hozzá festeni valami belső, ellenállhatatlan kényszer hatása alatt. Azelőtt sohasem volt ceruza, vagy ecset a kezében és váratlanul kiforrótt művészként lepte meg első tanítóit, akikől az alapvető technikai tudnivalókat szerezte meg. Az első rajzleckéket (nyolc évvel ezelőtt) Jozsef Schwartzmann realista festő adta neki, aki az ember anatómiájára, izmainak szöveteire, valamint a képfestés tradicionális technikai szabályaira tanította. De Berecki Margit csakhamar háttér fordított a realista-naturalista festészetnek és elemelt Ejn-Hodba, ahol Marcel Jancu, Arje Navon, Jechiel Streichman és Mose Mokady foglalkoztak vele megkülönböztetett figyelemmel. Sokat tanult valamennyiüktől, de egyiknek sem került a befolyása alá, hanem önálló utakon járt és ma is csak önmagát igyekszik adni a képeiben. Amikor 1954 chanuka hetében először mutatkozott be a natanjai műkedvelő festők kiállítására keretében, hozzáértők azonnal megállapították, hogy Berecki Margit nem amatőr, hanem öntudatos, gazdag fantáziájú, biztos kezű, tehetséges művész, akinek a képei akármelyik modern galériában megállnák a helyüket.

A mostani kiállítás, amelyet Kolb Jenő, a tel-avivi múzeum igazgatója nyitott meg rendkívül komoly és meleg méltatással, Berecki Margit mintegy huszonöt vázsnát mutatva be. Mindegyiknek más a témája és más a megoldása. Különösen dús színel és szinte psichoaanalitikus emberábrázolásai kellettek nagy feltűnést, amelyek „Péntek este”, „Leányarckép”, „Három chászid-fej”, „Utcai hegedűs”, „Fehér lobogó egy gázai faluban”, „Csendélet” című képeiben jutottak kifejezésre leginkább. De tulajdonképpen minden egyes alkotása olyan magas követelményű művészeti teljesítmény, hogy felfigyelésre és elismerésre kényszeríti a legszigorúbb kritikát is és kétségtelenül általános érdeklődést fog kiváltani, amikor Berecki Margit összele megrendezi majd első tel-avivi reprezentatív kiállítását.

d. e.

ZENEÉLET

Két énekesnő

A „dupla, vagy semmi” elv alapján elmúlt hét szombatján két énekesnő lépett fel egyazon este: Mattiwilda Dobbs néger koloratúrszoprán az Ohel Sém-ben adta búcsúhangversenyét a tel-avivi közönségnek, míg a Lengyelországból néhány hónappal ezelőtt bevándorolt Aliza Lewandowska (mezzo-szoprán) a Múzeumban mutatkozott be városunkban. Mindegyikük műsorát csak félig hallgathattam meg ezért, de nagyon érdekes volt a kettőjük közötti éles ellentétet megfigyelni. — Dobbs, mint azt már több ízben volt alkalmunk megállapítani, nem annyira nagy hanganyagával, mint rendkívül magas és kifinomult kultúrájával válik ki. Műsorát egy Rodrigo nevű spanyol szerző (szül. 1888) négy dalával nyitotta meg, s utána — németül — öt Schubert-dal következett, ismét nem a népszerű s közismert sorából válogatva — azokat össze. Közöttük a „La Pastorella” Rossini stílusában írott canzonetta, Goldoni szövegére írva, ama ritka dalok közé sorolható, amelyekben Schubert az uralkodó olasz dalamosságának hódol. A második dal, amelyet Dobbs rendkívül mély átérzéssel adott elő, „Nacht und Traume”, egyike Schubert legintimebb és legbensőségesebb költeményeinek. Ezt a sorozatot „A pásztor a sziklán”, klarinét és zongora kísérettel fejezte be, amely Schubert legutolsó szerzeményei közé tartozik. Talán azért is ennyire szubjektív önvallomása ez a dal: egy magányos pásztor fújja bánatosan sípját, miközben az ébredő tavasz lehelletét szívja magába. Magányosság és természet: Schubert két hűséges kísérője ifjúkorától a sirig... Kiváló művésznőknek utóbbi dalban bizonyos technikai nehézségekkel kellett megküzdnie, amennyiben a klarinét-kíséret folytán (amelyet Jona Ettlinger kiválóan látott el), a

számára túlmély fekvésű szólamot nem tudta megfelelően transzponálni. — De, amit hallottunk tőle, ezúttal is élményt jelentett. — Mose Lustig elsőrendűen kísérte zongorán.

Atrogogva a múzeumba — egy másik világrészbe érkezünk. Sajnos, Aliza Lewandowska műsorának csak második felét hallhattam, egy sorozat Muszorgszky-dallal és áriával. Ő fordított utat futott be, mint Dobbs, aki mint dalénekes kezdte, és csak később tért át az operaműfajra, míg lengyel művésznőnk kezébe az operaszínpad, melyet csak alkalomilag és bizonyára szükségéből cserél fel a hangversenydobogóval. Rendkívül temperamentumos előadásán a színpadi beállítás uralkodik, mindegyik roppant elevenen „játsszik” meg és formál, — hangja erőteljes melegségű és igen értelemes, feltűnően nagy terjedelmű. Ezzel szemben, éppen, mert nagyon népszerű hatásos kíván mindent nyújtani közönségének, nem túlságosan választékos izlésben, nem is sokat törődik a hangvétellel sem, tehát, mint mondani szokták, „rámenős”.

Természetesen a mi számunkra kissé idegen az a szláv iskola, melyet képvisel, s mely homlokegyenes ellentétben áll Dobbs választékos német-amerikai előadástílusával. Egy-egy szóval jellemezve a két énekesnő művészetét: Dobbsé előkelő, Lewandowskaé népies. Elégtelleg kellett megállapítanom, hogy közönségünk zöme az első mellett foglalt állást, mikor az Ohel Sém nagytermet teljesen megtöltötte, míg a múzeum kis nézőtere bizony hézagokat mutatott fel... Lewandowska zongorakíséretét Malwe igen jól látta el. Az esten közreműködő Markowetzki - Segal - Rotenstein - Zemach vonónegyest már nem volt alkalmam hallani.

Viharok Ábrahám Pál körül

A Hamburgban megjelenő „Alstertaler Diskussionen” c. könyvtom 112. számából némi megdöbbenéssel kellett értesülnünk róla, hogy a hosszabb idő óta elmezavarban szenvedő és az amerikai intézetből elmúlt évben egy német idegklinikumba átszállított kiváló zeneszerző körül ismét felújultak a viharok. Illetve: le sem csillapodtak. Sajnos, azok a szenzáció-hajhász lapközlmények, melyek szerint Ábrahám Pált csak gondnokai tartják „fogva” zárt intézetben, hogy illy módon magukhoz kaparinthassák hatalmas tantiémjeit, — teljesen légbőlkapottak. Ezt igazolja fentebb említett könyvtom jelentése is, amely szószerint idézünk, annak kihangsúlyozásával,

hogy kiadója, Walter Funder, tagja volt a németországi „Ábrahám Pál Társaságnak” és a zeneszerző lelkes és önzetlen hívei közé tartozik.

„Nincs reményeség Ábrahám Pál számára.” Az „Allgemeine Wochenzeitung der Juden in Deutschland”, mely hosszabb idő óta a nemzetközi sajtó és kongresszusok egyik legmegbízhatóbb forrásának számít, ezeket írja: „Ábrahám Pál zeneszerző körül, aki immár egy éve tartózkodik egy hamburgi ideggyógyintézetben, két asszony között nemrégiben heves harc tört ki. Egyikük a felesége, Sára, aki néhány hónappal ezelőtt Budapestről Hamburgba érkezett, a másik Vasváry Polly (Polly F. de Vasváry), aki New-Yorkban, legsúlyosabb idősorában, amikor teljesen pénz nélkül állott, majd egy new-yorki intézetbe kellett be szállítani, állott mellette. Vasváry Pollyt Ábrahám Pál kezelőorvosa, dr. R. Johannes Mayer kéri Hamburgba, hogy segítségére legyen páciense bonyolult anyagi ügyei nek tisztázásában. Mindedig azonban csak két ízben látogathatta meg a nagybeteg zeneszerzőt.” Ábrahám Pál egészségi állapotát illetőleg a hamburgi idegklinikai főorvosa, Prof. Dr. Bürger Prinz, úgy nyilatkozott, hogy bár a beteg jól összeszedte magát és testileg a legjobb kondícióban van, szellemileg egy gyermek színvonalán mozog. Ebben a tekintetben nincsen semmiféle remény. Bőle kell tehát törődnünk, — fejezi be közleményét a hamburgi könyvtomos, — hogy Ábrahám Pál soha többé nem fog már egy új dalt komponálni.

A két asszony között dúlő harcról csak hézagos híreket közöl nevezett sajtóforrás.

Sokkalta súlyosabb jellegű azonban az Ábrahám Pál körüli viharoknak politikai háttere. A vita középpontjában az egykori náci-egyesület, a Fichte-Bund áll, amely a háború alatt, sőt látszólag utána is, mindent elkövetett, hogy a náciizmus első külföldre emigráltak helyzetét megnéztesse. E hírhedt Fichte-Bund náci annakidején kiadott náci-röpiratot még ma is az arab mozgalom legkedveltebb forrásait képezik, — írja az „Alstertaler Diskussionen” — és a jóvátételi követelések jogosultsága ellen szolgál propaganda-anyagul. Ezeknek a szennyiratoknak köszönhető, hogy Ábrahám Pál anyagi igényeit illetőleg bizonyos körök még ma is nehézségeket igyekeznek támasztani. — Egyébként az „Ábrahám Pál Társaság” erősen nehezményezte azt is, miért szállították át védencét barátai és rokonai megkérdezése nélkül a politikai szempontból nem kifogástalan hamburgi Eppendorfer ideggyógyintézetbe.

Pataki László

HANGVERSENYEK

TEL-AVIVBAN

Május 11., szombat:
8.30 Ida Hendl (hegedű) Ohel Sém.
8.30 Múzeum, Fúvós-kamara-zenekar.
9.30 a Színház-Klub (Ben Jehuda 37), megnyitása — Offenbach-operákkal.

Május 12., vasárnap:
Filharm. — 4. bérelt.
Május 13., hétfő:
Collegium Musicum (8.30) Bét Hámora, Strauss-u. 3.
Május 14., kedd:
Filharm. — 2. Rendk. Bérelt I.
Május 16., szerda:
Filharm. — 8. Rendk. Bérelt II.

Az egész

magyar jisiv

régiek és új olék szenvedélyes vitatémája: Solt György alakja és szerepe a magyar forradalomban. Olvassa el ön is ABADI ERVIN

Solt György története

című regényét. ÁRA FÜZVE II. 2.400.

Az elveszett generáció

nagyregénye, az elmúlt 25 év korrajza, az izraeli magyar nyelvű könyvpiac legnagyobb sikere:

ABADI ERVIN

BÁL UTÁN

című műve. II. kiadás, füzve II. 2.500. Kapható az Uj Kelet bizományosoknál. (*)

KAMATMENTESEN vásároljon részletre eredeti áron: bútor, terrasz-bútor, mosó- és varró-gépet, rádiót, textilt, férfi-, női- és gyermek-ruhát, cipőt, gyerekágyat, galanteriáru, optikai cikket, ékszer, kerékpárt, ágyneműt, stb.

TAAM-HAIM 27 ALLENBYRD, TEL-AVIV (Last Shop in the Market) Phone: 22088

החנות החדשה של קאלופ
KALAPOT
C S A K
Hesil Schwarcz-nál
VEGYEN
T. A., Nachlat Benjámin 40.
TISZTÍTÁS • JAVÍTÁS.

Utazzék a világ minden részébe izraeli fontért AUSZTRÁLIA, VENEZUELA, BRAZILIA, KANADA, EGYESÜLT ÁLLAMOK HAJÓ-, REPULÓ- ÉS VASUTI-JEGYEK ISTCO ISRAEL SHIPPING and TRAVEL CO. LTD. TEL-AVIV, MONTEFIORE-U. 25. (Allenby sarok) Díjtalan felvilágosítás. Tel. 66062. Magyarul beszélünk

Az ELVA felvonógyár keres TAVKAPCSOLÁSBAN GYAKORLOTT elektromérnököt Ajánkozás: TEL-AVIV, POB 1132 címre.

Körkóstoló külföldi konyhákon

Európai ember számára nehéz elképzelni az indiai konyhát, mert úgy az étel-ek, mint azok elkészítése a nép rituális életének egy részét is képezik.

Az indiai konyhák tradíciója visszanyúl a jóval a keresztény idősámítás előtt időkhöz, amikor főzésművészetüknek bizonyos szabályait és elveit lefektették. Ezek a formulák az idők folyamán kis változtatással követték a modern időköt és ma is érvényben vannak.

Az indiai nép életében tehát az étel sokkal fontosabb szerepet tölt be, mint az bármely európai nép számára elképzelhető lehetne. Mély idealizmussal fordulnak a főzés tudományára, sok figyelmet és türelmet szentelnek az étel elkészítésére és gondolkodnak arra, hogy azok nemcsak az egészségre, hanem a boldogságra is befolyással vannak.

Az indiai konyha két legjellegzetesebb étel a karri és a chutney (csatni). — Nemesak Indiában, hanem Angliában is általánosan kedvelt ételek. Az angolok révén az európai nagy éttermekben is meghonosodtak. A karri húsért, különböző változatban készülhet, csirke, marha, birka, vagy disznósággal, vagy hallal, sőt rákkal is. Magyar gusztusnak különösen ízletes étel, hasonlít a mi pörköltünkhöz. Böven fűszereznek, sajátos fűszerük a karripor (Curry-powder) tartalmazza a szükséges indiai fűszereket kész keveréket, sok hagymát és fokhagymát használnak, ennek ellenére az étel igen egészségesek, az emésztést könnyítik és szabályozzák és ha az előírt fűszereket nagy mennyiségűtől idegenkedünk is, végül tapasztaltni fogjuk, hogy a karripor ellensúlyozza a hagymát és fokhagymát, úgy hogy ezeket nem is lehet külön kiérezni a ételből.

A chutney (csatni) zamatos és különleges ízű igen kedvelt melléklet, a karrihez találják, de magában is igen pompás kompozíciós étel. Az ize egyszerű és, savanykás, csipős és pikáns, inyeneknek valóságos élmény. Különféle gyümölcsökből lehet készíteni, Indiában a legnépszerűbb a mangócsatni, de almából, sárgabarackból, vagy keményfajtá körtekből is kitűnő és ha egyszerűen nagyobb mennyiséget készítenek belőle, a fölösleget el lehet tenni, mint más befőtt.

A chutney (csatni) elkészítése: 1 kilogramm almát, vagy barackot, vagy bármely más gyümölcsöt meghámozzunk, szeletekre vágunk és fél kg cukorral, kevés vízzel megfőzzük. Egy darabka gyömbér nyolcadrészt és 6 dkg fokhagymát összetörünk és ecetben eldörzsöljük, majd összesen 1 pohár ecetet (nem esszenciát) öltünk hozzá. Negyed kg mazsolát és negyed kg datolyát kimagozva és apróra vágva, az ecetben eldörzsölt gyömbérral és fokhagymával együtt a gyümölcshöz keverjük, kávéskanálnyi erős paprikát és 3 dkg sót adunk hozzá, majd az egészet sűrűre betűzzük. Hidegen találjuk a karri mellé. Ez a mennyiség 15 személynek elegendő. A különlegességek kedvelőinek igen fog izleni.

Chutney (csatni) paradicsomból: 1 kg paradicsomot puhára főzünk, majd áttörjük és ¼ lt ecettel (nem esszencia) addig főzzük, míg besűrűsödik. 1 kg cukrot ¼ lt ecettel főzzük sűrű sziruppá, fél kg mazsolát, 2 evőkanálnyi vágott kaport, fél fej tisztított fokhagymát mosásban törjük péppé, 10 dkg sót adjunk hozzá, keverjük össze a paradicsompürét, szirupot és az izeket és lábasba téve gyenge lángon addig főzzük, míg a keverék elég sűrű lesz. Karri-port és paprikát keverünk hozzá, melegen is, de

Irta: Löbl Margit

IV. Indiai konyha

különösen hidegen igen kitűnő.

Kofta ka-karri: (Erős-hús) 1 kg marhahúst, vagy birka-combot apró darabokra felvágunk, mint a pörköltökhöz szokás. 4-5 fej vöröshagymát felaprítunk és fél fej fokhagymát (nem gererd) külön-külön szétörzsölünk. A hagymát bő olajban, vagy margarinnal (az indiaiak vajjal használnak leginkább) megpírtjuk s amikor már szép sárgára pirult, belekeverünk 1 evőkanálnyi karriport (curry-powder) és egy két perc után beletesszük a húst, s mint a pörköltöt, ezt is pörköljük egy ideig. Ekkor hozzáadjuk a szétörzsölt fokhagymát, kávéskanálnyi paprikát, az egészet felöntjük vízzel, hogy a húst eltakarja és így pároljuk, míg a hús megpuhul s míg a lé kellően besűrűsödik. A karri-lé kicsit bővebb, mint a pörkölté, de nem olyan sötétben, mint a gulyást szoktuk készíteni. Rizzsal és csatnival találjuk.

Chowl: (Riz) Fél kg rizst megmosunk és egy liter fővő vízbe dobva főzzük, hogy a szemek szépen elváljanak egymástól. Ha már

majdnem puha a rizs 5 dkg hámozott, hosszúkára vágott mandulát és 5 dkg mazsolát keverünk közé, hogy a mazsola a rizsben még megdagadjon. A rizst kissé megvajazva, külön találjuk, a húst is külön és a csatnit is külön. Indiában még kókuszdió-reszeléket is szokás külön hozzáadni. Aztán ki-kelt tetszés szerint vesz a tányérjára a húsból, rizsből és a tányérja szelére csatniból és kókuszdióreszelékből. A karrit még angol szokás szerint sem szokás késsel enni, hanem evőkanállal, amit jobbkeze fogva, a villát balkezebe fogva, a húsból-rizsből-csatniból stb. falatonként keverjük össze a kanálralváltól és az egészet kanállal esszük, míg a villa csak a keveréshez, segítséghez szolgál.

Igy leírva a dolog talán komplikáltan hat, alapjában véve igen egyszerű az eljárás, csak az előírást kell

Chapatí (lángos): „Házike-nyér” búzalisztből és vízből készült, kidolgozva igen jól, kemény tészta. Tojásos-nagyságu darabokra vágjuk, majd palacsinta nagyságúra majnyujtva rostély, vagy vasústón sütjük világosra. Mielőtt a sütőből levesszük, egy szalvétával megnyomkodjuk, mert levegővel van telítve és a nyomkodástól automatikusan kilyukad az oldalán.

A beér-sévai beduin-vásár

Irta: Gervai Sándor

A tel-herchami országtól jobbra, Beér-Sévának azon a területén, amely még ma is a sivataggal néz szembe, minden héten esütörtökön, vásárra gyülekeznek a beduinok.

Tevéken és szamarakon érkeznek a férfiak; mögöttük a fekete fátyollal borított arcú nők, kecskéket és bárányokat, meg fiatal szamarakat terelegetnek maguk elé.

Ez a hatalmas területen hemzsegő vásár, egy kive-szében levő életforma és gazdálkodási mód utolsó fejezetének a megnyilvánulása. Apróbb-nagyobb törzsek tagjai jelentkeznek itt, akiknél még a termelés és a termelt javak elosztása, eladása, nem különült el egymástól. Állattenyésztők és kereskedők egyszemélyben. Ha az ember ránéz állataikra és figyelemmel kíséri azt az elevenséget, ötletességet és lelkesedést, ahogyan kereskedni, eladni próbálnak, az az érzése, hogy jobb kereskedők, mint állattenyésztők. A kecskék, bárányok és csacsik, új gazdára várva, bögnnek, meklegnek és bégnek, de meglehetősen szényák és fejtelnek. Tevéket is hoznak eladásra, de ezeket csak egymás között tudják továbbadni, mert a városi életet élőknek nem kell ez a humoros pofájú állatfajta, amely nagyon igénytelen, de annyira mégsem szerény, hogy oda lehetne köztöni egy parányi

sikunklás ajtájához. A legtöbb kecskét vásárolnak abban a reményben, hogy a kezező állatot odahaza majd feltáplálják és tejet, túró-t és végül húst kapnak belőle.

A beduinok többsége beszállt héberül. Hol és hogyan tanulták meg a nyelvet, az az ő titkuk. Azt mondják: kapásból hallás után, egészen rövid idő alatt. Angolul nem tanultak meg ilyen nagy számban, pedig évtizedekig angol mandatárius felügyelet alatt éltek. Bizonyára nem volt sok személyes kapcsolat a beduinok és az angolok között. Izráel lakosai közül közvetlen kereskedelmi kapcsolatban állanak.

Beér-Séván, miközben maga is csak most hebraizálódik, már hebraizált másokat is. Nem kénszszrel, nem erőszakkal, hanem bussnesszel. Itt nem következett be az a folyamat, amely a múltban sok országban tapasztalható volt: hogy az újonnan érkezők az őslakók nyelvét, szokásait vették át. Izráel államában nincs mit átvenni az új bevándorlók-nak, az arab őslakóktól, mert az utóbbiak kulturális téren nem tudnak nekik semmi olyat nyújtani ami vonzó lenne. Ugyanez a helyzet a nyelv terén is. A héber nyelv tanulása, fejlődési lehetőségét jelenthet a beduin. részére, de az arab nyelv megtanulása nem je-

Paratha (vajasz) gos): Eppen úgy készül, mint a chap-ti, de miután kinyújtottuk a tészta, megvajazzuk azt és vajazott rostélyon, vagy sü-tőn sütjük meg.

LEVELEKRE

VALASZOK

Klein Mancí, Cholon. — A cukrozott narancshéj receptje a következő:

A narancs héját (lehetőleg szép vastag legyen) egyenletes csikokra, vagy kockákra vágjuk fel, vagy pogácsa szaggatóval surjuk ki, apró kerek lapokra, két napig hideg vízben áztassuk, melyet mindennap kicserélünk. A harmadik napon tiszta vízben puhára főzzük és szitára tesszük száradni, aztán le-mérjük és ugyanannyi súlyú cukorból néhány evőkanál vízzel sűrű szirupot főzünk, beleadjuk a narancshéjakat és egészen kis lángon addig hagyjuk forrdogálni, míg tel-jesen besűrűsödik, a darabok megjégesednek a cukor. Közben persze meg-meg forgatjuk a narancshéjat a szirupban, hogy mindenütt érje a cukor. Ha már úgy látjuk, hogy elég kemény a darabok a jegesedés, tá-lra, vagy szitára rakva megszáritjuk. Készíthetjük úgy is, hogy mielőtt megszárita-nánk, kristálycukorban megfor-gatjuk a narancshéj-darabokat.

Hendlerné, Haifa. A kért receptet a jövőheti számban több más recepttel együtt fogom közölni.

lent sokat az új bevándorlók-nak.

Beér-Séva lakosai és a vá-sárra jövő beduinok között a hangulat barátságos, az érintkezés szívélyes. Ez bizonyára annak tulajdonít-ható, hogy a zsidó lélek, a mely közel kétezer év óta örökös kisebbségben volt, itt megszabadult, ettől az áttóktól s a tudat, hogy ő jelenti a többséget, biztonságérzést, és ami ugyancsak rendkívül fontos, türelmet öltött belé a kisebbséggel szemben.

A beduin-vásáron az el-entétek és veszekedések nem nemzetiégi alapon folynak, hanem az eladók és a vásárlók szídják egy-mást alkudozás közben. — Beér-Séván még nem ford-ult elő, hogy a beduin-vá-sáron nemzetiégi alapon megbicskászták volna egy-mást a résztvevők. A beduin vásáron megjelenő asszo-nyok inkább az etnográfus-sokat lelkesítik és hozzák izgalomba, mint a férfinek. Itt látjuk, mennyire re-latív a szépség fogalma. Ezek a kétségkívül nagy képzelettel és ötletességgel ékesített hölgyek egész bi-ztos, hogy a sivatagi pótlák költészetének a muzsai és bizonyára meg is vereked-nek értük, de az európai bevándorlók szemében bi-zony inkább csak purimi ki-rálynőknek tetszenek. Bö-rük, mint az egyiptomi éj-szaka feketesége; hogy mi-lyen a szemük, azt pontosan nem is lehet megállapítani, mert különböző díszekkel el-takarják; az ajkuk feltű-nően vastag és egyik-másik még az orrába is karikákat akaszt, hogy a szépségljét fokozza.

A beduin-vásár kora dé-lután befejeződik, mert még besötétedés előtt akarnak visszajutni sivatagi sátraik-hoz. Az ügyesebbek és sze-rencesebbek, akik még a délelőtti folyamán, megfelelő áron túladdak állataikon, az óváros piacát és a boltokat látogatják. Mindenféle mo-dern dolgot és sok színes kendőt vásárolnak.

A beduinok egyébként szű-letett kávéházi vendégek. Órákig el tudnak üldögélni, — éppen úgy, mint a pesti Abbazia, vagy a New-York kávéház törzsvendégei, — a kávéházban, egy pohár fe-keke mellett. Ugy látszik, mégis vannak a sémita né-peknél közös faji tulajdon-ságalk.

Filmkockák

Az amerikai filmírók szö-velete Michael Wilsont tün-tette ki „az év legjobb film-drámájá”-nak nagydíjjal. Wilson, a „Friendly Persua-sion” c. filmdráma írója nem szerepel a producerok művé-szeinek névsorában, mert évekkkel ezelőtt az anti-ame-rikai tevékenységeket kiviza-gáló bizottság előtt, az alkot-mány 5-ik paragrafusára hi-vatkozva, megtagadta kom-munista múltjára vonatkozó kérdésekre a választ. Emiatt az amerikai filmakadémia is diszkvalifikálta az „Oscar”-jelölt Wilsont.

Groucho Marx, aki a díj-kiosztás ceremónia-mestere volt, megjegyezte, hogy a „Tizparancsolat” szövegírói-nak névsorából is azért hiány-zik egy bizonyos Mózes nevű szcenárista, mert kiderült róla, hogy egy alkalommal átkelt a „Vörös”-tengeren.

A francia filmcenzura ala-posan megnyírta Raoul Levy „Isten teremtette a nőt” c. produkcióját, jöllehet az amerikai cenzor semmit sem vágott ki a filmből.

Levy szerint: „Franciaor-számban mindent láthat-sz filmen, de a kétértelmű cél-zás tabu; — Amerikában vi-szont a célzás szabad és az ábrázolás tilos.”

Chájá Háránit, a Kámeri színház volt művésznője, aki a „24-es magaslát nem vála-szol” nagy sikere után a „Donna del giorno” c. olasz filmben is megálta a helyét. — Párizsban filmezik Leo Joanon új produkciójában. Partnere: Pierre Fresnay.

Olaszszármazású amerikai állampolgárok éleshangu nyi-latkozatban tiltakoztak Ten-nessee Williams „Baby Doll” c. filmje ellen, amelyben a csábítónak olasz neve van. Az önértetes amerikai o-laszok bojkottálni fogják az-azok a hollywoodi filmeket, amelyekben az alvilág vezé-rei és kétes jellemű alakok olasz névre hallgatnak.

Joe Pasternak, a Metro zenésffilmek kiváló producere kivált a stúdió kötelékéből és önálló filmvállalatot alapított. Pasternak továbbra is kapcsolatban kíván maradni a Metroval, mert véleménye szerint a független producere nem mondhatnak le a nagy filmstúdiók egész vilá-got befogó terjesztési háló-zatáról.

Pasternak kijelentette, hogy változatlanul a könnyű fil-mek gyártására helyezi a hangsúlyt, mert a „politikai zűrzavarok korszakában egy-er nagyobb szükség van bü-nfelejtő, csökök, nevetető fil-mekre.”

Mickey Rooney, az „Andy Hardy” filmsorozat hőse viz-szatért a Metrohoz. A tehet-séges fiatal filmszínész, aki eddig a televízióban gyara-pította millióit, most több film főszerepére és rendezé-sére kötött szerződést a ne-ves hollywoodi stúdióval.

A rock'n roll népszerűsége-t egyre jobban veszélyez-teti a Calypso. A trini-dadi Calypso mindmáig csak dal formájában ismerjük. Harry Belafonte, a kitűnő né-ger énekes interpretálásá-ban. Ma már azonban Calyp-somániáról is beszélni lehet, mert megszületett az új fán, a Calypso-rock és az amerikai filmvállalatok több, mint tíz Calypso-filmet forgatnak.

Az egyik Calypso-sláger szövegét az évekkkel ezelőtt elhunyt Alexander Woolcott, híres amerikai szinkritikus szólás-mondássá vált, lako-nikus önvallomásából írták. Woolcott mondotta: „Mind-az, amit szeretek, vagy tör-vénytelen, vagy kövér.” A dal címe: „It's illegal, it's immoral, it makes you fat.” A „Good Companion” című angol zenésfilm hasoncímű dalslágerének minden esélye megvan arra, hogy az Egye-sült Nemzetek himnusza le-

gyen. Dag Hammarskjöld le-velet irt a film producerei-nek, amelyben közli, hogy a „Good Companion” bejutott a himnuszverseny döntőjébe. A dal szerzője: C. A. Rossi.

Francoise Sagan legköze-lebb megjelenő „Ceux Prives D'Ombre” című új könyve körül késhegyre menő har-cot vívnak a filmjogért ve-telkedő producerek. Sagan előbbi két könyvének, a „Bonjour Tristesse” és „Egy bizonyos mosoly” filmválto-zata már elkészült. A rövid idő alatt milliómossá vált fiatal író nő egyébként eredeti filmsztorit is írt Alexan-der Astruc, a francia film-rendező számára.

Öt amerikai filmvállalat teljes izemben tartja a ró-mai Cinecittá stúdiót. A for-gatás alatt álló filmek: „Az elveszettek legendája”, „A csendes amerikai”, „A ten-geri fal”, „Búcsú a fegyve-rektől” és „Róma hét domb-ja”.

Mike Todd, az „Oscar”-nyertes „80 nap alatt a föld körül” producere és felesége, Elisabeth Taylor, Nicca mel-lét nyaralnak. A kiváló ame-rikai fiatalember a „Don Quixote” új filmváltozatának tervsein töri a fejét.

„A földi paradicsom nyo-mában” a címe a háromdi-menziós, új Cinerama film-nek. A stóri két amerikai pilótáról szól, akik hátat for-dítanak a civilizált világnak és a Himalaya-Karakorum hegyesek között keresik a földi paradicsomot.

A nudizmus fontos csatát nyert a marylandi felebb-viteli bíróságon. A bírő meg-tagadta a helyi filmcenzor kérését „A meztelen amazon” című dokumentációs film nu-dista képeinek kivágására.

„A nudizmus, mint olyan, nem minden esetben obszéc-n, — szólt az ítélet indokolá-sa. — lélektan, a szociológia és a művészetek egészen más szempontok szerint ítélik meg a meztelenséget, mint a ma-rylandi cenzor. Még olyan konzervatív forrásmunka is, mint az Encyclopedia Bri-tannia, — tele van szemből fényképezett meztelen képek-vel.”

Pontos és részletes felvilágosítást

KÜLFÖLDI UTAZÁSAVAL KAPCSOLATOSAN,

megbízható forrástól kérjen. Joseph Schoentzwytt (Gigi) úr, vállalatunk igazgatója, aki most tért vissza évi tanulmányi és információs eu-rópai útjáról, szívesen áll ügyfeleink rendelkezésére: felvilágosítás és részletek Európa legfontosabb fővá-ro-sainak szállodáiról, szerve-zett kirándulások, nagy áru-házak címei, stb.

— Az utazással kapcsola-tos összes formálisok leg-gyorsabb elintézése;

— izráeli fontban fízetett utazási jegyek beszerzése, repülőgép, hajón, vagy vonaton, minden rendelté-télei helyre;

— teljes külföldi szabad-ság-program összeállítás.

Forduljon bizalommal hoz-gánk: Trava (Izrael) Ltd.

Tel-Aviv, Achád Háám 11.

Telefon: 4975.

Általános izráeli képviselet:

HELVETIA Általános Biz-

tosító Társaság, St. Gall.

Trans Canada Airlines.

Canadian Pacific.

Magyarul beszélünk.

Felhívjuk

igen tisztelt vendégekönöknünk **figyelmét,** hogy **nöfödés-szalónunkat** május 19-től május 25-ig — renoválás miatt — **sávra tartjuk.** **WINKLER ÉS GLÜCK SALON LUNZ JERUZSALEM.**

... ES NYÁRON KÖSSON

PHANTASTIQUE

BUKLÉ-FONALBÓL.

MOSÁSBAN NEM NYULIK. • SZINTARTÓ. HÚS VISELET. • GAZDAG SZÍNVALASZTEK. Kapható minden kézimunkáüzletben.

BLANCO RINSE

a fehérét patyolatá teszi a színeket felélenkíti

A sors kegyeltjei: - a diplomások Uj olé a Függelenségi Napon

Az intellektuális olék örömei és panaszlistája

Irta: Salamon Mihály

A Mikve Jiszráél utcai új palota negyedik emeleti folyosói új olék zajától hangosok mostanában. Itt van a Szochnut úgynevezett intellektuális osztálya, amely az akadémikus végzettségű olék ügyeit intézi. Sokat ácsorgok mostanában ezeken a folyosókon, hallgatom a magyarok vitáit és hangos meditatálását s — magamban boldog elégtételt érzek.

Hogy miért?
Először, mert mégis csak itt vannak, s ha kissé megkésképezték is, mi boldogok vagyunk velük és eszünk ágában sincs szemrehányást tenni nekik a késedelmeskedésért. Elnézem hosszan a szemüveges doktor urakat, a főfelépítési mérnököket, az intelligensarou orvosnőket, az agronomusokat és a többieket. És közben groteszk gondolatok szaladnak az agyamon keresztül: Ha tiz, vagy plane húsz évvel ez előtt pesti, vagy vidéki rendelőjük, irodájuk, esetleg elegánsan berendezett laká-

suk aajtán mi, a magyar zsidóság kitagadottjai bekopogtunk volna és egy kétkéfére perselyt próbáltunk volna elhelyezni náluk, vagy egy pengőért cionista sékeit akartunk volna eladni nekik, milyen csodálkozó, vagy inkább csúfondáros arccal fogadtak volna bennünket?
Ez most, hogy mégis megérkeztek és mi, ezért az eszméért és az országért — odaát is, de itt is — sokat kinlódott cionista emberek, megértjük azt az időt, hogy ez az ezer nehézséggel küzdő új állam két kézzel, szellemi rangjukhoz illő fogadtatásban részesítheti őket, — létezhet-e számunkra ennél nagyobb előnytétel?

Hogy mit ad Izráel állama az új oléknak és különösen az akadémikusoknak, azt akkor fogjuk tudni igazán értékelni, ha előbb számbavesszük, hogy mit adott az előtt

Rögen és most

E sorok írója több más, úgynevezett cionista vátik-emberrel együtt az állam megalakulása után érkezett az országba. Mindnyájunk háta mögött 30-40 éves cionista múlt volt. Hogy pedig cionistának lenni ebben a harminc-nyolcvan évben Magyarországon mit jelentett, azt a Jóistenen kívül legfeljebb néhány volt magyarországi neológ és ortodox korifeus tudná csak igazán megmondani. Mint régi cionisták először a Jeruzsálemi Szochnutnál viteltünk le, de amikor ott szerényen valamilyen lakás- lehetőség iránt érdeklődtünk, a Szochnutnak egyik azóta elhunyt ismert vezetőembere ezzel a vicces kijelentéssel bocsátott el bennünket: Erec Jiszráélen vagy muszkivál, vagy pénzrel rendelkező emberekre van szükségünk, a kettő közül melyiket hoztátok magatokkal? Mert a többi nem érdekes. A cionista munit és egyebet itt nyugodtan elfelejtetheték. És enél maradtunk.

Ezt a történetet mondtam el annak a középkorú magyarországi orvosnak is, aki a folyosó egyik sarkában nagy felháborodással magyarázta valakinek a rajta esett serelemet:

— Ha nem kapok ugyanolyan háromszobás szikunkakást, amelyet szomszédomban egy lengyel orvos lappott, nem megyek le.

A „le”, mint megtudtam, Beér-Sevát jelentette, ahol az egyik modern Amidár-si-

kunban csak egy két és fél-szobás összkomfortos lakást utaltak ki neki, de ahol már a Kupát Cholim, mint körzeti szakorvosnak, mint körzeti szakorvosnak, nagyon jó feltételek mellett, — Igaza van — mondtam neki, ha minden lehető ki-harcot magának és ha a lengyel orvosnak a három szoba jogos. Önnek is legalább méltányos. De ha emiatt a harmadik szoba miatt hagy-ott a — szerintem — csodálatos jövőnek eléje néző negevi várost, esetleg meg-bocsáthatatlan hibát követ-ne el saját maga és a két kis gyermeke jövője ellen is.

De a magyar diplomások más panaszokkal is tele vannak. Ha bármelyiket szólítod meg közülük, mindegyik a sérelmek egész sorozatát sorolja el előtted. Ezért fontosnak tartottuk, hogy alaposan utánanézzünk azoknak a panaszoknak, amelyek a diplomások olék — a sokféle előnyök dacára, amiket élveznek — kitartóan hangoztatnak.

Mert a modern és szép lakás nem az egyedül juttatás amit a Szochnut nyújt nekik. Ezenkívül a lakás megszerzésére és berendezésére, de szerszám vásárlására és műszerekre különféle kölcsönöket is folyósít nekik. Az akadémikusok másik osztálya, a „Patva” gondoskodik a diplomások elhelyezéséről is. Persze vannak jobban és vannak rosszabbul elhelyezkedő emberek. A dolog kissé szerencse kérdése is, de erről majd később.

Vau-e kivételezés?

A diplomások osztályához az orvosok, mérnökök, tudósok, agronomusok, közigazdászok és bizonyos esetekben művészek, írók és zenészek tartoznak, de nem foglalkozik a tanárok és ügyvédek ügyeivel és más hasonló szakemberekkel sem, ha azok nem tudnak felsikolai végzettséget felmutatni. Ez a helyzet természetesen nagy elégedetlenséget szül a kirekesztett kategóriák kebelében. De sok panaszuk van az elintézésük ellen a számbavételnek és különösen a magyaroknak, akik kivételezésre panaszkodnak. Különösen a lengyelekkel szemben érzik magukat hátrányos helyzetben, akik szerintük, mindentől előnyben részesülnek. Emellett mindannyian tré szájjal áradoznak dr. Feuerstein Emídről, az ismert magyar zsidó újságíróról, a magyar osztály vezetőjéről, aki mindent elkövet értük és — mint később meggyőződésem róla — ki is harcol számunkra mindent a Szochnutnál, amit csak lehetséges.

A lengyeleknek nem kell harcolni, azok amúgy is mindent megkapnak, — mondja egy köpcös kis emberke, — tessék megnézni, hogy náluk hét-nyolc ember végzi ugyan-azt a munkát, amit dr.

Első helyen áll a nyelv problémája.

— A magyar olék — mondja dr. Feuerstein — e tekintetben unikumszamba mennek, hiszen nagyrésztük, még az akadémikusok nagyrésze sem beszél a magyaron kívül más nyelvet és persze nem tudnak írni, de még jiddisül sem. A lengyel olék abban a pillanatban idehaza van, amikor a lábát a hajóról a szárazföldre tette, a magyar olé ezzel szemben teljesen idegen világban találja magát.

— A magyar olé a lengyelekkel szemben más vonatkozásban is érző a magára-hagyatottságot. A régi lengyel Jisuv megszervezett társadalomként áll mögötte és minden fórumon kész érte harcba menni, de ezenkívül hajlandó értük anyagi áldozatot is hozni. Egy jól megszervezett Jisuvi réteg pedig a Szochnutnál is óriási eredményeket tud elérni. A lengyelek által felhozott húsz-ezer fontnyi összeghez a Szochnut nyolcvanezer fonttal járul hozzá a Keren Olé Polin megteremtéséhez. Az alapot rövidesen egynegyed millió fontra fogják felemelni.

— Tudja, hogy mit jelent ez? Tudja, hogy hány családos, apró gyermekes diplomás, sőt tudományosan képzett ember jön fel hozzá és kilincsel lucatnyi hivatalnál, hogy az első néhány heti kiadását, egy al-

Néhány kirívó példa

A körülbelül másfél órai tanulmányom eredményeképpen, néhány esetet iktatok ide:

Fiatal tudós (biofizikus), a kezében levő igazolás szerint a Weizmann-intézetben Kacsalszky professzor mellett fog dolgozni. Felesége második szülése napokon belül esedékes, egy azonnali 150-200 fontos kölcsönre volna szüksége.

Idősebb mérnök, akitől a határon minden iratot elszedtek (mint általában a legtöbb magyar olétól) és így nem tudja a végzettségét hivatalosan igazolni.

Szintén mérnök, rendkívül jó benyomást keltő javakorabeli férfi, aki azonban a magyar zsidót jellemző őszinteséggel, mindjárt megmondja, hogy mérnöki diplomát sohasem szerzett. Ezzel szemben Magyarországon első papírgyártó szakembere volt, akinek a keze alatt mérnökök tömege dolgozott. Itt is dolgozik már, 450 font nettó fizetéssel akceptálta egyik papírgyári üzemünk, a keze alatt itt is több, mint egy tucat végzett mérnök dolgozik és mindent a gyár is igazolja. Ide tartozik, vagy

A tanulságok

és befejezésül a megfigyeléseinkből levont tanulságok:

A magyar Jisuvnak, — ha ezt elmulasztotta eddig, — a magyar olék — és nemcsak a diplomások — érdekében most egységes erős tömeggel kell megszerveződnie. Meg kell szervezni a magyarok társadalmi és szellemi kitűjtését, — nagyvonalú cionista, illetve zsidó nevelést kell adni a zsidóságról majdnem semmit sem tudó új oléknak. De ugyanakkor le kell fektetni az erős anyagi, jogi és társadalmi segítyezés alapjait is. Átütő, erős szervezetet, a Szochnuttal és a kormányzattal való állandó kapcsolattal, nagyszabású segélyalappal, vagy olé-bankkal, stb.

Meg kell szervezni az egyes városok és települések „adóptáló” bizottságait. (A meglevő HOH szervezetek keretében.) Tizennégy Jisuvban működik már a lengyelek kitűnően szervezett „családok adóptáló” mozgalma. Egy kezdő, mondjuk 10.000 fontos tőke felhozatala esetében a Szochnut az összeg többszö-

bérleti lakás bérét, az idő-oda utazásokra való, szülés előtt álló feleségének a leg-szükségesebb dolgokat, beteg gyermekének a kórházba szállítására és sokféle ehhez hasonló dologra szükséges ötven, százötven fontos kölcsönhöz tudjon jutni? Bizonyos, hogy a kölcsönökkel idővel mindegyik visszafizeti, de mi lesz velük addig?

— A magyar olék nagy hátrányban vannak minden más alijával szemben anyagilag is. A lengyel olék például a különféle villanygépekkel, sokszor zongorával és frigidáirrel felszerelt lakásberendezésükön kívül még néhány mázsnányi értékes élelmiszerszállítmányt is magukkal hozhatnak. A magyar olék nagyrésze egy szál ruhában érkezik. Csoda-e, ha mindezek után kiszolgáltatottaknak és mellőzötteknek érzik magukat?

— Hogy van-e protekcio, hogy a magyar olé rosszabb elbánásban részesül-e? Ha igen, mindez főleg a fentiekből folyik. A magyar olé nehezebben mozog, könnyebben engedi magát elküldeni, nem tud „nyúnykolni” és így tovább. És bár érzem, hogy a magyar olé mindezek miatt valamilyen különleges elbánást érdemelne, sajnos nem tudom minden ügyüket egyenesbe tenni, mert ehhez nincs meg a megfelelő hatásköröm. Így dr. Feuerstein. Hogy pedig a problémákat közelebbről is megláthassam, leültem, hogy „az ügyelek” különféle kérdéseit személyesen legyen módomban tanulmányozni.

sem? Majd eldönti a nyolc-kilenc tagból álló bizottság, amelyben dr. Feuerstein, mint egyedüli „magyar” képviseli a magyar zsidó szakemberek érdekeit.

Jónevű újságíró, akit G. kibuc azért bocsát el az ulpánjáról, mert felesége más-állapotban van és nem tudja a reá kiosztott munkát elvégezni. Az ulpános kibucok az ulpánra gyerekekkel jelentkező olé-házaspárokat általában minden könyörület nélkül elutasítják.

Es végül az egyetemet végzett pedagógusok mindig visszatérő problémája:

— Miért büntetnek bennünket? — kérdik ezek —, mert mérnökség, vagy orvosi tudomány helyett az ifjúságnak fizikára, matematikára, esetleg angolra, vagy franciára való oktatását választottuk? Mireánk nincs szükség a Izráel államának? A Szochnut rendelkezése értelmében ugyanígy nem foglalkozhatik az osztály az ügyvédekkel, tehát volt fő-ügyvéssel és képzett jogtuddal sem, akik pedig ügyvédi gyakorlatot sohasem folytattak.

Színes szavak százai szerefnének tollamra tódulni, de valahogy kevésnek találom őket. Babits szókincse, Tóth Árpád zeneisége kellene ide. Most mea-culpáznom kell. Hibát vétettem, súlyos, nagy hibát. Előítéletekkel telve ültem az Allenbyn és vártam őket. Gyűlöltöm a militarizmust, a gyilkolást, a vérontást, ártatlan emberek lemészárlását és mindent, mindent, ami brutális. Flattal vagyok. Egy háborút és egy forradalmat éltem át. Elég volt. Ha katonás lépések robaja hangzik, elkerülöm őket. Elég volt a német csizmák dölyfös magabiztosságából, elég volt a magyar honvédek mindent és mindenkit leutázó modorából és elég volt a fáradt, agyonsebzett gladiátorok akaratlan felvonulásaiból május elején Budapesten, a kopasz Néró és szolgahada előtt. Nem kellene a felvonulások, a tüntetések, a szónokok sima modora, vagy beszédhibái, nem kellene... Ismételnem önmagam? Gyűlöltöm a feyvernemek mindenmü felvonultatását és általánosítottam. Mea culpa, mea maxima...

Tudom, hogy ők az én véreim és tiszteltet, becsülettel tekintetem rájuk mindig, csak az előítéleteim nem tudtam túltenni sajnom. Nem tudtam, de tudom. Minden nagy átalakulás lassan, napok, vagy évezredek alatt történik. Emberben, természetben egyaránt. Ez mégis másodpercek alatt hatásába sodort és pillanatok múlva már szégyelltem, hogy azelőtt nem így gondolkodtam, nem így éreztem. Csak az első lökhajtásos repülő suhanását kellett meglátnom és már elvonult szemem elől a fátyol, mit a gyűlölet előítélete, minden rossza vont elem. Mikor az első könnyű-cseppe figyelmes lettem, a mit egy ötven év körüli aszsony törül ki szememből, a katonák láttán, megéreztem, hogy ennek varázsa van.

A motoros katonai rendőrség nyitotta meg a sort. Hatósával, lassan, büszkén, méltóságteljesen. Jeepen hozták az alakulatok zászlóit, majd a páncélos osztagok autói gördültek az uton. Páncélautókon át, nehéz göppuska mögött egy és egyenes szép tartással ült hat viharvédett frú. Az autókön úgy tükrözöttek az aknavetők, hogy vakító fényűktől bebecsuktam szememeit. Felgyeltem a tömeget tekintetük úgy csüngött fiaikon, mintha tőlük várnának feleletet. És ők feleltek is. Ne féljetelek, nincs erő, amely minket megingat. Olyan nyugodt légkört teremtettek ezek a fiatal gyerekek, hogy az pártatlan a maga nemében. Gondolkodjunk egy kicsit. Ezeknek a fiúknak el-képzelhetetlen volt az, hogy el is vesztethetnek egy háborút. Mindegyikük testvére, édesanyja, felesége élete függött bizó tekintettel rajtuk. Nem lehetett nem megnyerni. Ki engedné meg, hogy felüljük a földjét, betörjenek otthonába. Te megengednéd? Én sem.

Mindent elhiszek most már ezeknek a fiúknak lát-

tán. Elhiszem, hogy egy percig sem tartóztatták fel őket a kiadott parancs után. Elhiszem, hogy voltak egyiptomi állások, amelyek be ötszörös, tízszeres túlerő várta a hadsereg támadását. S az jött és győzött. Nincs harmadik út. Elhiszem, hogy apák, nagypapák feküdtek rá a szöges drótokra, hogy a hátukon keresztül a fiak robbanjanak bele az egyiptomi lövészárkokba. És a lányok? Hát lehet erről írni? Szemük színében erő önfegyelem, önfeláldozás, minden s mindent a hazáért. Még kevés ideje élek az országban, hogy mindent megértsék, de úgy érzem közelebb hozott valamire ez a nap. Az Izráeli nép, az igazi Izráeliek rajongását már megértem, ha katonákról, „mi hadseregünkről” beszélnek. Számomra talán legfilozófikusabban Kishont Ferenc öntötte szavakba ezt „a polgári lakosság zokszó nélkül képes arra, hogy a hadsereg három nap alatt elfoglalja Egyiptomot”, s ezt humor-nak szánta? Lehet. És többet érzek ki belőle.

A gyalogos alakulatok felvonulások hatalmas óvácio köszöntötte őket és az ejtőernyősök a legbátrabbak feyverneme úgy vonult mögöttük, mint akadályt nem ismerő hadsereg élharcosai. De van-e más, mint bátor ezek között a fiúk között? Nem a feyvernem szabja meg a bátorság fokát egy hadseregben, a szív. És szív tekintetében ezek a gyerekek kétszer jelentkeztek a Jóistennél. Mit írjak még? Mindent megírtam és mindent tudjak már azok, akik egy-két évnél hosszabb ideje ének az országban. Magamnak írtam ezeket a sorokat, a magam megnyugtató-sára, a magam örömeire. — Ugy érzem egyetlen egy számmal sem esem túlzásba. Nem érzem még magam Izráelinek, csak zsidónak. Sokminden érthetetlen, furcsa előttem, de a tegnap érthetelenebb, mint a ma.

Tegnapelőtt egy barátommal, aki kilenc éve él az országban beszélgettünk a nagy napról. Olyan áradozva és (akkor úgy éreztem) olyan határtalan rajongással szőlt erről a napról, hogy nem állhattam meg, ne szóljak közbe. Zsidó vagyok, annak érzem magam lélekben és gondolataimban egyaránt, de eletem volt a felvonulásokból. El sem megyek, nem vagyok kíváncsi rá. Ez volt a válaszom. Talán kissé prózai módon, de fogadtam ajánlatot: hogy a nagy nap után másképpen fogok beszélni. A fogadást elvesztettem és nincs senki, aki vesztett fogadást ily örömmel egyenlített volna valaha ki, mint én.

Együtt mentünk sőtálva hazafelé s közben hallottam arról, hogy a hadjáratnak 171 halottja volt. Százhetvenegy hős, aki meghalt érte, értem, mindannyiunkért s most valahogy a görögök jutnak az eszembe:

Állj meg vándor és vidd hírül a spártaiknak, megcselekedtük azt, mit megkövetelt a haza.

Volvart Richárd

hanem éppen ennek érdekében kell keresztülvinni. Hogy a magyar olé első percétől fogva már itthon és egyenrangúan érezze magát az országban, ne legyen az a benyomása, hogy Argentínába, vagy Brazíliába érkezett. Természetesen e célból ki kell bővíteni a „magyar” osztály személyzetét is, nem lehet, hogy mindez egyetlen ember intézze minden segéd-személyzet nélkül, még ha az illető százszor olyan jó-akaratu és szorgalmas is a magyar olékkal szemben, mint dr. Feuerstein Emil.

Es végül még egyszer a tanárok kérdése. A közoktatásügyi minisztérium egy múltkor közlése szerint az országnak több ezer pedagógusra van szüksége. Az itt-levő és — reméljük — ezután is érkező magyarok között

nagyszámú kitűnő tanárember van, — még hozzá egyetemi végzettséggel. A logika nem azt diktálná-e, hogy ezeket az ország jólfelfogott érdekében, minél előbb az oktatás szervezetébe állítsuk be? Ezeknek a kézbévétele, ulpánokon való sürgős át-képzése nem egyik legsürgősebb teendője volna-e a Szochnutnak, esetleg a közoktatásügyi hatóságoknak?

De mint fent; mindezeknek a kérdéseknek a megoldása, esetleg keresztül-erőszakolása, — legjobb meggyőződésem szerint — első-sorban a magyar Jisuv szervezetten fellépő tömegétől függ.

A magyar alijáról általában pedig majd egy következő cikkünkben.

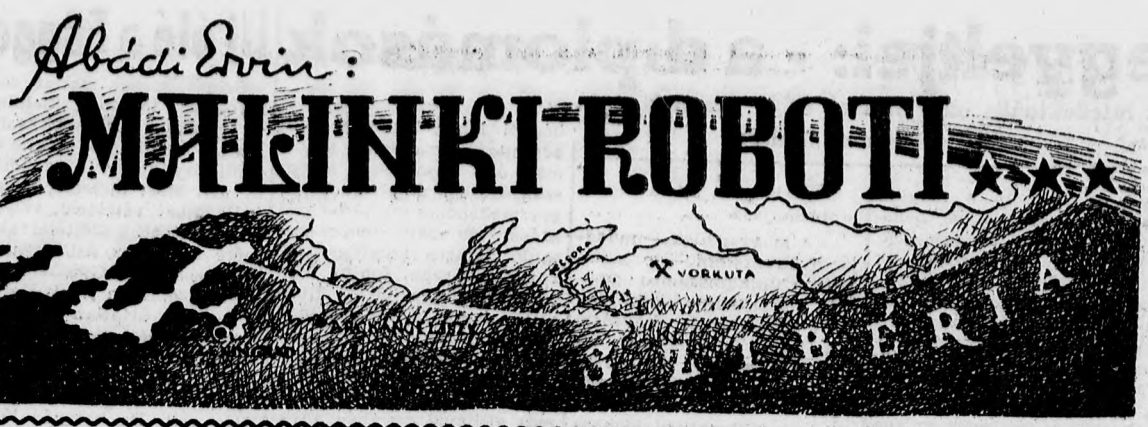
III.
Jóideig tartott, míg az el-
osztó irodából jövet megta-
láltam a 63-as barakkot. A
láger újult végig másfélme-
teres cölöpsorokon kifeszít-
ett kötelek szegélyezték. A
rettenetes erejű állandó szél
miatt a közlekedés csak a
kötelekre kapaszkodva volt
lehetséges.
— Kit keresel? — kérdezte
tőlem egy ajtóálló, nagyszá-
llu, magas férfi, mikor be-
ptem a 63-as számú barakk-
ba.
— Ide küldtek az irodából
Most jöttem. Előkotortam
a „beutaló” cédulát. A férfi
megnézte, azután végigmért.
— Nem vagy orosz, hon-
nan hozták?
— Magyarországról.
— Hadifogoly vagy?
— Nem tudom... civil-
ként hoztak el Budapestről.
— Aha... mit csináltál?
— Semmit...
A szakállas nevette.
— Hülye! Na gyere... el-
viszlek a brigadérosokhoz.

Vorkután, mint mindenütt
a Szovjetunió büntető tele-
pein, a fegyvercsapatok
szinte teljesen autonóm. A
táborparancsnokságot csak a
termelés érdekli, az őrség
pedig csak arra ügyel, hogy
senki meg ne szökhesen.
Benn, a láger-birodalom
arisztokráciáját, az uralkodó
osztályt, — a gyilkosságért,
rablásért életfogytig, vagy
20-25 évre elítélt, közönse-
ges bűnözők alkotják. Azt a
meghátározást, hogy „ural-
kodó osztály” a szó legszoro-
sabb értelmében kell venni.
A sokéves rabságukat tőlük
„nehéz fiúk” az évek során
megrendíthetetlen erőszak-
hatalmi rendet építettek ki
maguknak. Az egyes barak-
kokban, melyekben 300-500
ember volt elhelyezve, a
„brigadéros” című barakkpa-
rancsnok valóban élet-halál
ura volt. A „brigadérosok”
kivétel nélkül 20-25 évre,
vagy életfogytiglanra elítélt
fegyencek voltak. Természe-
tesen az egyes brigadérosok
vezérkara (bandája) is ilyen
elítéltekből állt. A barakk „ve-
zérkari” rangsorát a legke-
gyetlenebb ökljog alakította
ki és az uralom megtartásá-
ért folyó harc állandó volt.
A „brigadéros”, a barakk min-
denható ura, nem tűrt és
nem is tűrhetett ellentmon-
dást, de még egy gyanus te-
kintetet, vagy akárcsak egy
„de” szót sem. Azonnal ütött,
vagy szúrta.
Az „alattvalók”, a barakk kö-
zönseges halandói, csak óva-
tos, meghunyászkodó szem-
lélői voltak a brigadérosi ud-
var állandó feszültségű belső
küzdelmének és szerepük
csak annyi volt, hogy ha
mégis sor került uralomvál-
tozásra, akkor azonnal és lel-
kesen behódoltak az új „csá-
szárnak”.
A bukott régi nagyrú ha-
mla miatt klerkezett láger-
parancsnoksági vizsgálóbizott-
ság előtt a barakklakók egy-
öntetlenül vallották, hogy
senki nem látott semmit, az
elhalálozott volt brigadéros,
valószínűleg öngyilkossági
szándékkal szúrta magát
hasba, vagy vágta át saját
torját.
A Szovjetunió polgári bü-
ntetőtörvényében nem szere-
pel a halálbüntetés. A maxi-
mális büntetés életfogytig-
lani kényszermunka.
Egy ilyen életfogytos, vagy
20-25 évre elítélt fegyenc,
ha megmártja kését valaki-
ben és ha megállapítható,
hogy a gyilkosságot ő követ-
te el, akkor a táborparancs-
nokságra kiszálló bíróság
újabb 4-5 évre itéli a gyil-
kost, aki az ítéletet vigyo-
rogva, vállvonogatva veszi
tudomásul. Minden marad a
régiben, hiszen lágerbe már
nem küldhetik, mert ott van
és mit számít egy életfogy-
tosnak, vagy mondjuk egy
kétévűzredre elítéltek az,
hogy újabb öt évet sóztak
a nyakába.

Az alattvalók dolgoznak és
adózhatnak. A „brigadéros” ban-
dájával munkára hajtja a

népet, szigorúan ügyel arra,
hogy a lágerparancsnokság
meg legyen elégedve a mun-
kateljesítménnyel, hogy a
barakk számára a kiutalások
rendben történjenek, — hogy
a barakklakóktól rendben be-
hajthatók legyenek a „fej-
adagok”.
A brigadéros és az „udvar”
ugyanis adóztatják az alatt-
valókat. A legfőbb kincs a
láger valutája, amiért a sza-
badsgón kívül minden kap-
ható, a cigaretta, illetve a
mahorka volt és természet-
esen nagy értéket képviselt
a kenyér is, amelyet centire
mérték.
Az „adómorál” nagyon ma-
gas volt Vorkután. Senki-
nek eszébe sem jutott csal-
ni, vagy megtagadni az adó-
fizetést. Mindenki felszólítás
nélkül jelentkezett osztási
napokon a brigadérosnál és
letette a rá kirótt 3-4 ci-
garetta, vagy 5-10 csavarás
mahorka, vagy 2-4 centi
vastag kenyérszelet-adót.
Ha valakinek, egy új em-
bernek, netán eszébe jutott
megkérdetni, hogy milyen
jogon, címen adóztatják meg,
válaszul a brigadéros test-
őrei közül ketten-hárman
nekiesetek és kék-rezldre
verték.
Ottartózkodásom alatt egyet
lenegyszer sem fordult elő,
hogy valaki ilyen válasz után
továbbra is kérdezősködött
volna, de hallottam egy eset-
ről, amikor az „adóalany”
megmakacsolta magát és pa-
naszra ment a táborparancs-
nokságra — ahol nem hittek
neki. Viszont az illető nem
érte meg a reggelt.

A barakk végében deszka-
fallal elkerített, pokrócfüg-
gönyös ajtója, külön szobe-
szerű box volt a barakkfej-
delem brigadéros „palotája”,
amelyben külön kályha fű-
tött. A brigadérosnak nem
priccse, hanem rendes vas-
ágya volt, rendes ágynemű-
vel, párnával, meleg takaró-
kkal. Asztal is volt a szo-
bában, székek és szekrény
a fal mellett.
Amikor kíséreltem a
„szentélybe” léptem, a szo-
bában vastag füst úszott, a
nagyúr éppen kártyaparti-
ban ült, az asztal körül a töb-
bi barakkelkölővel. Az
asztalon halomban álltak a
bankjegyek.
Kíséreltem tiszteletteljesen
kőhintett és megállt az aj-
tóban. Percek teltek el, míg
a brigadéros letette a kártyá-
t. Miközben egy töbcsér-
alakura csavart papírszelet-
be mahorkát morzsolta, az
érdeklődés minden jele nél-
kül felénk pillantott.
A 63-as barakk ura ragyas-
vörösarcu, szinte platinasző-
ke óriás, — mint később meg-
tudtam — karéliai finn, élet-
fogytos volt.
Mikor megszólalt, majd-
nem elnevettem magam.
A hordó-melkásu embernek
olyan vékony hangja volt,
mint egy tízéves kislánynak.
Szinte szipított.
— Hát ez ki? — kérdezte
kíséreltemől.
— Új ember. Magyar.
— Magyar? — feleltem for-
dult — magyar vagy?
— Igen, budapesti.
A nagyúr elvigyorodott.
— Tudom magyar... —
csipogta és bizonyítással gyor-
san elszakított néhány cím-
ra-vaskos magyar káromko-
dást.
— Tudom? No, tudom? —
kérdezte végül diadalmasan.

Udvariassan, elismerő fe-
jethajtottam.
— No, hol a cédulád?
Kíséreltem nyujtotta át. A
brigadéros olvasatlanul zseb-
regyűrte.
— Rendben van. Keress
magadnak helyet. Menyid
van?
— Mi?
— Hány évéd?
— Ja!... három.
— Három? Csak? Mit csi-
náltál?
— Archangelszkben voltam.
Azt mondják, hogy lázított-
tam... ezért.
— Hm...
— A „leprások” közé vi-
gyem? — kérdezte kísérelm.
A nagyúr fülebe dugta
egyik ujját és sokáig rázogat-
ta, furta befelé, közben fű-
késze nézett rám.
— A leprások közé?... —
mormogta — mit tudsz te,
magyar?
— Mit kell tudnom? A mes-
terségem fényképész...
— Ah... énekelni tudsz?
— Énekelni? Nem... saj-
nos nem tudok.
A brigadéros merengve né-
zett maga elé, azután nagy-
sokára mélyet sóhajtott.
— Hát mesélni? Mesélni
tudsz?
— Mesélni?
— Igen... A világról, a
honnant jöttél... minden-
féléről... Európáról, meg a
nőkről... Milyen nők van-
nak titekről, — ilyenekről.
— Nem beszélem még jól
a nyelvet... de...
— Ha tudsz mesélni, ha
vannak miről, majd belejössz,
majd segítlek neked...
Kisérelm felé fordult.
— Keress neki valami jobb
helyet. Mondd meg a Cspás-
nak, hogy kotródjón a fenébe,
már eleget melegegett, azt
üzennem és ezt az új embert
bedd a helyére.
— Igenis.
— Te meg, ha elhelyez-
kedtél, vacsora után, gyere
hozzám.

A nagyúr rámunt és röviden
közölte velem, hogy beosz-
tott a következő éjszakai
sichtába.
A bányafa előkészítő te-
lepre kerültem. Ez felszíni
munka volt. Szinte pihenő-
nélküli fahordás, a motoros
körfűrészek, ahol a bányá-
ból felérkező igénylés szer-
int a különböző hosszúságu
tömbfákat vágják. Ebben a
beosztásban — két hétig az
éjszakai csoportban — majd
két hónapig dolgoztam. Az
első két hét után — mely
tűrhető volt, áttektem a nap-
pali szakmámba, a tulajdon-
képpen famegmunkáló cso-
porthoz.

A fűrészcsoport hal-
gatag, torzonborz, sötétpillan-
tású válogatott fickókból
állt. Szinte már nem is vol-
tak emberek — civil életük-
ben is valószínűleg valame-
nyen erdei munkások vol-
tak, mert nagyon értettek a
baltaforgatáshoz, a fatörzsek
mozgatásához. Akármelyi-
kükből három olyantermé-
tű embert ki lehetett volna szá-
ni, mint amilyen én vagyok.
Máig is rejtelm előttem, mi-
lyen meggondolás szerint
osztottak közéjük.

Az első perctől kezdve
„kinétek” maguk közül, a
csoportparancsnok és a cso-
port többi tagjai is „pikkel-
tek” rám. Nekem hagyták a
legnehezebb fatörzsek csús-
tatását, volt úgy, hogy gyar-
korlatlanul és csekély erőm-
mel óráig kinlódtam egy-
egy nagyobb rönkkel, nem
segített egyik sem. A gépnél
engem vártak legtovább,
sőt félrelöktek, ha végre sor-
rakerültem, a gépkész szán-
dékosan túlrövidre, vagy túl-
hosszúra vágta az én fáimat.
Rönkszításhoz a legrossz-
szab szerszámok jutottak
nekem. Soha nem volt meg
— nem is lehetett — a napi
normám és ezért a parancs-
nok a csoport teljesítmény-
juttatásából, a kenyér és
zsiradék adagokból kizárt.

A zsiradék, olaj, vagy disz-
nózsír a legvágyottabb ce-
megék közé tartozott. A
szörnyű hidegben a szervezet
örökös és kielégíthetetlen
zsiréhsége miatt vágyaim ne-
vetőbbjára volt egy pohár jól
megszórt olaj felhajtása.
A bányafamegmunkáló cso-
port tagjai nyilván ki akar-
tak túrni maguk közül. Ele-
inte nem hagytam magam,
mert nem akartam lekerülni
a bányába, melyről nagyon
rossz híreket hallottam. Vol-
tak aknák, ahol derékgig víz-

ben dolgoztak a vájárok,
más helyeken pedig szinte
naponta tüntek el emberek
az iszapos, laza márgában,
melynek beomlása szinte
észrevétlenek voltak. A tám-
fák nem védtek, az aknafal
hirtelen megereszkedett és
mint a kelő tészta előtötte
a járatot. A betemetettek ki-
mentéséről szó sem lehetett,
mert az ásonak nem maradt
nyoma a dagadó dágvány-
ban.

Egy nap eltörtém a baltám
nyelét. Ez szinte mindennap-
os dolog volt, bárki másnál
is megtörtént, szóra sem volt
érdemes. A csoportvezető
mégis nekemest és agyba-
főbe vert, közben azt ordi-
totta, hogy nem tűr meg
szabotört a csoportban.
A parancsnok utlejei elől
kimenekültem a fűrészház-
ból, de az egészen nekivadott
bikaerejű ember utánam sza-
ladt és az eltört baltanyellet
fejbevert. Egészen biztos,
hogy holtan esem össze, ha
az ütés nem csúszik félre.
A vállamra kaptam az ütést,
földrerogytam és a nagy fá-
dalomtól percekre elvesztet-
tem eszméletemet. Amikor
magához tértem, két fegyve-
rőr állt mellettem, körül-
löttem az egész csoport a pa-
rancsnokkal, akivel az örök
szinte tisztelettel, kérelő, rá-
beszélő hangon tárgyaltak.
Arra kérték, hogy hagyjon
már, menjen vissza a fűrészh-
hez, folytassák a munkát.
A vadember még mindig
vérbenforgó szemekkel mé-
regetett, majd nagykegyesen
engedve az örök kérdésének,
méltatlankodó dohogással,
vissza-vissza pillantva, meg-
indult a gépház felé. A töb-
biek követtek. Elérték célju-
kat, kidobtak maguk közül.
A legkisebb mozdulatra is
nyilaló, szűró fájdalom érez-
tem a vállamban. Amikor az
örök lábrátmogattak, meg-
mondtam nekik, hogy való-
színűleg csonttörésem van s
arra kértem őket, hogy vi-
gyenek orvoshoz.

Rádesett egy gerenda,
mi? — kérdezte az egyik ör
és a másik fejbölgatva hoz-
záte: —
A csúsztatónál történt,
kiugrott a fa, úgy? ... így
történt.
Tehetetlen dühvel bölintot-
tam én is.
— Dá, dá, igen, pontosan
így történt.

A láger-kórházban egy rab
orvos vizsgált meg és azon-
nal benntartott. Az örök el-
vitték a kórházi felvételi la-
pomat és ezzel az aktuális
kikerültem a láger kényszer-
munkás-létszámából.
Dr. Mendelkorn litvánia:
zsido orvos volt. Vorkutára
mint politikai került. Büne:
cionizmus. Büntetése: tizen-
két esztendő.
Ott, a kórházban, tudtam
meg részleteket Vorkuta má-
sik feléről, a közönseges bí-
nözők lágerétől elválasztott
politikai foglyok lágeréről.
A politikai részben német
néciaktól, olasz és magyar fa-
sistáktól, nyilasoktól, román
vasgárdistáktól kezdve meg-
találhatók voltak a megszállt
kelet-európai államok polgári
és nemzeti pártjainak tagjai,
szociáldemokraták, lengyel
katonatisztek, régi spanyo-
lok éppen úgy, mint a külön-
féle, a hivatalos, sztálinista
vonaltól való elhajlók.
Dr. Mendelkorn jól beszélt
németül, így még az első ke-

zetés alatt megismertük egy-
másat. Egyazon cionista moz-
galom tagjai voltunk — és
litván Brit Trumpeldor vese-
tősegi tagja volt a háború
előtt. Három évet töltött a
partizánok között, míg vé-
gül 1944-ben lebukott. Az
orvosok fogták le, amikor a
németek kivonultak Litvá-
niából. Akkor ugyanis szinte
egyidőben indult meg a lit-
ván naci-kollaboránsok és a
litvániai cionisták elleni haj-
tóvadászat.
Szabaduláson Vorkutá-
ról dr. Mendelkornnak le-
szólnohetem, aki 1947 közepéig,
tehát majd másfél évig tar-
tott a kórházban. Százféle
címen kezelt, újabb és újabb
betegséget állapított meg és
olyan ügyesen forgatta szem-
mélyi kartonomat, amely már
valóságos könyv volt a nek
hozzáfűzött laptól, hogy a
legszigorosabb ellenőrző sem
ismerte volna ki magát benne.
De soha nem volt ellen-
őrzés. Ha valaki meghalt a
kórházban, annak beirták a
dátumot és nagy lila betűk-
kel: „Meghalt” keresztülpe-
csélték a kartonját. A kar-
tonképeket átküldték a láger-
parancsnoksági irodára és a
dolog el volt intézve. Senki
nem volt érdekes, sem az élő,
sem a halott.

Dr. Mendelkorn, aki abban
reménykedett, hogy egy be-
folyásos kommunista parti-
zánbejárta közbenjárására
amnesztíciában részesül, el-
hagyhatja majd Sztálin bi-
rodalmát és alijázhát —
mint később megtudtam —
negyvennyolc májusában, a
zsido állam feltámadásának
hónapjában, 43-44 éves ko-
rában tuberkulózisban halt
meg Vorkután.
— Ekkor én már Narian-
marban, a Comi köztársaság
fővárosában voltam.
— Ha kijuszt Erec Jiszráélbe,
keresd meg a családod élet-
benmaradt és odakerült tag-
jait. Bizonyos vagyok benne,
hogy ha valaki él közülünk,
az ott él. Közöld, hogy élek
és minden erőmmel azon va-
gyok, hogy életben maradjak,
hogy az életben megvizont-
láthassuk egymást Erecben.
Ezekkel a szavakkal bú-
csúzott tőlem dr. Mendel-
korn 1947 szeptember 18-án,
amikor mint büntetési ideje
több mint felét letöltött am-
nesztíciát kérv beteg fegyenc-
cet orvosi felülvizsgálatra
küldtetett. A doktor jól is-
merte a szovjetbüntető-rend-
szer szabályzatot. Talált va-
lamilyen eljárási lehetőséget
a paragrafusok között, ame-
lyet a lágerparancsnokságon
elismertek. Így történt, hogy
dr. Mendelkorn kitalálta,
majdnem teljesen lefolyt
diagnózisával felszerelve, egy
ör kíséreltében Narian-marba
küldték azzal, hogy majd on-
nan továbbküldenek.

A Comi köztársaság fővá-
rosában, az ottani fogházban
átvették a vorkutai fegyör-
től és „egyelőre” egy ma-
gánzárkába csuktak. Ez az
„egyelőre” nyolc hónapig
tartott. Még csak a nevemet
sem kérdezték meg az első
két hónapban, — december-
ben végre annyit sikerült
elernem a fogházigazgatóhoz
küldött kérvénnyemmel, hogy
közös cellába tettek. Zárka-
társaim valami eszkimófőle
törzsbellek voltak. Mint meg-
tudtam tőlük, egy részrvas
tenyésztő kolchoz tagjai vol-
tak és feketevágás, fekete-
kereskedelem miatt kerültek
büntetőbe.
Urku vagy ugru, így nevez-
ték a törzsüket az ő nyelvü-
kőn, amely nyelvben ilyen
szavak fordultak elő: tulu —
tohi, csin — csont, kacs —
kéz, kus — kés.

A fogházigazgató elé 1948
januárjában kerültem elő-
ször, aki megígérte, hogy
„utánané a dolgomnak”.
Egyébként szinte meg volt
sértve türelmetlenségem ma-
att és azt kérdezte, mi ba-
jom van, mivel nem vagyok
megelégedve?
Nem akartam megbántani
„házigazdám”, így azt vá-
laszoltam, hogy tulajdonké-
pen én betegállományban
vagyok és orvosi kezelés hi-
ján állapotom egyre rosszab-
odik. Erre azonnal beutalt
(Befejezés a 7. oldalom)

Valódi panamakalapok
mindenfajta száma- és halonkalapok legnagyobb választéka.
Fleissig és Schmerling TEL-ÁVIV, Ailija-utca 7.

Héber nyelvtudás nélkül
olyan az ember, mint a **süket néma**
— TANULJON MEG ÖN IS HÉBERÜL!
VEGYE MEG **GROSZ ELIEZER**
héber-magyar szótárát
amelynek első kötete már megjelent
25.000 szó, a legfinomabb famentes papíron, díszkötésben.
A szótár kapható az Új Kelet kiadóhivatalában, a lap összes bizományosainál és az összes magyar kölcsonkönyvtárakban. ● Ára, regiszterrel, 9.— font. Megrendelhető: Grosz, Telaviv, postabankszám 42376, vagy POB 5179, a szótár árának egyidejű beklüdsével.

MALINKI ROBOTI

(A 6. old. cikk befejezése)

a fogház betegszobájába, amely ugyanolyan cella volt, mint a többi, azzal a különbséggel, hogy nem volt kifűtve, mert évek óta nem tartózkodott benne senki. Az első éjjel csak a kályhát raktam és dideregtem.

A fogházban nem volt orvosa, de hetenkint egyszerű kétszer bejött a városi orvos — a fegyházigazgatóval sakkozni.

Egy ilyen alkalommal megnézte a nyelvemet, belenézett a torkomba, elővette szemle nagyságu zseboráját és sokáig számolta a pulzusomat.

— Hm, hm, ... na jó... — mormogta azután és eltette az óráját.

Ez volt a diagnózis.

Közben a fegyházigazgató behozta a rendelőbe a viaszoszávon sakkját és felállította a figurákat. Játsszani kezdtek és én ottmaradtam kibicnek.

— Ó, ó, ó! — szóltam közbe egyszer hirtelen, figyelmeztetőn, amikor az orvos rosszul akart lépni.

Erre mindketten felnéstek.

— Maga tud sakkozni? — kérdezte a fegyházigazgató.

— Igen — feleltem könnyelműen és ez a beismerés

ujabb négy hónapba került, — viszont elém azt, hogy a fegyházigazgató általános „mozgatta” ügyemet és az orvos újbólvizsgálat és „alapos áttanulmányozás” után, szintén aláírta, megérősítette dr. Mendelkorn kétoldalas latin diagnózisát.

Ez az orvos közölte velem dr. Mendelkorn halálhírét, ugyanis ő egy hónappal előbb Vorkutan járt valami szérum ügyben.

Negyvennyolc júliusában, végre, útbaindítottak vissza Archangelszkbe. Tíznapos utazás után érkeztem meg. A régi légérben megtudtam, hogy a csoportomat már több, mint egy évvel ezelőtt vizsákküldték Magyarországra.

Több, mint egy éve! Üvöltöni, ordítani, tombolni kezdem. Követtem, hogy azonnal indítsanak útra engem is. Szelid szóval nyugtattak meg.

— Charaso, charaso, per-se, természetes... haladéktalanul... azaz, amint egy csoportra való összejön. Egyéni útbaindítás nincs. Várni kell egy kicsit.

— Mennyit?! Mennyit még? — Egy kicsit. Máris vannak itt párszáz magyarok, most gyűjtik be őket a ki-helyezésekről. Naponta jönnek, hamarosan összegyűl a transzportlétszám.

Volt honvédek közé kerültem, akik 1944-ben, 43-ban estek fogságba. Csendes-kö-zönyösen fogadtak, nem érdekelték őket én, a jövevény. Semmi sem érdekelt már ezeket az embereket, talán még a hazamenés sem.

Külön elkerített részben magyar tiszték voltak, vagy ötvenen, hajdani peckes-begyves Horthy-tisztek, főhadnagys, századosok, őrnagys, volt közművek még ez-re-des is. A régi legényeség néma gyűlölettel, utálattal fordította el fejét, ha egyik-másik tiszt átszólt a rácson hozzájuk.

A magyarok egybegyűjtése lassan ment. Egy évvel is tovább tartott.

Megint ránszakadt egy tél... Megint barakk. Megint: csukd be az ajtót, az anyád! Megint fagyás, megint tetű, ... újra halál.

1949 decemberében vég-re mégis megjött a hír, a biztos hír: januárban indulunk!

Ezekben az ideglázás napokban ért oroszországi éve-im legmegrögzőbb élménye.

A barakk sarkában már napok óta haldoklott egy hon-véd. Tizedes volt valamikor. Nem is tudom mi baja volt, azt hiszem aggkori végl-gyengülés... hiszen hat éve volt fogságban és már el-múlt harminc éves. Valaki odajött hozzám és azt mond-

ta, hogy a haldokló beszélni akar velem.

Megálltam a priács végé-nél, a beteg lábánál.

— Gyere, gyere, zsidó baj-társ, gyere közelebb — sut-togta a tizedes.

— Tessék...

— Ne féj tőlem, zsidó baj-társ... mondani akarok ne-ke-d valamit.

— Nem félek... mit akarsz mondani?

— Azt, azt akarom mon-dani, hogy nem kell pap, nem kell nekem semmi átkozott pap-féle... nem kell nekem kántálás... a papok istene se kell nekem... Figyelj csak zsidó bajtárs... én, én tizedes voltam és kerettisz-tes... kerettelgény... hal-lod? És nem jó... rossz ke-rettelgény voltam... igen... és, és most arra kérlek, bo-csáss meg nekem... te ol-dozz fel engem bűnöm alól.

Azoknak a krisztusoknak a nevében, akiket... akiket én feszítettem fel...

Nagyraótt szemekkel, le-írhatatlan, várakozó, mohó tekintettel nézett rám.

Miközben három szót mo-rogtam válaszul, arra gon-doltam, hogy erre nincs jo-gom, de a halálbamenéssel szemben erkölcsi parancs, a zsidó erkölcs ereje kényszer-it, ugyanaz az erő, amely velük szemben a sohanem-felejtést is parancsolja.

— Én megbocsátok neked...

1951. január 23-án érkezett az 1600 főből álló transzport Magyarországra. A csoportot az NKVD tisztjei adták át a határon a magyar hatóságok-nak — az AVH-nak. A szem-élyi kontroll reggel 7-től délután fél 5-ig tartott. Az AVH-tisztek, az NKVD-től kapott személyi lapok alap-ján végezték az ellenőrzést.

Délután 5 órakor az 1600 emberből már csak nyolc állt még a magyar politikai rendőrség tisztjei előtt:

Imrédy János főhadnagy, Imrédy Béla, a kivégzett volt miniszterelnök fia, Kopácsy Sándor alezredes, a nagybá-nyai musz-kiegészítő egyik főtisztje.

Grassy Imre csendőrezre-des.

Mikulicsy hadbíró őrnagy: Vitéz Gombos vagy Gombai Zoltán hadbíró, ezredes, a Jány-féle II. magyar hadse-reg tábori véstörvényesékek elnöke, akit a légerben mindenki csak „Zoli néni-nek” hívott, alapos okkal.

Pálos százados.

Vitéz Hadadi Béla százados és

Deutsch Miklós izraelita polgári személy, akit az orosz felszabadítók majd hat évvel ezelőtt, 1945-ben hurcoltak el Budapestről és akit az NKVD személyi lapjának ta-nusága szerint a Szovjetunió-ban 3 évi kényszermunkára ítélték lázítás, izgatás és munkamegtagadás büntetési miatt.

— Na, maga, maga híres! — fordult felém az egyik ávós — jöjjön csak ide!

Odamentem a tiszthez, aki a személyi lapról fejemre ol-vasta bűnlajstromot.

— Na majd gondunk lesz magára... majd mi kezelés-be vesszük.

Nem üres fenyegetés volt. Azonnal leinternáltak. A tisztelőki vizduzzasztó mun-kálataira kirendelt kényszer-munkások taborába szállí-tottak.

1953 február hatodikán sza-badtam a hat éves orosz-oroszországi rabeség utáni két éves magyar rászámból.

A magyar hatóság (AVO) által kiállított szabadul-le-velemben ez állt: „Hadifog-ságából hazatért 1953 február 6-án.”

Igy volt...

És azután úgy volt, hogy még három évet kellett vár-nom, míg végleg kiszabadul-hattam abból a világból, a-mely a világ legfejlettebb, leghaladottabb, legigazságo-sabb társadalmi rendjének hirdetői a maga rendszerét, melyben — ezt is hirdetik — a legtöbb érték az ember!

Vége.

Az Európai Egyesült Államok preldijet

A közös piac

Irta: Naschitz Frigyes

I. Charles Morgan, a híres angol esztéta egyik tanulmá-nyában a szabadságot egy szobával hasonlítja össze: mint ahogyan egy fal nélküli szoba nem képez szobát, úgy az elhatárolás nélküli szabadság sem képezhet szabadságot. A szabadság egy el-határolt terület, amelynek értéke nem annyira terjedelmében, mint belső szépségében, arányában és főleg gyakorlati hasznosságában rejlik.

Ha elfogadjuk azt a tételt, hogy a szabadság gyakorlá-sából folyó szabadeivőség nem elvont fogalom, vagyis nem kormányzási elven nyugvó világnézet, hanem az ellentéteknek és lehetőségek-nek a közbőség javát szol-gáló esetről-esetre való prak-tikus mérlegelése, akkor a Közé Európai Piacot inau-guráló hat ország elképze-lése politikai, gazdasági és népjóléti szempontból kor-szakaikotónak mondható.

Anélkül, hogy ez a terv a fennálló történelmi, vagy biológiai rendet megbontaná, sikerrel kecsegtető kísérlet történik arra, hogy az euró-pai integráció megvalósítá-sa révén, békés eszközökkel ki-szűrésedjék az öreg földrészek polgári és állami életének minden köztete.

Perse a tervnek, ha nem is annyira elvi, de gyakorlati szempontból számos ellenző-je akadt. A pártpolitikának és államrendnek messze-menő nemzetközi kötelezet-tésekkel való párhuzamosí-tása nagy lehetőségek mel-lett olyan kockázatok válla-

lását is jelenti, amelyek kellő biztosítékok nélkül végzetes következményekkel járhat-nak. mindenesetre tagadha-tatlan, hogy a nemrégiben parafált szerződés Wilson, Briand és Churchill Európai Egyesült Államok gondolatá-nak — a Montan Unió fon-tosságán messze túlmenő — realizálása felé vezető út döntő szakaszát jelenti.

II.

Maga a Montan Unió, a nyugateurópai szén- és acél-termelés egységesítésére ala-kult és nemzetközileg kodif-ikált hatóság, amely a Közös Piac magvát képezi, közel öt-éves fennállása óta nagy, konstruktív, és hasznos mun-tákat végzett. Mindazonáltal 1954-ben, a Messinában tar-tott közgyűlésen az Uniót ak-koró hat nemzet: Francia-, Német- és Olaszország, vala-mint Belgium, Hollandia és Luxemburg kiküldöttéi meg-egyeztek abban, hogy a csak részleges érdekeket képviselő, kísérleti jelleggel bíró közületet fel kellene cse-relni egy olyan általános jog-körrel felruházott szervezet-tel, amelynek célja egy gaz-daságilag egyesített Európa-kell, hogy legyen. Ez az or-ganizáció magában foglalná az atomenergia békés felhas-nálását célzó úgynevezett „Euratom” bizottságot, vala-mint a kontinens közlekedés-ügyét is. 1956 májusában Velenóban a hat ország kül-ügyminisztere ismételt meg-bizta Spaak belga külügymi-

nisztert a Közös Piacot érin-tő tervezet szabályainak meg-szövegezésével. Az Unió köz-ben állandó harcban áll a hat tagállam kormányai-val, amikor közös nevezőre akar-já hozni a különböző gazda-sági és szociális szempont-okat.

Erthető, hogy a közös piac, legalább is kezdeti fázisában még nem jelenti a hat állam gazdaságának egybeolvadá-sát. Valamennyien önálló költségvetési, pénzügyi és társadalompolitikát követ-nek, saját valutájuk fenntar-tása mellett. Viszont a szénre és acélra már érvényes vám-uniót kiterjesztik a gazdaság-összes többi területeire, ami az eddigi sorompók kiküszö-bölését jelenti és lehetővé teszi közös termelési és fej-lesztési tervek létrehozását, valamint az egységes ver-seny megteremtését.

Megrázkódások elkerü-lése végett a közös piac élet-belépéséig lepergő átmeneti időt háromszor négy évben állapították meg, de óvatossá-gból úgy intézkedik, hogy a 12 évet szükség esetén 15 évre terjeszthetik ki. Ezen idő alatt az érdektelt orszá-gok vámtarifái gondosan ki-dolgozott irányelvek alapján fokozatosan építendőek le. Párhuzamosan új, egységes vámtarifa lép majd életbe, amely a közös piacon kívül álló országokkal képezi majd kereskedelmi tárgyalások alapját. Tekintettel arra, hogy a tagállamok fele a kötött gazdasági rendszer kényszermegszorításaira ren-dezkedett be, figyelemmel kellett lenni az egymásközi

kontingensek leépítését cél-zó intézkedésre. Ezért az el-következő négy év folyamán a jelenlegi kvótákat 20 szá-zalékkal felemlék, megszünt-etik az állami árúserét és a kiviteli ellenőrzést alkal-masint exportilletékek kivete-tésével helyettesítik.

A közös piac tervezetbe egyébként nemcsak az áru, hanem a szolgáltatások is be-letartoznak. Ezeknek össze-hangolása azonban bonyolult művelet és előreláthatólag csak alapos tanulmányozás után rendezhető majd el.

Külön fejezet a mezőgazda-ság beépítése a közös piacha. Egységes agrárpolitika nél-kül nem képzelhető el gaz-dasági összhang. Másrészt az egyes országok egymástól eltérő termékel különböző elbánást igényelnek. Ezzel a kényes kérdésről úgy vélnék megbirkózni, hogy bizonyos cikkeknek a közös piacon be-lüli szabad árkezdést bizto-sítanának, a többi termékek részére pedig közös szerve-zeteket létesítenének, ame-lyek megoldanák a tartalé-kolást, biztosítást és egyéb problémákat. (Ez a paragra-fus az izraeli citrusgyümölcs értékesítése szempontjából rendkívüli fontossággal bír, a még kialakulatlan helyzet folytán az izraeli delegáció-nak illetékes olasz mezőgaz-dasági körökkel folytatott megbeszélései csupán infor-matív jellegűek voltak.)

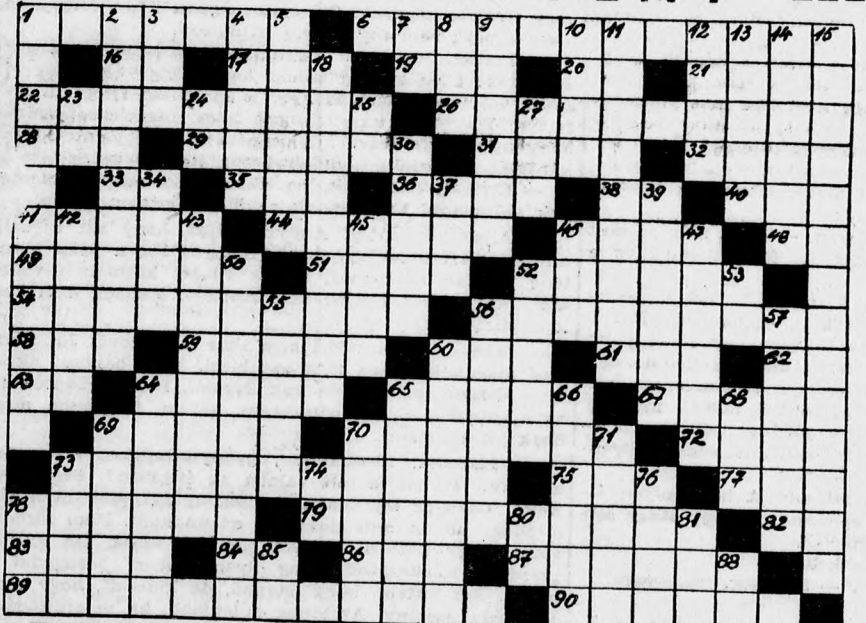
Az előkészítő munka folya-mán többször vetődött fel a kérdés, hogy vajon a vámos és behozatali kontingensek leépítése életképes-e teszi-e a közös piacot. A válasz az volt, hogy a szabad verseny átütőképességének biztosítá-sára csökkenteni fogják a kartellek befolyását is és ki-vételes esetektől eltekintve, az állami szubszidiumokat is megszüntetik. Az egységes-gség gondolatát a tagállamok törvényhozásának kell elő-készítenie, különösképpen az adó, a munkavédelmi és az árszabályozási törvények egy-behangolásával. Erre nézve kitűnő példát szolgáltat a vál-lalatok szociális terheinek kalkulációs alapként való el-ismérése, ami a francia Mollet-kormány a gyáripár-kérésére a többi tagállamok-kal is elfogadott. (A fran-cia férfi és női munkások azonos bér-skálája és külö-nösen humánus túlóra-rend-szere a többi országokban kisbembretű index-emelke-dést fog eredményezni, vi-szont lélektanilag és a fran-cia versenyképesség szem-pontjából ez értelmes intéz-kedés volt.)

A fizetési mérlegek egyen-súlybahoatatalánál a szerző-dő felek kölcsönös támogatásá-val számolnak. Az átmeneti idő folyamán a rászorult tag-állam javára folyósítandó összegeken kívül az Európai Fizetési Unió és a Nemzet-közi Valuta Alap folytatni fogják tevékenységüket füg-getlenül a hitelek törlesztési módzataitól és a paritás-különbségek miatt várható valutaáttértékeléstől. Világos, hogy a megváltozott gazda-sági feltételekhez való alkalmazkodás, valamint a fej-lesztési tervek kerestülvitel-e új pénzintézetek létesítését fogja szükségessé tenni. Az sem kétséges, hogy a foko-zott kölcsönös támogatás a hat tagállam gazdasági éle-tének gyorsított ütemű ko-ordinációja eléghetheti ki. Ugyanakkor mellőzniök kell minden autonóm gazdasági törekvést és az egyes elhaló gazdasági ágak mesterséges talpraállítására iránti kísérle-teket.

Az úgynevezett Európai Bizottságot, amely a Montan Unió helyére lép, nem ruhá-zák fel nemzetközi jogkörrel. Az állandó minisztertanács-on és a közös piac parlamentje-képpen működő közgyűlésen kívül prominens bíróság lesz hivatva ennek az önkéntes, szolidaritáson nyugvó hatal-mas gazdasági és politikai békeműnek zavartalan műkö-dését biztosítani.

(Második cikk következik)

KERESZTREJT VÉNY 222

Keresztrejtvény 222.

Visszates: 1. Francia lök-hajtásos. 6. Az angol árnyék-kormány külügyminisztere, nemrég Izrael vendége volt. 16. Fejtelten kettős. 17. Termés része. 19. Felvonás ide-gyen nyelven. — 20. Király, olaszul. 21. Kettő Rómában és sir. 22. Tavasszal a fák. 26. Nyilas színész. 28. J. U. A. 29. Végtelen virág. 31. Ellop. 32. Vissza: egy idegen nyel-ven, első betűje fel. dupláz-va. 33. Összetett mássalhang-zó. 35. Z-vel kommunista Kneszet-képviselő. 36. Test-rész. 38. Fonetikus mással-hangzó. 40. Héber zsákmany mássalhangzó. 41. Te csinál-tad. 44. Teljesen kikapcsolód-ni. 46. Latin út. 48. Skála-hang. 49. Spárga. 51. Tel-Aviv környéki közeg. 52. Az azo-csi. 54. A nyugat-német szo-cialdemokrata párt főtitkára. nemrég Izraelben járt. — 56. M-mel számtan. 58. A víz. 78. eleje. 59. E-vel dán ke-mikus (i = j). 60. Héber be-cenév. 61. Sirköveken áll. 62. Határrag. 63. Héber szem-lyes névmás. 64. Szentkép, a végén fel. betű. 65. Vissza: héber bőség. 67. Irószag falu-siasan. 69. A-val kibuc. 70. Orosz kikötő. — 72. Semmi, franciául. 73. Amerikai film-színész. 75. Időmérő. 77.

Kevert sir. 78. Vissza: né-met költő és ker. nev. kezdő-betűje. 79. Francia újságíró testvérpár, szenzációs köny-vet írtak a szuezi hadjárat-ról (előtte a kettő ker. nev. kezdőbetű). — 82. Ban, ben, idegen nyelven. 83. Angol király (betcücsere). 84. Aroma. 86. Beer... negevi település. 87. Európai főváros. 89 King Vidor négyórás filmje, egy-forma sikerrel fut Jeruzsá-lomban és Tel-Avivban. 90. I-vel Monakkó hercege. Függőleges. 1. A Hábima művésznője. 2. D-vel az ele-jén, így hívták Sztálint. 3. T. O. Y. 4. Ilyen banda is- van. 5. Verdi-opera (a = i). 7. Fél Zola-regény. 8. Idegen sarak. — 9. Cato jelzője. 10. Zsidó szervezet. — 11. Híres Faraó (fon.). 12. Irórszág. 13. Gyere, franciául. 14. Férfi név. 15. Minden idők legna-gyobb hegedűművésze. — 18. Spártai király, szép Heléna férje (fon.). 23. Azonos más-salhangzó. 24. Távolodást

fejez ki. 25. K. D. 27. Roham-kalap mássalhangzó. 30. Itt jósoltatott magának Saul. 34. Az egyik művészet. 37. Y. N. R. 39. Tésza-féle. 42. Bolt (s = z). 43. Amerikai film-komikus ker. nev. fonetiku-san. 45. Eletjel ad (ék. hiány) 46. Becézett női név. — 47. ...dam, európai város. 50. A román kommunista párt főtitkára. 52. A fontos táp-lálék. 53. Szomorú. 55. Női név (fel. duplázás). 56. A fürdőszobai berendezés. 57. Kikkeresztelkedett. 60. Vissza: végtelen farsangi mulatság. 64. Feszték. 65. Beszélni fo-gok héberül, két utolsó betű-je felcserélve. 66. Képművé-szeti alkotás. 68. Jugoszláv város. 69. Vissza: internaci-onalizálás héberül. 70. Vissza: széteső. 71. Porond. 73. Német város (Napoleon egyik győ-zelme). 74. Persze része. 76. Élelmiszergyár. 78. H. K. H. 80. Komló része. 81. D-vel sok embert gyötör. 85. Fon. mássalhangzó. 88. Tiltó szó.

UJ KELET REJTVERNYPALYAZAT SZELVENY 222

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Név: _____

Cím: _____

VILLA A DOMBTETŐN

(Kisregény)

Írta: SOMMERSET MAUGHAM

(5)

A szobában sötét volt, az ablakot szélesre tárva és be-sütött a holdfény. Mary egy magas hátú, antik székre ült, az ifjú a lábainál, fejét az asszony térdére támasztva. Ci-garettájának parazsa a sötétben vörösen izzott. Mary kér-déseire válaszolva elmondta, hogy apja egy kis osztrák városkában a Dollfuss-rezsimben rendőrkapitány volt és igen szigorúan kezelte a náci agitátorokat, akik a városka békéjét zavarták. Amidőn a kis paraszt-kancellár ellen végrehajtott orvgyilkosság után Schuschnigg lett az osztrák állam feje, a rendőrkapitány továbbra is megmaradt állásában. Pártfogolta Ottó trónörökösnek az osztrák trón-ra való visszatérését, mert úgy gondolta, hogy ez az egye-düli mód, amely megmentheti Ausztriát — melynek lelkes honfia volt — a német bekebelezéstől. Az elkövetkező há-rom évben egyre hevesebben gyűlölte az osztrák náciakat és kemény kézzel fékezte gyűlöletes tevékenységüket. Azon a végzetes napon, amikor a német csapatok bemasi-rozták a védtelen kis országot, a rendőrkapitány szíven-lykte magát. Fia, Karl, akkoriban készült befejezni tanul-mányait. Művészettörténetet hallgatott és tanárnak ké-szült. Nem volt mit tennie és izzó haraggal szívében hall-gatta Hitler beszédét, melyet a linzi városháza erkélyéről intézett a város lakosságához bevonulásának napján. Hall-gatta, amint az osztrákok harsány üdvözléssel éltették a hősi tetteit. De a lelkesedést csakhamar kiábrándulás vál-tozta fel és, amidőn néhány bátrabb szellem összefogott, hogy titkos egyesülést alakítsanak, amely minden erejével küzd a leigázó szarnok ellen, Karl is csatlakozott a csoport-hoz. Titkosnak hitt összejöveteleket tartottak, de működésük hatástalan volt. Naiv gyermekek voltak, akik álruk-ban sem hitték, hogy minden megmozdulásukat, minden szót, amit kimondtak, jelentették a titkosrendőrség főnök-ségének. Egy szép napon valamennyiüket lefogták. Kettőt közülük, figyelmeztetésért, agyonlőttek, a többi kon-centrációs táborba zárták. Karl három hónap után meg-szökött és Tirolon keresztül szerencsésen átjutott az osztrák határon. Nem volt útlevele, semmiféle igazoló papír-ja, ezeket a németek elszedték tőle. Állandó rettegésben élt, hogy újra elfogják, börtönbe zárják, mint csavargót, vagy visszazsuppolják Németországba, ahol bizonyára komoly büntetés vár reá.

— Ha csak annyi pénzem lett volna, hogy revolvert vásárolok és agyonlőjem magam, mint az apám...
— Kézbe vette az asszony kezét és a szívére helyezte. — Itt, a negyedik és ötödik borda között, éppen, ahol a ke-ze van.

— Ne beszéljen ilyeneket — suttogta Mary és borzong-va kapta el a kezét.

A fiú keserűen felcagagott. — Nem is képzeli hány-szor hajoltam az Arno hajjai fölé és arra gondoltam, mikor érkezik el a perc, amikor nem lesz más választá-som, mint belévetni magam.

Mary mélyet sóhajtott. A fiú végzetes olyan kegyetlen, hogy minden szót, amit vigasztalásul mondhatott volna, jelentéktelenné hatott. A fiú megszorította az asszony kezét.

— Ne sóhajts — szólt lágyan. — Most már semmit sem sajnálók. Mindennél többet jelent számomra ez a csodálatos éjszaka.

A beszélgetés abbamaradt. Mary a fiú szerencsétlen történetén töprengött. — Nincs kiút — gondolta. Mit is tehetne érte? Pénzt adjon neki? Talán egy rövid időre segítene rajta és ez az egész. A fiú menthetetlenül regé-nyes teremtés, választékos, különleges stílusa olyan em-beré, aki sok könyvet olvasott, sokkal többet, mint a-mennyit szenvedett — borzalmas élményei ellenére is — és könnyen lehetséges, hogy visszautasít minden ilyen-fajta szándékot.

Most kakaskukorékolás hallatszott. A hang olyan át-ható élességgel törte meg az éj csendjét, hogy Mary öss-zerezszent. Kihúzta kezét a fiúból.

— Kedvesem, most mennie kell.

— Még nem — könyörgött. — Ne még, szerelmem.

— Mindjárt hajnalodik.

— Még sokáig nem. — Felemelkedett térdéről és át-karolta. — Imádlak.

Mary kiszabadította magát az ölelésből.

— Nem, nem, most már mennie kell. Késő van, kérem.

Inkább csak érezte, mint látta a boldog mosolyt a fiú ajkán. Felemelkedett, kabátja után nyúlt és felhúzta cipő-jét. Az asszony felkattintotta a villanyt. Amikor fel volt öltözve, a fiatalember újra karjaiba vette Maryt.

— Egyetlen szerelmem — suttogta. — Olyan boldoggá tettél.

— Örülök.

— Olyat adtál nekem, amiért érdemes élnem. Most, hogy vagy nekem, mindenem van. Nem bánom mit hoz a jövő, az élet szép és tartogat valamit számomra.

— Soha nem fogsz elfelejteni?

— Soha!

Mary odagabta ajkát a fiúnak. — Akkor hát, Isten veled.

— Viszontlátásra. Mikor? — suttogta szenvedélyesen.

Mary kiszabadította magát az ölelésből.

— Isten vele örökre, kedvesem. Egy-két napon belül, legfeljebb négy nap múlva elutazom innen. — Igen nehe-zre esett folytatni. — Nem találkozzunk többé. Nem vagyok szabad.

— Férjné van? Nekem azt mondták, üvegy.

Könnyű lett volna hazudni valamit. Mary azonban nem tudta, hogy meneküljön, be volt kerítve.

— Mit gondolsz, mit jelent az, hogy nem vagyok szabad?

Mondom, hogy lehetetlenség újra találkozunk. Nem akarja tönkretenni az életemet, ugye?

— De kell, hogy újra lássam. Egyszer, egyetlen egy-szer még. Ha nem, inkább meghalok.

— Drágám, ne legyen esztelen. Mondom, hogy lehe-tetlenség. El kell válnunk örökre.

— De én szeretem. Maga nem szeret?

Az asszony egy pillanatig habozott. Nem akart barát-ságtalan lenni, de érezte, hogy kötelessége megmondani a meztelen valóságot. Lehajította a fejét és mosolygott egy kisére.

— Nem.

A fiú rábámolt, mintha nem értette volna.

— Akkor miért hozott ide?

— Mert magányos volt és sajnálatraméltó. Pár perc-nyi boldogságot akartam adni.

— Oh, milyen kegyetlen. Milyen szörnyűségesen ke-gyetlen.

Az asszony hangja elfulladt. — Ne mondja ezt. Nem akartam kegyetlen lenni. A szívem tele volt gyengédség-gel és szánalommal.

— Soha nem kértem magától szánalmat. Miért nem hagyott békében? Megmutatta a mennyeországot és most vissza akar taszítani a földre! Nem, nem, nem!

Ugy látszott, mintha alakja megnőtt volna, amint eze-ket a szavakat odavetette. Volt valami megrendítő a fel-háborodásában. Mary meg volt döbbenve, álmában sem gondolta volna, hogy a fiú így fog reagálni.

— Lehet, hogy ostoba voltam — szólt végül. — Nem akartam megbántani.

Nem volt már szerelem a fiú szemében, csak hideg, komor harag. Sápadt arca még színtelenebbé vált, olyan volt, mint egy halotti maszok. Nagyon kínosan hatott. Mary most már belátta, hogy örültséget követett el. A személyzeti szobák messzeestek az övétől és hiába sikolt-tana, nem hallának meg. Örült, örült volt! Az egyedüli, amit tehetett, megőrizni hidegvérét és nem mutatni, hogy fél.

— Borzasztóan sajnálom — szólalt meg — nem akar-tam megbántani az érzéseit. Ha bármit tehetek azért, hogy elfeledtessem, boldog leszek.

A fiú összeráncolta szemöldökét.

— Mit szándékszik tenni? Pénzt akar adni nekem?

Nem kell a pénze. Mennyi pénz van magánál?

Mary táskája után nyúlt, amely öltözőasztalán feküdt és amikor belenyúlt, megérezte a revolvert. Ez meger-sítette. Életében nem sűrűt még el fegyvert. Elképzel-hetetlen volt számára, hogy erre valaha is sor kerülhes-sen. De hála Istennek, hogy kezében van. Drága Edgár, mégsem olyan vén számár, mint gondolta! A következtel-en gondolatok egész serege röpdösött agyában, soha éle-tében nem volt még ilyen helyzetben, de még ebben a pil-lanatban is talált a szituációban valami mulatságosat és kezdte visszanyerni önmalmát.

— Van nálam két-háromezer lira. Elég lesz ahhoz, hogy Svájcba utazzék. Ott biztonságban lehet. Higgye el, hogy a pénz nem fog nekem hiányozni.

— Persze, hogy nem fog hiányozni, hiszen maga gaz-dag, igaz? Elég gazdag ahhoz, hogy megfizessen egy éj-szaka szórakozásaiért. Máskor is ki szokta fizetni a szer-tőit? Ha pénzt akarnék, azt hiszi, megelégednék né-hány nyomorult lírával? Elvinném a gyöngyösről a nyá-káról és a karkötőit, amelyeket a kezén visel.

— Elviheti azokat is, ha akarja. Semmit se jelent-e nek számomra. Ott vannak az öltözőasztalon, fogja.

— Aljas nőszemély! Anyyira aljas, hogy azt képzeli, minden férfi megvásárolható. Bolond! Ha a pénz jelen-tene valamit számomra, remek vásárt köthettem volna a náccikkal. Nem kellene száműzöttnek lennem, nem kel-lene éhezniem.

— Edes Istenem, miért nem akar megérteni? Jót akar-tam magának, maga meg azt hiszi, hogy bántani akar-tam. Ezzem ágában sem volt ilyesmi. Ha megbántottam az ajánlatommal, ha bántottam, kérem, bocsásson meg. Csak jót akartam.

— Hazudik, haszontalan, gyönyörhajhász, értéktelen asszony! Mi jót is tett valaha az életében? Szeretném tudni! Csak az izgalmakat keresi, új kalandok után jár, mindegy mi az, ami eloszlatja az unalmát. Nem törődik azzal, hogy közben másokat halálra sebez. De ezúttal tévedett. Kockázatos dolog ilyen embert beengedni a házba. Azt hittem, hogy istennő, de kiderült, hogy csak egy céda asszony. Az lenne a legjobb, ha megfojtanám, hogy megóvjak másokat attól, amit velem tett. Meg is tehetném, érte? Ki gyanúsíthatna engem? Ki látott en-gem ide bejönni?

Egy lépést tett feléje. Maryt pánik fogta el. A fiú arca végzetesen elszántságot és fenyegetőnek látszott. A sovány arc eltörzült a gyűlölettel és a sötét, mélyenfekvő szem-e villogott. Mary megpróbálta fegyelmelni magát, a táska még mindig kezében volt. Megragadta a revolvert és célba-vette a fiút.

— Ha azonnal nem távozik, lövök — kiáltotta.

— Lőjön hát!

Még egy lépést tett feléje.

— Ha egy centit közeledik, lövök.

— Lőjön! Azt hiszi jelent valamit számomra az élet?

Csak egy elviselhetetlen, nyomasztó tehetől fog megszab-dítani. Lőjön! Lőjön és mindent megbocsátok. Szerelmem!

A fiatalember arca teljesen átalakult. A konok hara-got tisztára elseperte és nagy, sötét szemét kifényesítette az érzések áradata, valósággal felmagasztosult. Előre-lépett, fejét magasra emelte, karját kitérte, mintegy oda-adva a szívét ölpontra.

— Azt mondhatja majd, hogy tolvaj tört be és maga védekezett. Gyorsan, gyorsan!

Mary kijellette kezéből a revolvert. Leroskadt egy

székre. Arcát kezébe rejtette és zokogásban tört ki. A férfi rápillantott.

— Nincs bátorsága? Szegény gyermek. Milyen ostoba, milyen borzasztóan ostoba. Nem szabad úgy játszania az emberekkel, ahogy velem játszott. Jöjjön.

Atölelte őt és megpróbálta felállítani a székről. Mary nem tudta, mit akar. Még mindig keservesen zokogva, belekapaszkodott a szék támlájába. A fiú azonban olyan erővel ragadta meg a kezét, hogy felkiáltott a fájdalom-tól és ösztönösen elengedte a székét. A fiú gyors mozdul-tal felkapta, keresztülvitte a szobán és durván az ágyra dobta, melléröskadt, karjába zárta és csókokkal borította el az arcát. Mary megpróbált kiszabadulni az ölelésből, de a fiú nem engedte. Erős volt, sokkal erősebb, mint amilyennek látszott és a nő tehetetlenné vált az erős szorításban. Végül is abbahagyta az ellenállást.

Néhány perccel később a férfi felugrott. Mary össze-törve feküdt az ágyon. A fiú ránézett és így szólt:

— Arra kért, hogy ne felejtsem el. Én el fogom felej-teni, de maga engem nem.

Mary meg sem moccant. Réműlt szemmel bámult a férfire, aki nyersen felnevetett.

— Ne féljen, nem bántom.

Mary nem válaszolt. Képtelenül arra, hogy elviselje a fiú kegyetlen pillantását, behunyta a szemét. Hallotta a lopakodó lépteket a sötét szobában, aztán hirtelenül lövés zaját, majd egy test zuhanását. Felugrott és a ré-mülettől sikoltozni kezdett.

— Uristen, mit csinált?

A fiú az ablak előtt feküdt, a holdfény elárasztotta alakját. Mary térdre roskadt és kiáltozni kezdett.

— Karl, Karl, mit csinált?

Felemelte a férfi kezét és, amikor elengedte, az élet-telen, tompa zuhanással koppant a padlón. Rátette a ka-zét arcára, szívére. A fiú halott volt. Mary újra térdre-roskadt és irtózáttal nézte a holttestet. Minden gondolat kihalt az agyában. Nem tudta, mit tegyen. Feje szédült és úgy érezte, hogy elájul.

Hirtelen felugrott, a folyosón, az ajtó előtt lépések koppanása hallatszott, majd megszűnt és Mary tudta, hogy valaki megállt odakint az ajtó előtt és hallgató-zik. Rettegve bámult az ajtóra. Halk kopogás hallatszott. Mary megremegett és óriási erőfeszítéssel visszafojtotta a torkából feltörni készülő sikolyt. Olyan csendesen ült a földön, mint a halott férfi. A kopogás megismétlődött. Végre erőt vett magán és megszólalt:

— Ki az?

— Nincs semmi baj, Signora? — Nina hangja volt. — Ugy rémlett, mintha hallottam volna valamit.

Mary összekulcsolta kezét, körmét belevájta tenyerébe, hogy erőt vegyen magán és hangja természetesen tűnjön.

— Biztosan álmodtál. Én semmit nem hallottam. Menj aludni.

— Rendben van, Signora.

Egy pillanat szünet következett, majd újra a meztelen lábak távolodó csattogása a kőpadlón. És, mintha csak szemével követné a hangot, Mary arrafelé fordította a fe-jét, amerre a lépések zaja elhalt, végig a folyosón. Mélyet lélegzett. Most pedig valamit tenni kell. Előrehajolt és meg-egyszer megnézte az osztrákok. Megrázkódott. Felállt és kezét a halott ember karjai alatt összekulcsolta, megpróbálta az ablakhoz vonzolni. Aligha tudta világosan, mit akar tenni, de valami vak ösztön készítette, hogy a holt-testet valamilyen módon kitegye a szobából. De a holttest nehéz volt. Mary gyötrelmesen lihegett, olyan gyengének érezte magát, mint egy ősi légy. Most-már igazán nem tudta, mihez kezdjen. Hirtelen ráébredt, milyen örültség volt Ninát elküldeni. Mivel tudja magyarázni, hogy nem törté-nt semmi, amikor ez a férfi itt fekszik a szobájában holton? Miért is mondta, hogy nem hallott semmit? A gondolatok zürzavaros rohanásban kergetőztek agyában, tönkretett hirve, a következmények, a szégyen, a meg-alázás, minden. Mit is válaszolhat, ha megkérdik, hogy miért ölte meg magát ez a fiatalember? Az egyedüli lehetőség megmondani az igazat és az igazság gyalázat. Borzalmas volt itt ülni egyedül, segítség nélkül, anélkül, hogy valakitől tanácsot kérhetne, mit tegyen? Ebben az örülethez hasonló lelkiállapotban világosan érezte, hogy szüksége van valakire. Rowley. Ő az egyetlen, aki szá-mításba jöhet. Biztosra vette, hogy Rowley jön, ha hívja. Rowley szereti őt, legalább is így mondta és bármennyire komisz alak, mégis eljön, legalább tanácsot adni. De olyan késő van már. Hogy is kívánhatná tőle, hogy idejőjjön, most, az éjszaka közepén. De nem várhat reggelig, sem-mi értelme, hogy akárcsak egy percet is elvesztessen.

A telefon az ágya mellett állt. A számot tudta, mert Edgár is ugyanabban a szállodában lakik és gyakran felhívta őt. Tártszótt. Először semmi válasz, majd egy olasz csengésű hang felel. Minden bizonnyal az éjszakai portás, akit lopott szunyókálásból riasztott fel. Mary megkérte, hogy kapcsolják Rowley szobáját. Hallotta, amint a csengő megszólal, de a kagylót senki nem vette fel. Rémes volt arra gondolni, hogy Rowley nincs ott-hon. Lehetséges, hogy miután elbúcsúztak egymástól, a férfi még elment valahová, talán káriózáni, vagy fele-dett valahol egy nő és azzal ment haza. Megköny-nyebbülten sóhajtott fel, amikor végre meghallott egy morózus, álmos hangot.

— Ki az, mit akar?

— Rowley, én vagyok, Mary. Borzalmas történetbe keveredtem. Hirtelen megérezte, hogy a férfi teljesen felébredt. Nevetést hallott.

— Kissé késő van már. Mi történt?

— Nem mondhatom el. Nagyon komoly. Azt sajnálom, hogy idejőjjön.

— Mikor?

— Most. Azonnal. Amilyen gyorsan csak tud. Az Isten szerelmére, siessen.

A férfi megérezte a remegést a nő hangjában. Így felelt:

— Természetesen azonnal jövök. Ne nyugtalanod-jék.

NYÁRI SZABADSÁGAT
Áskalonban
KÖVÁM ERNŐ GÁNÉ SIMSON
ultramoderna penziónjában kellemes, töltheti.
Köser magyar konyha • Állandó melegv. víz.
RENDELJEN SZOBÁT IDEJÉBEN.
TELEFON: 154.